

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Yüksek Lisans Programı

TÜRKİYE’DE SOSYAL BELEDİYESİ: BAKIRKÖY
BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BURHAN SANUK

165310101

Danışman: Prof. Dr. CÜNEYT AKALIN

İstanbul, 2019

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAMU YÖNETİMİ VE SİYASET BİLİMİ ANABİLİMDALI

**TÜRKİYE’DE SOSYAL BELEDİYESİLİK: BAKIRKÖY
BELEDİYESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: **BURHAN SANUK**

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik: Bakırköy Belediyesi Örneği” isimli çalışmanın, bilimsel ahlaka uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım tüm eserlerin kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları tüm bölümlerde bu kaynaklara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Burhan SANUK

ÖNSÖZ

Sosyal politikaların uygulanması günümüzde devletlerin başlıca sorumluluğu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak değişen dünya şartları Türkiye’de de bu politikaları tatbik eden merkezi yönetimlerin yerel yönetimlere yetkilerinin önemli kısmını aktarmasına sebebiyet vermiştir. Bu politikaların günümüzde büyük bir kısmını, merkezi yönetimin vesayeti altında uygulayan yerel yönetimlere bakıldığında en önemli kolunun belediyeler olduğu görülmektedir. Çağımızda sosyal belediyecilik olgusu, belediyelere klasik belediyecilik hizmetleri dışınca birçok sorumluluğu da yüklemektedir. Her geçen gün gelişen ve uygulama alanlarını arttıran belediyeler sosyal belediyecilik noktasında önemli icraatları da gerçekleştirmektedirler.

Bu çalışma sosyal belediyecilik çerçevesinde 2014-2018 yılları arasında Bakırköy Belediyesinin yurttaşlara üretmiş olduğu sosyal projeleri ve uygulamaları incelemektedir.

Bu çalışmada desteği için; kendini ülkesine ve gençlerin eğitimine adanmış, yüksek lisans eğitimim boyunca bana çok şey katan çok kıymetli hocam Prof. Dr. Cüneyt Akalın’a teşekkür ederek saygılarımı sunarım.

Aynı zamanda bu çalışmayı hazırlamam noktasında bende maddi ve manevi emekleri büyük olan Babam, Ahmet Sanuk’a ve Annem, Ayşe Sanuk’a desteklerinden ötürü teşekkür ederken, tüm aile bireylerime, dostlarıma ve arkadaşlarıma teşekkürü borç bilirim. Ayrıca beni hiç tanımasına rağmen, çalışmam adına Bakırköy Belediyesi yetkilileriyle mülakatlar yapabilmemde emeği büyük olan Bakırköy Belediyesi Güvenlik Mensubu, Emine Yeşim Cebeci Hanımefendi’ye minnettar olduğumu bildirir, şükranlarımı sunarım. Tüm bunların yanında bu çalışmanın son iki bölümü hariç diğer bölümlerini yazdığım, sosyal bilimlere adına birçok değerli eserin yer aldığı ve açık kütüphane hizmeti vermekte bulunan İslam Araştırmaları Merkezi’nin (İSAM) hizmetini bizlere sunan yetkililere teşekkür ederken bu tür açık kütüphanelerin sayılarının ülkemizde çoğalmasını temenni ederim. Son olarak bu çalışmayı; Cumhuriyet eğitimiyle yetişmiş bir Türk genci olarak, hiçbir baskı altında kalmadan ve istikbal kaygısı gütmeyen, minnettarlığımın bir ifadesi olarak Yüce Atatürk’e ithaf ediyorum. Saygı ve minnetle.

ÖZET

TÜRKİYE’DE SOSYAL BELEDİYECİLİK: BAKIRKÖY BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Burhan SANUK

Yüksek Lisans Tezi, Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Bölümü

Danışman: Prof. Dr. Cüneyt AKALIN

Ağustos, 2018-153 Sayfa

Sosyal politikalar kısaca, toplumda ezilen ve yoksul halkı korumayı amaçlayan anlayıştır. Bu politikaların günümüz anlamıyla ilk örneklerine İngiltere ve Almanya gibi Avrupa ülkelerinde rastlanmaktadır. Nitekim Türkiye’de de bu tür politikalar ilk olarak merkezi yönetimlerce uygulanmıştır. Ancak küreselleşme ve yerelleşme olgularının dünyada yayılması ve merkezi yönetimlerin lokal sorunların tespiti ve çözümü noktasında aktif olamayışı yerel yönetimlere yetki devrini zorunlu kılmıştır. Sosyal hizmetlerin Türkiye’de yerel yönetimlerce uygulanmasının 1960’lar ile başladığını ve gelişerek tam manasıyla 2000’li yıllarda yapılan reformlar ile hukuksal zemine oturduğu aktarmak yanlış olmayacaktır.

Yerel yönetimler yerel anlamda yurttaşların yönetime dahil olabilmeleri nedeniyle demokratik sürece önemli katkılar sağlayan kurumlardır. Yerel yönetimlerin ise belki de en önemli kolu belediyelerdir. Belediyelere vatandaşların ihtiyaçlarını asgari düzeyde sağlama yükümlülüğü söz konusu yasalarca yüklenmiştir. Ayrıca toplumsal bütünlüğü sağlamak adına kültürel faaliyetleri yine belediyeler yurttaşlara sunmakla mükelleftir. Ancak Türkiye’de yasal olarak birçok sosyal vazifesi bulunan belediyelerin günümüzde kısaca; aydınlatma, temizlik, kanalizasyon vs. gibi klasik belediye hizmetlerini dahi mali sebeplerle halkına sunmadığı bilinmektedir. Özellikle ekonomik sebeplerle Türkiye’deki birçok belediye sosyal hizmetlerini gerçekleştirememektedir. Gerçekleştiren belediyeler ise bunu tam manasıyla olmasa da yeterlilik düzeyini sağlayarak yapmaktadırlar. Bu çalışmada ise Bakırköy Belediyesi’nin sosyal belediye anlayışının hangi aşamada olduğu, yapmış olduğu projeleri ve faaliyetleri güncel olarak irdelenmiş ayrıca belediye yetkilileriyle yapılan mülakatlar ışığında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Belediyecilik, Sosyal Yardım, Sosyal Politika, Bakırköy Belediyesi

ABSTRACT

SOCIAL MUNICIPALITY IN TURKEY: EXAMPLE OF THE MUNICIPALITY OF BAKIRKOY

BURHAN SANUK

Master's Thesis, Public Administration and Politics Department

Supervisor: Burhan SANUK

Aug, 2019-153 Pages

Social policies are briefly an understanding that aims to protect oppressed and poor people of the society. The first examples of these policies in the current sense are found in European countries such as England and Germany. Indeed, such policies in Turkey as well as central governments decentralization spreading first in the world of facts and the identification of local problems mark management solution and was kind of the point supreme leader was forced to delegation of powers to local governments. Turkey at the start of social services and evolving meaning that with the implementation of local government reform made in the 1960s and 2000s would not be wrong to transfer his seat to the legal basis.

However, globalization has been implemented and local governments are the institutions that make significant contributions to the democratic process due to the local participation of citizens in the government. Perhaps the most important branch of local governments is the municipalities. The obligation to provide municipalities with the minimum level of citizens' needs is imposed by these laws. It is also obliged to provide social integrity to citizens. However, the municipalities are legally briefly today with many cultural activities and social duties again on behalf of municipalities in Turkey; lighting, cleaning, sewage, etc. It is known that even classical municipal services such as. Especially not perform in Turkey for economic reasons. The municipalities that carry out this are providing the level of competence, if not fully, in this study, Social Assistance Social Policy, Bakırköy Municipality.

Key words: Social Municipality, Social Helps, Social Policy, Bakırköy Municipality

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	ix

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın İçeriği	1-3
1.2. Araştırmanın Bölümleri.....	3-5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Araştırmanın Amacı.....	6
1.5. Metodoloji.....	6
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
1.7. Araştırmanın Soruları.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ANALİZ

2.1. Belediyeciliğin Tanımı.....	7-8
2.2. Sosyal Belediyeciliğin Tanımı.....	8-12
2.3. Sosyal Belediyeciliğin Amacı.....	12-14
2.4. Sosyal Belediyeciliğin Önemi.....	15-16

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE SOSYAL BELEDİYECİLİĞİN TARİHSEL GELİŞİMİ

3.1. Osmanlı Devleti Dönemi Belediyecilik.....	17-19
3.2. Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemi Belediyecilik.....	20-28
3.3. Cumhuriyet Dönemi Belediyecilik.....	28
3.3.1. Cumhuriyet Dönemi Ankara Belediyesi Örneği (1923-1930)	29-30
3.3.2. Cumhuriyet Dönemi Halkçı Belediyecilik.....	30-35
3.4. 1961-1982 Anayasalarında Sosyal Belediyecilik.....	36-39

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KAMU İDARESİNDE SOSYAL POLİTİKALARI UYGULAYAN ÖRGÜTLER

4.1. Merkezi Yönetimler.....	40-41
4.1.1. Cumhurbaşkanlığı.....	41-43
4.1.2. Bakanlar Kurulu.....	43
4.2. Taşra Örgütü.....	43-44
4.2.1. İl Yönetimi.....	44-45
4.2.2. İlçe Yönetimi.....	45
4.3. Merkezi Yönetimin Yararları.....	46
4.4. Merkezi Yönetimin Sakıncaları.....	46-47
4.5. Yerinden Yönetimler.....	47-48
4.5.1. Siyasi Yerinden Yönetimler.....	48
4.5.2. İdari Yerinden Yönetimler.....	48-49
4.5.2.1. Hizmet Yerinden Yönetim.....	49
4.5.2.2. Mahalli Yerinden Yönetim (Yerel Yönetimler).....	50
4.5.3. Yerinden Yönetimin Yararları.....	50-51
4.5.4. Yerinden Yönetimin Sakıncaları.....	51
4.6. Belediyelerin Organları.....	52
4.6.1. Belediye Başkanı.....	52-53
4.6.2. Belediye Meclisi.....	53-55
4.6.3. Belediye Encümeni.....	55-56

BEŞİNCİ BÖLÜM

SOSYAL BELEDİYECİLİK

5.1. Sosyal Belediyeciliğin Uygulanma Alanları.....	57
5.1.1. Belediyelerde Sosyal Doku Çalışmaları.....	57
5.1.2. Belediyelerin Kültür ve Sanat Hizmetleri.....	58-59
5.1.3. Belediyelerin Eğitim Hizmetleri.....	60
5.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi.....	60
5.1.3.2. Çocuk Eğitimine Yönelik Faaliyetler.....	60
5.1.3.3. Halk Eğitimi Çalışmaları.....	61
5.1.4. Belediyelerin Sağlık Hizmetleri.....	61-62
5.1.5. Belediyelerin Spor Hizmetleri.....	62-63
5.2. Sosyal Belediyecilik Anlayışının Karşısındaki Problemler.....	63-64

ALTINCI BÖLÜM

SOSYAL BELEDİYECİLİK: BAKIRKÖY BELEDİYESİ

6.1. Bakırköy İlçesinin İsmi.....	65
6.2. Coğrafi Konumu.....	65
6.3. Tarihsel Gelişimi.....	65-66
6.4. Demografik Yapısı.....	67
6.5. Eğitimsel ve Kültürel Yapısı.....	68
6.6. Ekonomik Yapısı.....	68
6.7. Bakırköy Belediyesi'nin Misyonu.....	69
6.8. Bakırköy Belediyesi'nin Vizyonu.....	70
6.9. Bakırköy Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik Hizmetleri.....	70
6.9.1. Sağlık Hizmetleri.....	70
6.9.1.1. Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü'nün Misyon ve Vizyonu.....	71
6.9.1.2. Sağlık Müdürlüğü'nün Görev, Yetki ve Sorumlulukları.....	71
6.9.1.3. Bakırköy Belediyesi'nin Sağlık Konusundaki Hedefleri...	72
6.9.1.4. Bakırköy Belediyesi Tıp Merkezi.....	72-74
6.9.1.4.1. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü.....	74-75

6.9.1.4.2. Laboratuvar ve Görüntüleme Hizmetleri...	75-76
6.9.1.4.3. Denetim-Rapor Hizmetleri.....	76
6.9.1.4.4. Ambulans Hizmeti.....	77
6.9.1.4.5. Evde Yardımcı Sağlık Hizmetleri.....	77-78
6.9.1.4.6. Halk Eczanesi.....	78
6.9.1.4.7. Tablo 4’de Bulunan Diğer Sağlık Hizmetlerinin İstatistik Verileri.....	79
6.9.1.4.7.1. Hemşire Sağlık Hizmetleri.....	79
6.9.1.4.7.2. Portör Röntgen Hizmetleri.....	79
6.9.1.4.7.3. Odyometre Hizmeti.....	80
6.9.1.4.7.4. Sağlıklı Yaşam hizmetleri.....	80
6.9.1.4.8. Cenaze İşlemleri Hizmetleri.....	80
6.9.1.4.9. Hastalara Psikolojik Destek.....	80
6.9.1.5 Hastaların Tıp Merkezine Ulaşımı.....	81
6.9.1.6. Hidroterapi Hizmeti.....	81
6.9.1.7. Şefkat Huzurevi.....	81
6.9.1.8. Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi.....	82-84
6.9.1.9. Veterinerlik Hizmetleri.....	84-88
6.9.2. Sosyal Hizmetleri.....	88
6.9.2.1. Halkkart (Bakkart).....	89-90
6.9.2.2. Destek Halkkart (Destek Bakkart.....	90-91
6.9.2.3. Halk Market.....	91-92
6.9.2.4. Asker Ailesi Yardımı.....	92
6.9.2.5. Hasta Bezi Yardımı.....	92
6.9.2.6. Evde Temizlik Hizmeti.....	93
6.9.2.7. Berberlik Hizmeti.....	93-94
6.9.2.8. Özgecan Kadın Danışma Evi.....	94-95
6.9.2.9. Çamaşırhane.....	95
6.9.2.10. Paylaşım Noktası.....	96
6.9.2.11. Diğer Hizmetler.....	97-100
6.9.3. Eğitim Hizmetleri.....	100
6.9.3.1. Gençlere ve Öğrencilere Yönelik Hizmetleri.....	100-101
6.9.3.2. Çocuklara Yönelik Hizmetler.....	101-102
6.9.4. Kültürel Hizmetleri.....	102

6.9.4.1. Bakırköy Belediyesi Resim Atölyesi.....	102-103
6.9.4.2. Bakırköy Belediyesi Görme Engelliler Sesli Kütüphanesi.....	103-104
6.9.4.3. Bakırköy Belediyesi Türkan Saylan Kız �ğrenci Misafirhanesi.....	104
6.9.4.4. Bakırköy Belediyesi’nin �ocuk Evleri ve Etkinlikleri.....	104-110
6.9.4.5. Bakırköy Belediyesi Tiyatro Müdürlüğü’nün Etkinlikleri.....	110-126
6.9.4.6. Bakırköy Belediyesi Kütüphane Müdürlüğü’nün Hizmetleri.....	126
6.9.4.6.1. Gravür Atölyesi.....	127
6.9.4.6.2. “Kitabınız Kapınızda” Projesi.....	127-128
6.9.4.6.3. Bakırköy Belediyesi “Abla-Abi-Kardeş” Projesi.....	128
6.9.4.6.4. Bakırköy Belediyesi Kitap Toplama Kumbaraları.....	128-129
6.9.5. Sportif Hizmetleri.....	129-139

YEDİNCİ BÖLÜM

SONUÇ.....	140-145
KAYNAKÇA.....	146-152
�ZGE�Mİş.....	153

KISALTMALAR LİSTESİ

BTT: Bakırköy Belediye Tiyatroları

CHF: Cumhuriyet Halk Fırkası

Ç.O: Çocuk Oyunu

ÇYDD: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği

DP: Demokrat Parti

EBBŞT: Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları

FTR: Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon

İKSV: İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı

İSMEK: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

T.C: Türkiye Cumhuriyeti

TL: Türk Lirası

TRT: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YEKM: Yunus Emre Kültür Merkezi Müşfik Kenter

Tablo 6.1. Bakırköy İlçesinin Demografik Yapısı.....	67
Tablo 6.2. Bakırköy İlçesi'nin Yaşlı-Genç ve Kadın-Erkek Oranları.....	68
Tablo 6.3. Bakırköy İlçesi'nin Eğitim Düzeyi.....	68
Tablo 6.4. Bakırköy Belediyesi'nin 2014-2018 Yılları Sağlık Hizmetleri.....	74
Tablo 6.5. Bakırköy Belediyesi 2014 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri.....	82
Tablo 6.6. Bakırköy Belediyesi 2015 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri.....	83
Tablo 6.7. Bakırköy Belediyesi 2016 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri.....	83
Tablo 6.8. Bakırköy Belediyesi 2017 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri.....	84
Tablo 6.9. Bakırköy Belediyesi 2018 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri.....	84
Tablo 6.10. Bakırköy Belediyesi'nin 2014 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri...	85
Tablo 6.11. Bakırköy Belediyesi'nin 2015 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri....	86
Tablo 6.12. Bakırköy Belediyesi'nin 2016 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri...	87
Tablo 6.13. Bakırköy Belediyesi'nin 2017 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri...	87
Tablo 6.14. Bakırköy Belediyesi'nin 2018 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri...	88
Tablo 6.15. Bakırköy Belediyesi'nin 2014-2018 Yılları Burs Hizmetleri.....	101
Tablo 6.16. Bakırköy Belediyesi'nin 2014 Yılı Tiyatro Faaliyetleri.....	110
Tablo 6.17. Bakırköy Belediyesi'nin 2015 Yılı Tiyatro Faaliyetleri.....	114
Tablo 6.18. Bakırköy Belediyesi'nin 2017 Yılı Tiyatro Faaliyetleri.....	122
Tablo 6.19. Bakırköy Belediyesi'nin 2014 Yılı Kitap Yardımı Yaptığı Yerler.....	128

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın İçeriği

Sosyal devlet anlayışının dünyada nasıl ortaya çıktığı incelendiğinde; 18. Yüzyılın sonralarına doğru ortaya çıkan ve 19. Yüzyılın ikinci yarısında da devam eden Sanayi Devrimi büyük önem taşır. Dünyanın gidişatını ve dolayısıyla günümüzü de etkileyen bu büyük teknolojik buluşlar ile birlikte bilinen üretim yöntemleri değiştirmiştir. Bu değişikliklerle birlikte özellikle devrimlerin merkezi konumunda olan Avrupa üretimi arttırmış bunun akabinde de büyük bir işçi sınıfı doğmuştur. Ancak üretim araçlarını elinde bulunduran burjuvazi daha fazla üretim amacıyla işçileri ağır koşullarda çalıştırmış bu da toplumsal sorunları beraberinde getirmiştir. Aynı zamanda yoksulluk ve işsizlik nedeniyle birçok köylü toprağını bırakarak fabrikalarda çalışmak için kentlere daha iyi yaşam koşulları umuduyla göç etmiştir. Bu durum ise plansız kentleşmeyi doğurmuş ve insanları şehirlerde büyük sosyal sorunlarla karşı karşıya getirmiştir. Bu noktada sosyal devlet anlayışının, proletaryanın sorunlarının çözümü için atılan politik adımlarla başlamış olduğu kabul edilir. Ancak sosyal politikaların uygarlık tarihiyle birlikte geliştiğini aktaran araştırmalarda bulunmaktadır. Fakat günümüz yerel yönetimlerinde söz konusu anlayışın 2. Dünya Savaşı sonrası refah devleti anlayışıyla yoğunluk kazandığını söylemek mümkündür.

Sosyal Belediyeciliğin tam olarak günümüzdeki duruma nasıl geldiğini kavramak adına merkezi yönetim ve yerel yönetim ilişkisini incelemek de önem arz eden bir husustur. Merkez ve çevre ilişkisi genellikle siyasi erkin en önemli problemlerinden biri olmuştur. Özellikle doğu toplumlarında merkeziyetçi yapılar güçlerini paylaşma noktasında çevrenin alanını olabildiğince kısıtlamaya gitmişlerdir. Bu durum Osmanlı Devleti'nde de fiiliyatını sürdürmüştür. Ancak gerek Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde gerçekleştirilen reformlar gerekse Türkiye'nin kurulması ve Cumhuriyetin ilanı ile birlikte yapılan inkılaplar, yeni devletin hem yönetim biçimi olarak hem de medeniyet bakımından yüzünü Batı'ya çevirdiğine işaret eder. Batı'daki Demokratik gelişmeler ve bununla birlikte Türkiye'nin Avrupa

Birliği üyelik süreci aynı zamanda da dünyadaki küreselleşmenin etkileri Türkiye’deki merkez-çevre anlayışı da değiştirmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde merkezi yönetim ve yerel yönetim ilişkisini etkileyen bir diğer önemli husus, kırsaldan kente doğru gerçekleşen önemli sayılardaki göçlerdir. Söz konusu plansız göçler, çarpık yapılaşmaya, sağlık sorunlarına, işsizliğe, gıda sorunlarına, yoksulluğa, sosyal ve kültürel bunalıma, eğitime direkt olarak etki eden problemler sarmalına neden olmuştur. Özellikle sosyal sorunları kapsayan bu problemlere merkezi yönetimler hem politika üretmekte hem de sorunun tespiti ve çözümü bakımından yetersiz kalmışlardır. Bu noktada Türkiye’de merkezi yönetimler 1980 yılından itibaren yetkilerinin özellikle de sosyal alanda olanlarını, yerel yönetimlere paylaşma zorunluluğu hissetmişlerdir. Sosyal sorunların tespiti ve en hızlı şekilde çözülmesi gereksinimi de bu yetki devrini gerekli kılmıştır.

Yetki paylaşımındaki bir diğer önemli faktör ise, belediye başkanlarının ve belediye meclis üyelerinin o yörenin halkı tarafından seçimle iş başına geliyor olmalarıdır. Bu sebeple kendisini seçen halka karşı belediye başkanının sorumluluklarının artması da önemli bir husustur. Fakat bu durumun halka karşı sorumluluk bazında avantajı bulunduğu gibi dezavantajları da mevcuttur. Nitekim belediyelerin özellikle kısa vadede sonuç alabilecekleri faaliyetlere girişirken, eğitim ve işsizlik gibi yatırım gerektiren ve uzun vadeli sonuç alınan projelere daha az önem vermelerine neden olmuştur. Bu tür yatırım gerektiren ve uzun vadede sonuçlanan projeleri ise merkezi yönetimlerin üstlenmesi gerekmiştir.

Sosyal devletin sorumluluğu halkına asgari ölçüde yaşam standarttı sağlamaktır. Bu sorumluluğu da merkezi yönetim yerel yönetim ile paylaşmaktadır. Hatta günümüz dünyasında sorumluluğun büyük kısmı özellikle gelişmiş ülkelerde belediyeler aracılığıyla gerçekleştirilir. Belediyelerin görevleri sadece altyapı hizmetleri sağlamak değil aynı zamanda yoksullara, evsizlere, kimsesizlere, engellilere, gençlere, yaşlılara, işsizlere destek olmayı da kapsamaktadır. Ancak sosyal belediyeciliğe sadece dezavantajlı gruplara veya ekonomik durumu kötü olan kişilere yardımcı olmak işleviyle bakılmamalıdır. Halkın birbiriyle bütünleşmesinde, sosyal dengenin sağlanmasında ve en önemlisi kültürel bütünleşme noktasında belediyelerin önemi büyüktür. Bu görevleri yerine getiren belediyelere “Sosyal Belediye” denir.

Bu çalışmanın içeriği Bakırköy Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik anlayışı çerçevesinde ortaya koyduğu faaliyetleri incelemeyi hedeflemektedir.

1.2. Araştırmanın Bölümleri

Bu çalışmanın oluşturmuş olduğu bölümler yedi kısımda toplanmıştır. İlk bölümde araştırmanın içeriği ve giriş kısmı bulunurken, araştırmanın bölümleri, araştırmanın önemi, araştırmanın amacı, metodolojisi, araştırmanın sınırlılıkları ve son olarak araştırmanın soruları sırasıyla aktarılmıştır.

İkinci bölümde, belediyeçiliğin tanımına, sosyal belediyeçiliğin tanımına, sosyal belediyeçiliğin amacına ve önemine yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde: Türkiye'de sosyal belediyeçiliğin tarihsel gelişim süreci içerisinde, Osmanlı Devleti dönemi, Tanzimat ve Meşrutiyet dönemi Cumhuriyet dönemi, Cumhuriyet dönemi Ankara Belediyesi Örneği ve son olarak 1961-1982 T.C. Anayasalarında sosyal belediyeçilik irdelenmiştir.

Dördüncü bölümde: Kamu idaresinde sosyal politikaları uygulayan örgütler başlığı çerçevesinde ilk olarak merkezi yönetimler; Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlar Kurulu irdelenmiş akabinde yerinden yönetimler; taşra örgütü, il yönetimi, ilçe yönetimi ele alınmıştır. Bu bölümün devamında ise merkezi yönetimin yararları ve sakıncaları ayrı başlıklar halinde aktarılmıştır. Siyasi yerinden yönetimler, idari yerinden yönetimler, hizmet yerinden yönetimler, mahalli yerinden yönetimler ele alınırken akabinde yerinden yönetimlerin yararları ve sakıncaları konu edilmiştir. Aynı zamanda belediyelerin organları, belediye başkanı, belediye meclisi, belediye encümenleri detaylıca açıklanmıştır.

Beşinci bölümde: Sosyal belediyeçilik başlığı altında, sosyal belediyeçiliğin uygulama alanları çerçevesinde; belediyelerde sosyal doku faaliyetleri, kültür sanat faaliyetleri, eğitim faaliyetleri içerisinde bulunan; okul öncesi eğitimi, çocuk eğitimi ve halk eğitimi konularına değinilmiştir. Aynı zamanda Belediyelerin sağlık hizmetleri ve spor hizmetleri de ayrı başlıklar içerisinde irdelenmiş son olarak sosyal belediyeçilik anlayışının uygulanmasındaki temel problemlere ışık tutulmuştur.

Altıncı bölümde ise ana başlıklar ve alt başlıkları sırasıyla şöyledir; Bakırköy İlçesinin ismi, coğrafi konumu, tarihsel gelişimi, demografik yapısı, eğitimsel ve kültürel yapısı, ekonomik yapısı, Bakırköy Belediyesi'nin Misyon ve Vizyonu, Bakırköy Belediyesi'nin sosyal belediyecilik hizmetleri; sağlık hizmetleri ve buna binaen Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü'nün Misyon ve Vizyonu, müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları, Bakırköy Belediyesi'nin sağlık konusundaki hedefleri, Bakırköy Belediyesi Tıp Merkezi, Bakırköy Belediyesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü, Bakırköy Belediyesi Laboratuvar ve Görüntüleme Hizmetleri, Bakırköy Belediyesi Denetim ve Rapor Hizmetleri, Bakırköy Belediyesi Ambulans Hizmeti, Bakırköy Belediyesi Evde Yardımcı Sağlık Hizmetleri, Bakırköy Belediyesi Halk Eczanesi, Bakırköy Belediyesi'nin Tablo 4'de bulunan diğer sağlık hizmetlerinin istatistik verileri ve bunun içerisinde yer alan; Bakırköy Belediyesi Hemşire Sağlık Hizmetleri, Bakırköy Belediyesi Portör Röntgen Hizmetleri, Bakırköy Belediyesi Odyometre Hizmetleri, Bakırköy Belediyesi Sağlıklı Yaşam Hizmetleri, Bakırköy Belediyesi Cenaze İşlemleri Hizmetleri, Bakırköy Belediyesi Hastalara Psikolojik Destek Hizmetleri ayrıca Bakırköy Belediyesi Hastaların Tıp Merkezine Ulaşım Hizmeti, Bakırköy Belediyesi Hidroterapi Hizmeti, Bakırköy Belediyesi Huzurevi Hizmeti, Bakırköy Belediyesi Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ve Bakırköy Belediyesi Veterinerlik Hizmetleri sağlık kapsamında ele alınacak başlıklardır. Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetleri kapsamında ise sırasıyla; Halkkart, Destek Halkkart, Halk Market, Asker Ailesi Yardımı, Hasta Bezi Yardımı, Evde Temizlik Hizmetleri, Berberlik Hizmeti, Özgecan Kadın Dayanışma Evi Hizmeti, Çamaşırhane, Paylaşım Noktası, Diğer Hizmetler konu alınacaktır. Eğitim Hizmetleri ana başlığı altında ise; Gençlere ve Öğrencilere Yönelik Hizmetleri, Çocuklara Yönelik Hizmetleri ele alınacaktır. Bakırköy Belediyesi'nin Kültürel Hizmetleri ana başlığında irdelenen konular ise; Bakırköy Belediyesi Resim Atölyesi, Bakırköy Belediyesi Görme Engelliler Sesli Kütüphanesi, Bakırköy Belediyesi Türkan Saylan Kız Öğrenci Misafirhanesi, Bakırköy Belediyesi'nin Çocuk Evleri ve Etkinlikleri, Bakırköy Belediyesi Tiyatro Müdürlüğü'nün Etkinlikleri, Bakırköy Belediyesi Kütüphane Müdürlüğü'nün Hizmetleri içerisinde yer alan sırasıyla; Gravür Atölyesi, "Kitabınız Kapınızda" Projesi, Bakırköy Belediyesi "Abla-Abi-Kardeş" Projesi ve son olarak Bakırköy Belediyesi'nin Kitap Toplama Kumbaraları ele alınmıştır. Ayrıca bu bölümde Bakırköy Belediyesi'nin Sportif Faaliyetleri ayrı bir başlık çerçevesinde

detaylıca irdelenmiştir. Bu çalışmanın son bölümünü kapsayan yedinci bölümde ise, Sonuç, Kaynakça ve Özgeçmiş yer alacaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

On sekizinci yüzyılda ortaya çıkan sanayi devrimiyle birlikte köylerden kentlere kontrolsüz göç dalgaları başlamıştır. Daha öncesinde tarım ve hayvancılıkla uğraşan insanlar ekonomik baskılarında etkisiyle köylerini bırakarak daha iyi bir yaşam adına kentlere göç etmişlerdir. Söz konusu süreç ile birlikte kentlerde büyük bir işçi sınıfı doğmuş ve yeni yöntemlerle üretim yoğunlaşmıştır. Fakat bu gelişmeler ile birlikte üretim araçlarının kontrolünü sağlayan kapitalist patronlar işçilerin çalışma saatlerini yükseltmiş ve ücretlerinde kesintiye gitmişlerdir. Daha sonra ise üretime katılan çocuk işçiler ve kadınların düşük ücretlerle çalışmaları da zaten işçilerin zor olan durumlarını daha da çıkmaza sokmuştur. Gelişmeler ışığında işçi sendikaları örgütlenmiş ve grevler baş göstermiştir. Devletlerin bu durumlar karşısında ilk icraatları işçi ücretlerini ve çalışma aralıklarını işçilerin lehine kanunlar çıkartarak düzenlemek olmuştur. Çalışmanın konusu olan “sosyal” anlayış ilk olarak bu noktada devletlerin gündemlerinde yer almaya başlamıştır. Dünyada gelişen ekonomik sorunlar, (1929 Büyük Buhran) 1. Dünya Savaşı (1914-1918) ve akabinde gelişen 2. Dünya Savaşı (1939-1945) sonrasındaki büyük yıkım devletlerin sosyal politika uygulamalarını gerekli kılmıştır.

Türkiye’de sosyal politikaların uygulama alanlarının gelişmesi 1950’li yıllar ile birlikte köylerden kentlere doğru oluşan göçlerle başlamıştır. Kentlerde artan nüfus ile birlikte işsizlik, yoksulluk, sağlık, eğitim gibi temel konularda çalışmalar yapılması büyük önem arz etmiştir. Özellikle 1960 yılından itibaren sosyal hizmetler belediyeler marifetiyle uygulanmaya başlanmıştır. Bu durum ise klasik belediyeçilikten, sosyal belediyeçiliğe geçiş adına bir dönüm noktası olmuştur. Fakat kaynakların kısıtlı olması nedeniyle birçok belediye tam anlamıyla sosyal belediyeçilik faaliyetlerini yerine getirememektedir. Bu noktadan hareketle bu çalışmanın önemi, Bakırköy Belediyesi “Sosyal Belediyeçilik” anlamında hangi çalışmaları yapmaktadır irdelemektir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Sosyal belediyecilik, sosyal politikaları en dar anlamda uygulayan belediyelere denir. Bir belediyenin sosyal belediye olup olmadığı ortaya koymuş olduğu sosyal politikalar ile doğrudan orantılıdır. Bu çalışma Bakırköy Belediyesi'nin sosyal belediyecilik çerçevesinde faaliyetlerini detaylı olarak irdelemeyi amaçlamaktadır.

1.5. Metodoloji

Araştırmada kullanılan veri toplama tekniği literatür taraması ve mülakatlar olarak saptanmıştır. Literatür taraması kapsamında kitaplar, dergiler, Bakırköy Belediyesi'nin faaliyet raporları ve stratejik planları aynı zamanda konu hakkında çalışılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinden yararlanılmıştır. Bu çalışma da ayrıca Bakırköy Belediyesinde ki yetkililerden de mülakat marifetiyle faydalanılmıştır. Söz konusu kaynaklar derlenmiş ve sistematik bir şekilde tez çalışmasında sunulmuştur.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma 2014 yılından itibaren Bakırköy Belediyesi'nin günümüze kadar sosyal belediyecilik adına ortaya koyduğu uygulamaları araştırmayı hedeflemektedir.

1.7. Araştırmanın Soruları

- 1) Sosyal belediyecilik nedir?
- 2) Sosyal belediyecilik kavramı ne zaman ve nasıl ortaya çıkmıştır?
- 3) Türkiye Anayasalarında sosyal belediyecilik kavramı var mıdır?
- 4) Sosyal politikaları uygulayan örgütler hangileridir?
- 5) Sosyal belediyeciliğin uygulama alanları nelerdir?
- 6) Sosyal belediyeciliğin karşısındaki temel problemler nelerdir?
- 7) Bakırköy belediyesi sosyal belediye mi yoksa klasik belediye midir?
- 8) Bakırköy Belediyesi sosyal belediye ise hangi faaliyetleri yurttaşlara sunmaktadır?

TÜRKİYE’DE SOSYAL BELEDİYESİ: BAKIRKÖY BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ANALİZ

2.1. Belediyeciliğin Tanımı

Belediye kelimesi Osmanlı’da Tanzimat devri ile birlikte kullanıma girmiştir. Osman Nuri Ergin’in ifadesiyle, “Devletin kanunlar çerçevesinde belirtmiş olduğu çizgiyi aşmadan, belirli bir bölgede oturan halkın, iş başına gelmiş bulunan vekiller aracılığıyla ihtiyaçlarını karşılayarak, sorunlarını çözmeleridir.” Kamus-ı Türki isimli kitaba bakılmış olunduğunda Şemsettin Sami Bey belediyeyi şöyle tarif etmektedir, “Şehrin ortak ihtiyaçlarına ve genel işlerinin sorunluluğunu üstlenmiş olan yapıdır.” (Sami, 1921:301). Günümüz anlamıyla belediyecilik terimine bakıldığında; belediyenin oluşumu adına yerleşik düzende bulunan bir insan topluluğu bulunmalıdır. Ayrıca merkezi yönetimden ayrı bir yapı olarak belediye yer almalıdır. (Gökçe, 1996:10).

Belediyelere modern anlamıyla bakılmış olunduğunda, devletten devlete değişik yapılar gösterirken, Türkiye de bütçe özgürlüğü olan, yöneticileri halk tarafından reylerle iş başına getirilen ve bulunduğu alan çerçevesinde icraatlarını yapan tüzel yapıları bulunan kurumlardır. Bu kurumlar belde halkının ortak menfaatlerini gerçekleştirmek adına örgütlü yapıda bulunmaktadır (Çukurçayır, 2011:189).

5393 sayılı belediye kanunu incelendiğinde ise belediye teriminin tanımı şöyledir;

“Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir” (Belediye Kanunu, 2005).

Diğer bir tanımla belediye: il, ilçe ve bucaklarda yer alan ve yetkisi dahilinde olan yerlerde altyapı hizmetlerinin yanında halkın ortak ihtiyaçlarını karşılayarak sosyal huzuru sağlamakla görevli tüzel kişiliğe sahip yapıdır.

Belediyeciliğin ilk nasıl doğduğuna bakıldığında, Antik Yunan ve Roma Şehirleri büyük önem taşımaktadır; bu şehirler bugünkü belediyelerin temelini oluştururlar. Günümüzde İngilizcede ki belediyecilik kelimesinin karşılığı olan "Municipality" Roma şehrini ifade eden "Municipe" teriminden türetilmiştir. Türkçe de ise belediye sözcüğü “Baladi” yani kente ait olan ve kentsel terimlerine karşılık gelen Arapça dilinden alınmıştır. Belediyeciliğin gelişiminin, Yeniçağdan Orta çağa kadar büyük bir ilerleme kaydetmediği bilinmektedir. Ancak Avrupa’daki teknolojik gelişmelerin, Büyük Fransız ve Sanayi devrimlerinin etkisiyle 18. Yüzyılın sonları ve 19. Yüzyılın başlarında tarım toplumundan sanayi toplumuna geçiş hız kazanmıştır. Kentlerin sanayi kuruluşlarının merkezi konumunda bulunması nedeniyle köylerden aşırı göçler meydana gelmiş ve kentlerde nüfusun yığılmasına sebebiyet vermiştir. Bu durum kentlerde hava kirliliğine, su problemlerine, çarpık yapılaşmaya, hastalıklara ve yetersiz altyapı nedeniyle birçok soruna neden olmuştur. Söz konusu sorunların çözümü için Avrupa’da atılan adımlar ve uğraşlar belediyeciliğin gelişimini etkilemiş, günümüz belediyecilik anlayışının doğmasına zemin hazırlamıştır.

2.2. Sosyal Belediyeciliğin Tanımı

Günümüze bakıldığında, belediyecilik hizmetlerinin ne ifade ettiği sorulduğunda, öncelikli olarak sosyal belediyeciliğin sorumlulukları akla gelmektedir. Ancak daha öncesine bakıldığında ise belediyecilik terimi kullanıldığında klasik belediye hizmetleri akla gelmekteydi. Sosyal belediyecilik sosyal devlet yapısının bir benzeri olarak karşımıza çıkmakta ve onun bütün eleştiriye açık yanlarını içerisinde bulundurmaktadır. Sosyal belediye teriminde ifade edilmek istenen nokta; toplumda yardıma muhtaç bulunan kişilere yönelik yapılacak olan nakti yardımların yanında aynı yardımları da kapsayan toplumsal hizmetlerdir (Şen, 2007:38).

Sosyal belediyeciliği bir başka açıdan aktarmak gerekirse, “Sosyal adaleti sağlama noktasında bulunan, lokal bazda sağlık ve eğitim hizmetlerini geliştirmeye yönelik faaliyetleri olan, imkanlarını halka yönelik olarak kültür-sanat, eğitim, sağlık ve çevre sağlığı konularına aktaran ve son olarak dezavantajlı grupların maddi açıdan desteklenerek toplumda korunmasını sağlayan bir yapıdır (Kaya, 2003:68).

Aynı zamanda belediyelerin kent düzeni ve sağığı noktasında üstlendikleri görevler kadar bölge halkının sosyal ve kültürel eşitliğini sağlamakta da önemli bir niteliğinin bulunduğunu belirtmek gerekmektedir.

Sosyal belediyeçilik, yerel yönetimlere sosyal sorumluluk sınırları dahilinde strateji oluşturma ve icraat yapma yetkilerini sağlayan yapılardır (Akdoğan, 2002: 9).

Sosyal belediyeçilik, (Kaya, 2003:274-275).

1) Mali imkanlarını halk için, çevre sağığı, eğitim, sağık gibi alanları içerisine alacak çerçevede sosyal hizmetler dahilinde kullanan,

2) Kültürel çalışmalar adına altyapı hizmetleri için çalışmalar yapan, kültürel birlik ve beraberliğin sağlanması noktasında hareket eden ve kimsesizlere, işsizlere karşı yardımlar sağlayan,

3) Yerel yönetimlere sosyal bazda sorumluluklar yükleyen, yurttaşlar arasında güçsüzleşen adaleti ve sosyal güvenliği sağlamlaştırmak adına çalışan bir yapıdır.

Bahsi geçen üç maddeyi taşıyan ve yükümlülüklerini yerine zamanında ve aksatmadan getiren belediyelere sosyal belediye demek mümkündür.

Sosyal belediyeçiliğin dünyada nasıl ortaya çıktığına kısaca bir göz atmak gerekirse, 16. Yüzyıl'dan itibaren kırsal alanda geçimini sağlayamayan ve mülksüz bırakılan halkın şehirlerde iş bulmak umuduyla göçleri ve şehirde bulunan iş imkanlarının düzensiz olması sebebiyle, toplumsal olarak yoksulluğun ve sefaletin boyutları da değişmiştir. (Buğra, 2008:25).

Özellikle 1600 yıllardan itibaren İngiltere'de kırsaldan kentlere doğru akan göç dalgası kentlerde yoksulluğun artmasını da beraberinde getirmiştir. Kentlerdeki insanların giyecek, barınma, su, eğitim, sağık, güvenlik gibi problemlerle karşı karşıya kalması ve düzenlenen yasaların bu tür sorunların çözümünden uzak olması yeni yasal düzenlemeler yapılmasını gerekli kılmıştır. Bu noktada gelişmekte olan işçi hareketleri ve sendikaları aynı zamanda da F. Engels'in ve K. Marks'ın etkileri oldukça önemlidir. İngiltere'de yapılan yasal düzenlemeler sosyal politikaların doğuşu açısından da ayrıca önem teşkil etmektedir; bunun nedeni, Avrupa ve Amerika Birleşik

Devletleri'ne örnek olmasıdır. Sosyal politikaları etkileyen bir diğer önemli husus ise 1. ve 2. Dünya Savaşlarıdır. Bu savaşların ekonomik ve sosyal olarak çok güçlü etkileri olmuş ve oluşan sefaletin giderilmesi, kaosun son bulması adına devletler sosyal çerçevede önemli adımlar atmışlardır. Bir diğer önemli olay ise 1929 Buhranı yani ABD gerçekleşen ekonomik krizin dünyayı etkilemesiyle gerçekleşmiştir. Netice olarak liberal politikaların “Bırakınız yapsınlar” anlayışının yeniden gözden geçirilmesine neden olmuştur. Bu durumun en önemli nedeni ise liberal politikaların sosyal sorunların çözümünde yetersiz kalmasıdır denilebilir.

Sosyal politik anlayışın dünyada nasıl doğduğu incelendiğinde, 1601 yılında çıkarılan “Yoksulluk Yasasına” işaret edilmektedir. Bu yasa Birinci Elizabeth'in tahta bulunduğu dönemde çıkarılmıştır. Söz konusu yasanın içeriği ise, halkın içerisinde bulunduğu yoksulluğun bertaraf edilmesi ve bu nedenle alınacak tedbirleri içermektedir. Bu yasayı daha önce çıkarılan yasalardan farklı noktaya taşıyan ise yerel yönetimlere verilmiş olan kamusal sorumluluklardır (Denney, 1998:6).

Modern anlamda sosyal devlet kavramının ortaya çıkışı incelendiğinde ilk olarak Bismarck Almanya'sı ve İngiltere'deki faaliyetlerle başlamış olduğu görülmektedir. Daha sonrasında ise, Kuzey Amerika ve özellikle Batı Avrupa'ya yayılmış olduğu genel olarak ifade olunmaktadır. Günümüzde refah devleti yani sosyal devlet anlayışının miladı, ilk olarak 1800'lü yıllarda İngiltere'de vuku bulan “temel eğitim” yasasına ve 1883 yılında Almanya'da başlayan sosyal sigorta sistemine dayandırılmaktadır (Artan, 2012: 13).

Türkiye Cumhuriyeti'nde sosyal belediyeçiliğin ilk olarak nasıl ortaya çıktığına bakıldığında, 1950'li yıllarda kırsaldan kentlere olan yoğun göç beraberinde kentlerde yoğun nüfus artışını da getirmiş ve kentlerdeki çeşitliliğin artması akabinde büyük problemlerinde doğmasına neden olmuştur. Ancak yaşanan bu gelişmeler ışığında belediyelerin yeterli mali imkanlara ve yetkilere sahip olmamaları nedeniyle bölge halkının mağduriyetine yönelik yapılacak proje, plan ve icraatların gecikmesine neden olmuştur. Belediyelere sosyal belediyeçilik konusunda merkezi yönetimin yetki devri ve düzenlemeleri yapması 1980'leri bulmuştur. Bundan önce yol, su, kanalizasyon, iskân gibi konularla ilgilenen belediye kurumları klasik belediyeçilikten sosyal belediyeçilik anlayışına kanunen geçmiştir. Ancak artan yoğun göç klasik

belediyeciliği de olumsuz yönde etkilemiş belediyelerin mali gücü en temel ihtiyaçları dahil karşılamakta bile yetersiz kalmışlardır. Kentler merkezi yönetimin altyapı sorunlarını ve temel ihtiyaçları dahi karşılamamasından hayatın giderek zorlaştığı ve sorunlarında arttığı yerler haline gelmiştir.

1990'lü yıllardan itibaren belediyecilik anlayışında değişimler meydana gelmiştir. Bu değişim özellikle kent sorunlarının öncelikli çözümünü kendine şiar edinen ve kentteki yaşam kalitesinin artmasına yönelik projeler geliştirerek uygulayan bir anlayışın belediyelerde ön plana çıktığını söylemek mümkündür. Bahsi geçen dönemde sivil toplum kuruluşlarından temaslar artmıştır. Aynı şekilde özel sektörle de belediyeler yasalar çerçevesinde yarar sağlamaya başlamışlardır. Sosyal hizmet üretmek noktasında 1990'lü yıllara kadar belediyelerin başarılı olamadığını söylemek mümkündür. Ancak bu tarihlere kadar Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerin sayıca az sosyal hizmetlerinin olduklarının altını çizmek önem arz etmektedir.

Sosyal belediyecilik noktasında önemli yıllara bakıldığında 1990'lü ve 2000'li yıllar büyük önem taşımaktadır. Çünkü bu tarihlerden itibaren belediyelerin sosyal belediyecilik faaliyetleri önemli şekilde artış göstermiş, burslar, kültürel faaliyetler, sağlık hizmetleri, sosyal yardımlar belediyeler tarafından yapılmaya başlanmış ve bu tür yardımları gerçekleştiren belediyeler klasik belediyecilik anlayışıyla hareket eden belediyelere örnek teşkil eden bir hal almışlardır.

Sosyal belediyecilik anlayışıyla hareket etmek isteyen belediyelerin önündeki hukuki engeller kaldırılarak kendilerine yetki devri yapılmış olsa da bu tür hizmetlerin mali yükü çok fazladır. Bu durumda da belediyeler her ne kadar sosyal belediye olmak için çaba gösterecekler de mali sorunlarını aşmalarının gerekli olduğunu söylemek önemlidir. Büyükşehir belediyelerinin mali olarak güçlerinin daha fazla olması nedeniyle, sosyal belediyecilik uygulama alanlarının ve faaliyetlerinin ilçe belediyelerine ve büyükşehir statüsünün dışındaki il belediyelerine kıyasla daha fazla olduğunu belirtmek gerekir. Bu nedenle Büyükşehir belediyelerinin; gıda, yakacak, giyecek, sağlık, konularında dezavantajlı gruplara sosyal hizmetler sağlarken aynı zamanda yaşlılara, engellilere, kimsesizlere barınma evleri de sağlamaktadır.

Bunlarla birlikte halka yönelik kültür merkezleri, meslek edindirmek için kurslar ve kültürel faaliyetler için gerekli icraatların yapıldığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Bu önemli hususları aktardıktan sonra belediye kanununda sosyal belediyecilik konusunda nasıl bir hüküm bulunduğunu irdelemek faydalı olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti 5215 sayılı Belediye Kanunu'nun 14 maddesi Türkiye'de yerel yönetimlere klasik belediyeciliğin yanında sosyal belediyecilik açısından da önemli haklar vermektedir. Bakınız;

“Belediye öncelikle imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik, defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut, kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, evlendirme, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açar.” (Belediye Kanunu, 2004).

Burada belediyelerin altyapı görev ve yetkilerinin yanında sosyal belediyeciliğin etki alanında ki, kültür-sanat, gençlik ve spor, meslek edindirme, sosyal hizmet ve yardım, ekonomik konuları da içerisine alan bir yetki devri, merkezi yönetim tarafından yerel yönetimlere bırakılmaktadır. Aynı maddenin devamında,

“Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özürlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirli olanların durumuna uygun yöntemler uygulanır.” (Belediye Kanunu, 2004).

Belediyelerin kendi alanlarında dezavantajlı gruplara yardım götürebilecekleri açıkça ifade edilmiş olduğu görülmektedir. Bu durumda sosyal belediyecilik babında yerel yönetimlerin yetkilendirildiğinin hukuksal çerçevede açıkça ifadesidir.

2.3. Sosyal Belediyeciliğin Amacı

19. Yüzyılın başlarında sanayi devrimiyle birlikte doğan ve giderek artan işçi sınıfıyla birlikte emekçilerin hakları yeniden gözden geçirilip, düzenlemeler yapılması merkezi yönetimler tarafından öncelikli gündem haline gelmiştir. Bu nedenle sosyal politikaların içerisinde yer alan kültür, sağlık, eğitim gibi konularda düzenlemelere

gidilmeye başlanmıştır. Devletler yurttaşlar arasındaki farkları dezavantajlı guruplar lehine reforme edici önlemler almaya yönelik faaliyetlere girişmişlerdir. Bu noktada yurttaşların asgari düzeyde yaşamlarını sürdürebilecekleri bir toplum inşa etmek, sağlık noktasında gerekli desteği yoksullara sunmak, eğitim eşitliğini sağlamak ve kültürel eşitliğin sağlanması için önlemler almak gibi düzenlemeler gerekli görülmüştür.

Sosyal yardımların amacı; toplumdaki bireylerin temel ihtiyaçlarını asgari olarak sağlayarak, sosyal ve ekonomik olarak problemlerinin çözümleri için üretilen politikaları içermektedir.

Devlet ve sosyal politika arasındaki önemli bir ilişki söz konusudur. Bu durumu Orhan Tuna ve Nevzat Yalçıntaş şu şekilde açıklamaktadırlar; Devletin ve sosyal politik anlayışın ortak amaçları baz alındığında çıkar grupları ve taraflar arasında dengenin ve anlaşmanın sağlanmasını hedefledikleri ortaya çıkmaktadır. (Orhan ve Yalçıntaş, 1994:29). Bu tanım göz önüne alındığında sosyal politikaların ve devletin amaçlarının ortak noktada buluştuğunun ve en önemli kriterlerinin ise toplumdaki “Dengenin” sağlanması olduğu dikkat çekmektedir.

Sosyal politikanın amaçları şu şekilde sıralanabilir: (Şenkal, 2005:48).

- 1) Bireysel yoksullukla birlikte farklı psikolojik ve sosyal problemlerin ve zorlukların vuku bulmasıyla birlikte yoksul kişilere, sosyal güvenlik hizmetleri (sosyal yardım, sosyal sigortalar, devletin bakım sağlaması gibi) alanında ayni ve nakdi yardımların yanında manevi desteklerinde sunulması.
- 2) Ekonomik ve sosyal alanda muhtaç bulunan bireylere yardımcı olacak ve durumlarını devamlı olarak düzelterek nitelikte hizmetler sağlamak.
- 3) Refah toplumunun oluşumu adına, adalet ve sosyal barışın sağlanması. Toplumsal düzeyde ve mikro düzeyde sosyal gelişimi temin etmek.
- 4) Toplumun bütün kesimini oluşabilecek kitlesel bazda sosyal sorunlara karşı garanti altına alarak, genel bazda sosyal güvenlik sistemini devreye sokmak.

5) İstihdamın ülke bazından tam anlamıyla sağlanmasının yanında, toplumda fırsat eşitliğini sağlayacak ve insan onuruna yakışacak bir yaşamın yurttaşlara sunulması adına önlemlerin hayata geçirilmesi.

6) Sosyal birlik ve sosyal gelişme adına toplumda sosyal sorumluluk duygusunu halk arasında muteber kılmak. Ahlak çerçevesinde sosyal olguyu toplumsal bazda geçerli kılmak adına sosyal alanda pedagojik uygulamaların yanında danışmanlık ve rehberlik hizmetlerini de sağlamak.

7) Ortak bazda kendi kendine yardımcı olma amacına yatkın olarak kamusal ve sivil alanlarda sosyal dayanışmayı teşvik etmek ve sivil toplum kuruluşlarına iştirak imkanları sağlamak.

8) Sosyal sermayenin oluşturulmasının yanında, bireysel ve toplumsal çerçevede insan kaynaklarını en verimli düzeyde değerlendirmek.

Sosyal politikaların uygulanması noktasında bazı değişiklikler önem arz etmektedir. Sanayileşmeyle birlikte sosyal politikaların uygulanması merkezi yönetimler veya yetkilendirdiği özel kurumlar ve yerel yönetimler eliyle sürmüştür. Bu süreç 2. Dünya Savaşı'na kadar devam etmiştir. Ancak son dünya savaşı sonrası yaşanan büyük sefalet nedeniyle sosyal politikalara büyük önem verilmiş ve bu süreç 1970'li yıllara kadar sürmüştür. Sonrasında yaşanan ekonomik değişim devletlerin politikalarını neo-liberal politikalar noktasında evrilmelerine neden olmuştur. Bu aşamada ise sosyal politika uygulamalarının merkezi yönetimler tarafından azaltılmasına ve yerel yönetimlerin yetkilerinin artırılmasına neden olmuştur. Fakat merkezi yönetimin neo-liberal politikalar çerçevesinde, yönetimin kamusal harcamalara kısıtlamalar getirmesi, özelleştirmeleri artırması yerel yönetimlerin hizmetlerinin azalmasına neden olmuştur. Ancak bu süreç yerel yönetimlerin önem kazanmasına ve merkezi yönetimlerin sosyal icraatların büyük bir kısmını yerel yönetimlere bırakmasına neden olmuştur. Söz konusu yetki devrini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu hukuksal olarak teyit eder nitelik taşımaktadır. Bu yetki devrinin en önemli nedenlerinden biri, bürokrasinin ağır işlemesi ve yerel yönetimlerin sorunlar noktasında merkezi yönetimlerden çok daha başarılı tespitler yaparak çözüm önerileri sunabilmeleridir denilebilir. Yeniden yapılanma hareketi olarak adlandırılan bu dönemde görülmektedir ki, yerinden yönetimler sosyal politikaların üretilmesi ve uygulanmasında merkezi yönetime nazaran çok daha aktif ve başarılıdırlar ancak bu durum merkezi yönetim ile yerel yönetimlerin arasındaki çatışmaların son bulduğu anlamını taşımamaktadır.

2.4. Sosyal Belediyeciliğin Önemi

Sosyal belediyeciliğin gelişim süreci özellikle ülkemizde kırsaldan kentte doğru oluşan göç ile önem ve değer kazanmıştır. Merkezi yönetimin yerel yönetime görevlerini ve yetkilerini devretmesiyle sosyal belediyecilik daha aktif bir süreç içerisine dahil olmuştur.

Belediyeler, sosyal belediyecilik adına sosyal yardım, eğitim ve sağlık noktalarında devamlı yükselen bir hizmet işlevi gerçekleştirmektedirler. Aynı zamanda işsizliğin azalması, istihdamın ve girişimcilik faaliyetlerinin artması babında mücadele etmektedirler (Keskin, 2008:55).

Maddi ve manevi yönden zor durumda olan bireylere yapılan sosyal yardımlar, kişinin söz konusu durumdan çıkması ve problemlerinin çözülmesi adına kişiye yardım ederek zaman kazandırmaktadır. Bu yardımlar devamlı nitelikte olmamaktadır. Bu sebeple düzenli olarak sosyal yardım sunulan bireyler denetlenmekte ve durumlarının tespiti yapılmaktadır. Yapılan sosyal yardımlar ise bireylerin yoksulluk duygusundan az veya çok sıyrılmalarına ve toplumsal entegrasyona hizmet eder niteliktedir (Koşar, 2000:133).

Sosyal yardımların yapılmasında yardıma muhtaç olan insanlara en yakın birim olan yerel yönetimlerdir. Bu sebeple insanca yaşamak için söz konusu her türlü maddi ve manevi desteğin verilmesi köy yönetimleri, il özel idareleri ve en önemli yerel yönetim birimi sayılabilen belediyelerin görevini teşkil etmektedir. Gerekli asgari ihtiyacın sağlanması ve bu ihtiyaçların giderilmesinde yardıma muhtaç kişilerin onurlarını zedelemekten yapmak yerel yönetimlerin en önemli ve öncelikli görevlerini oluşturmaktadır. Bölge halkının ekonomik ve kültürel anlamda dengede olması bulunan coğrafi beldede ki barışı ve huzuru da garanti altına alacak önemli bir husustur.

Özellikle belediye başkanları bulundukları coğrafi konum itibarıyla o bölgenin halkı tarafından genellikle iş başına getirilmektedirler. Bu durum göz önüne alındığında belediye başkanlarının ve meclis üyelerinin bölge halkının içerisinden seçiliyor olmaları ve o yörenin yetiştirmiş olduğu bireyler olarak bölge sorunlarına

hâkim olmaları sosyal sorunların çözümünde belediyelerin önemini çok daha fazla arttırmaktadır. Aynı zamanda hali hazırda bürokratik yavaşlıkların belediyelerde, sosyal politikaların uygulanması noktasında azami olmaları, hizmetlerin hızını arttırmaktadır. Belediyelerin sosyal faaliyetlerini yürütmesinde ki bir diğer faktör ise, muhtaç birey veya kişilerin kendi ayakları üzerinde durabilmelerini sağlamak ve sonrasında toplumla bütünleşerek kendi ihtiyaçlarını karşılayabilecek duruma gelebilmesine sağlamayı hedeflemektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SOSYAL BELEDİYESİLİĞİN TARİHSEL GELİŞİMİ

3.1. Osmanlı Devleti Dönemi Belediyecilik

Osmanlı Devleti'nin klasik döneminde şehirlerde ve köylerde bir yerel yönetim olgusunun bulunduğundan söz etmek son derece zordur. Bunun nedeni ise, söz konusu dönemde Osmanlı şehrinin yönetiminden kadılar sorumlu tutulmuştur. Adli görevlerinin yanında kadının sadece görev ve sorumluluk alanı şehri yönetmek değil aynı zamanda şehrin alanı dahilinde bulunan köylerinde her türlü hizmetinden sorumlu durumdaydılar. Merkezi yönetim tarafından belirli bir süre çerçevesinde görevlendirilen ve dolayısıyla merkezi yönetimin bir memuru niteliğinde bulunan kadının adli, kolluk, mali ve şehir yönetimi alanlarında sorumlulukları bulunmaktaydı. Eski devlet anlayışında devamlı olarak görevde bulunan bürokratik personel çok az durumdaydı. Üst düzey devlet memurlarının genellikle kendilerine hizmette bulunan yardımcı personelleri mevcuttu. Kadılarda görev için gittikleri yerlerde kendi hizmetlileri veya memurları ile bulunurlardı. Ayrıca kadıların belirli bir yerleri de yoktu, kadı nerede ikamet ederse orası onun hem adliyesi hem de icra merkeziydi. İstanbul yani İmparatorluğun başkentinde bile belirli bir kadılık ofisi kadılara tahsis edilmemiştir. Bu durumun İkinci Mahmut dönemine kadar sürdüğü, bu dönemde ise Bab-ı Meşihat içerisinde bir alanın İstanbul Kadısına devamlı olarak tahsis edildiği anlaşılmaktadır (Nuri, 1922:92).

Bu dönemde kadının ve kadıya yardımcı olan memurların yurttaşlar tarafından rey ile seçilmesi ve de denetlenmesi mümkün değildi. Halkın ileri gelenlerininse idari açıdan yönetimde söz sahibi olmaları gibi bir durumda yoktu. Mali durumdalar da (fiyat tespiti, narh konması ve toplaması) ancak kadı gerekli gördüğü zaman yurttaşların veya onların temsilcisi sayılan bireylere başvurulduğunda görüşleri alınırdı. Osmanlı'da bulunan esnaf loncasının içinde yer alan esnaf kâhyalarına, din adamlarına ve şehrin nüfuslu ve sözü muteber sayılan kişilerinin var olmasına karşın, şehrin yönetilmesi açısından sistematik şekilde bir araya gelen ve yönetime ortak olan bir yapıya rastlanılmamıştır (Ortaylı, 1990:64-65).

Belediye terimine Osmanlı Devleti'nde bakıldığında, adca var olan ancak örgütsel anlamıyla oluşmamış bir yapı söz konusudur. Belediye hizmetleri söz konusu dönemde şehrin temizliğinin, aydınlatılmasını ifade etmekte olan bir durumdadır.

Osmanlı Ülkesinde sosyal hizmetler, sağlık, temizlik, imar gibi faaliyetler devlet adamları ve yörenin eşraflarınca kurulmuş olunan vakıflar marifetiyle yürütülmekteydi. Vakıfı tanımlamak gerekirse, halkın yararına yönelik bir malı kullanmak anlamını taşır. Vakıflar Selçuklu dönemini de içerisine alacak şekilde Osmanlı Devleti'ne değin sosyal hizmetler, sosyal yardım, sağlık, eğitim gibi faaliyetleri halka sunmaktadırlar. Batılı tarzda belediyelerin kurulması ise Osmanlı Ülkesinde Tanzimat devri ile gerçekleşmiştir. Bu süreçten sonra ise vakıflar, belediyelerden sonra yine bazı hizmetleri üstlenmişlerdir (Eryılmaz, 1999:174).

Vakıflar aynı zamanda sağlık, eğitim, tımarhane, misafirhane, kervansaray gibi hizmetlerin yürütülmesini sağlayan önemli kuruluşlardı. Ülkedeki su, kanalizasyon ve her türlü altyapı hizmetlerinin yapılması vakıfların üstlenmiş olduğu icraatlardı. Söz konusu faaliyetlerle ilgili şunlar örnek olarak verilebilir: (Ateş, 1993:48).

- 1) Darü-r Raha: Bu vakıf muhtaç kesimlere karşı sosyal hizmetler götürmekteydi. Ayrıca Sivas'ta kurulmuştur.
- 2) Murat Oğlu Mehmet Efendi Vakfı: İstanbul'da kurulmuştur. Kurulmasındaki maksat ise, kaldırımların onarılmasıdır.
- 3) Ali Ağa Vakfı: İstanbul'da kurulmuştur. Bu vakıf ise, Cezaevinde yatmakta olan mahkûm edilmiş kimselere su temin etmek adına faaliyetini sürdürmüştür.
- 4) Hacı Fatma Hanım Vakfı: Bu vakıf Bugün ki Bosna Hersek içerisinde yer alan Mostar'da kurulmuştur. İcraatlarına bakıldığında ise burada bulunan bazı mahallelerin muhtaç durumda olan kişilerine her yıl bütçeden ayrılan üç bin akçeyi dağıtmaktı.

Aynı zamanda yolda kalanlara yardım edilmesi ve kimsesiz çocukların bakımları da bu dönemde vakıflar marifetiyle yürütülmüştür.

Aktarıldığı gibi Osmanlı Devleti'nde birçok hizmet vakıflar tarafından görülmüş ve merkezi yönetime yük olunmamıştır.

Kentlerde ve kasabalarda sokakların temizlenmesi işlevini o yörenin halkı üstlenmekteydi. Aynı zamanda ticaret merkezi olarak konumlanmış olan çarşıların ise temizlenmesi faaliyeti esnafların yapmış olduğu bilinmekteydi. Bu dönemde mahallelerin Osmanlı Devleti'nde işlevi son derece önemlidir. İmamlar, kadıların bir kolu olarak hizmet verirken mahallelerde çok güçlü konumda bulunmaktaydılar. Osmanlı ülkesinde kadı yargı işlevi ile birlikte mali sorumlulukları da olan bir durumdaydı. Aynı zamanda kent yaşamını idare ediyor ve düzene sokuyordu. Kentin denetlenmesi, temizliği, su işleri, kanalizasyonu, imarı ve yollarının yapılıp onarılması gibi önemli işler kadıların görevleri arasındaydı. İmkân olduğu zaman ise kadılar sosyal hizmetler ile alakalı vakıfların kurulmasını sağlamaktaydılar. Kadılar bu görevleri bazı kurumlar aracılığıyla icra etmekteydiler. Örneğin, mimarbaşı kullanılarak yine kadıların gözetiminde, su kanallarının denetlenmesi ve düzene sokulması, yolların yapılması ve onarılması aynı zamanda da imar işlerinin gerçekleştirilmesi yapılmaktaydı. Şehrin güvenliği ise Yeniçeri marifetiyle sağlatılırken, şehrin temizliği ise Çöplük Sübaşısı buyruğundaki Acemi Oğlanlarca gerçekleştiriliyordu (Güllüce, 2004:11).

Osmanlı Devleti'nde vakıflar ve cemaat kuruluşlarının, sosyal hizmetleri ve günümüz anlamıyla belediye hizmetlerinin bir kısmının uygulandığı söylenilebilir. Fakat bir yerel yönetim kavramından söz etmek son derece zordur. Bu dönemde yöneticiler ile halkın ileri gelenlerinin anlaşarak bir arada icrai faaliyetleri paylaşmış oldukları gibi bir durum söz konusu değildir.

Son olarak belirtmek gerekir ki, günümüz anlamında ilk belediye Osmanlı Devleti'nde, 23 Haziran 1854 yılında İstanbul'da (Şehramaneti) kurulmuştur. Bab-ı Ali'nin atamış olduğu Şehremini kendisine yardımcı olan 12 kişilik şehir meclisi ile görevini sürdürmüştür (Ortaylı, 1974:118).

3.2. Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemi Belediyecilik

Reform hareketleri Osmanlı Ülkesinde Lale Devri sürecinde başlamış ve 17. Yüzyıla kadar devam etmiştir. Ancak bunlar güçlü reformlar değildir. Açılmış olunan Mühendishanenin kurs gibi faaliyet gösterdikleri tam anlamıyla bir eğitim kurumu olmadıkları görülmektedir. Güçlü reform hareketleri ancak 3. Selim dönemine tekabül etmektedir. Bu noktada en önemli etken Büyük Fransız İhtilali'nin (1789) Avrupa'da oluşan büyük yankılarıdır. Fakat söz konusu padişahın reformist bir tutum içerisinde bulunduğunu da söylemek yanlış olmayacaktır (Akşin, 2007:23).

Reformist padişahlar dönemi Osmanlı Devleti'nde 3. Selim devri ile başlamaktadır. Ancak söz konusu padişahın reformları ağırlıklı olarak askeri alanda gerçekleşmiştir. Buna binaen 2. Mahmut dönemi yenilikler ise daha kapsamlı yani, hukuksal, yönetsel, askeri, eğitimsel, ekonomik, siyasal, kültürel ve edebi alanları da içerisine alacak şekilde yapılmıştır.

2. Mahmut Osmanlı Devleti'nin Büyük Petro'su diye adlandırılmıştır (Lewis, 2015:107). 1826'da Yeniçeri Ocağının ortadan kaldırılmasıyla 1839'da ki ölümü arasındaki on üç yıllık dönemde 2. Mahmut en az Büyük Petro'nun Rusya'da yaptığı kadar kapsamlı, hatta daha zorlu bir reform programını gerçekleştirmeye çalıştı. Ne var ki 2. Mahmut'un model aldığı kişi Petro değil, hayranı olduğu selefi 3. Selim'di ve onun başlattığını tamama erdirmek amacındaydı (Lewis, 2015:144-145). Ancak reformların gerçekleştirilmesinde ki en büyük engel halkın geleneksel yapıya olan bağlılığıydı. Özellikle İslami kesimi oluşturan halk Batıdan gelen her yeniliğin, kâfirlikle doğrudan ilintili olduğuna ve hayra değil şerre neden olacağına inanıyordu. Aynı zamanda Osmanlı Devleti'nde yetişmiş aydın zümre ve yabancı dil bilen bireylerin sayısı yok denecek kadar azdı. Bu gibi sorunlar ve iç çekişmeler nedeniyle 2. Mahmut reformları uygulamakta büyük zorluklarla karşılaşmıştı.

1839 yılında 2. Mahmut ölmüş ve Sultan Abdülmecid padişah olmuştur. Bu süreçte Gülhanne Hatt-ı Hümayunu aynı yıl ilan olunmuştur. Bunun en önemli nedeni 2. Mahmut'un icraatlarının oğlu tarafından da reformist bir tutumla devam ettirileceği gibi ayrıca modern bir yönetimin Osmanlı Devleti'nde oluşturulabileceğinin

kanıtlanması sebeplerini içermektedir. Söz konusu kanunun bir diğer ismi ise Tanzimat Fermanı'dır (Lewis, 2015,148-149).

Tanzimat Fermanı, Taşra egemenleri ile merkez arasındaki çatışmalar, milliyetçi ayaklanmalar, vergilerin toplanamaması, Avrupalı devletlerin özellikle ticari anlaşmalar konusunda gündeme gelen bazı istekleri gibi iç ve dış sorunlara çözüm arandığı bir dönemde ilan edilerek yürürlüğe konmuştur (Erbay ve Akgün, 2013:37).

Tanzimat Fermanıyla ve doğru adımların atılmasıyla Osmanlı ülkesinin toparlanması öngörülmektedir. Bu adımlar şunlardı; (Akşin, 2007: 30).

- 1) Mal güvenliğinin, can güvenliğinin ve ırz güvenliğinin sağlanması
- 2) İltizam sisteminin son bulması.
- 3) Çok uzun süren zorunlu askerlik görevinde reformlar yapılması öngörülürken, en fazla 5 sene ile sınır konulmasının sözü verilmekteydi. Ayrıca rüşvetin yasaklanmasını ve Müslüm-Gayrimüslim halkın birbirlerine eşit olacağını temin ediyordu.

Tanzimat dönemi, çok daha geniş kapsamlı bir konu olsa da bu başka bir çalışmanın konusunu teşkil edecek yelpazededir. Biz bu kısa girişten sonra Tanzimat döneminde yerel yönetim ile ilgili yapılan düzenlemeleri irdelemenin konumuz açısından önemli olduğu inancını taşımaktayız.

Osmanlı Devleti'nde Tanzimat süreci modernleşmek adına güçlü faaliyetlere girişilen önemli son yüzyılı ifade etmektedir. Söz konusu 19. Yüzyılda sanayiden tarıma önemli modernleşme adımları atılmıştır. Reformlar siyasal, kültürel, hukuksal ve sosyal bapta gerçekleşmiştir. Bu süreçte iltizam usulünde ciddi değişiklikler öngörülmüştür. Mali sistemde önemli değişiklikler noktasında devlet adamları eski usulden yana olsalar da yerel açıdan halktan bir dereceye kadar eşrafın yönetime katılması hedeflenmekteydi.

Tanzimat döneminde Osmanlı Devleti, Batının yönetsel ve siyasal kurumlarını aktaran uygulamalarla yeniden yapılandırmaya başladı. Gerçekleştirilen yenilikler aslında, Batı Avrupa'daki krallıkları model alan "Bürokrasinin merkezi bazda uygulandığı" bir sistem vücuda getirmek hedeflenmekteydi (İnalcık, 2011: 320).

Osmanlı Devleti'nin bazı hizmetlerini 19. Yüzyıla kadar vakıflar, cemaatler (dini) ile sürdürdüklerini yukarıda aktardık. Söz konusu hizmetleri Tanzimat devrinin devlet adamları ellerinden geldiğince merkezi yönetimin alanına naklettiler. Birçok hizmeti gerçekleştiren vakıflar, merkezi yönetimin idaresine tabi kılınarak denetim mekanizması ise güçlendirildi. İltizam usulü, Gülhane Hatt-ı Hümayunu'nda söz verildiği gibi kaldırılrsa da gerekli bürokratik kadronun noksanlığı ve böyle büyük bir mali reformun gerçekleştirilmesinin zorlukları neticesinde tekrar getirildi. Yine bu dönemde güvenliğin sağlanması halktan ve bazı kuruluşlardan alınarak zaptiye gücüne devrolundu ve bu örgütün güçlendirilmesi adına bazı düzenlemeler yapıldı. Bu düzenlemelerle birlikte giderek merkezi yönetim sağlamlaşmış ve buna binaen günümüz anlamıyla yerel yönetimlerinde temeli atılmıştır denilebilir.

Söz konusu dönemde merkezi yapının sağlamlaşmasıyla yerel yönetimlerin idaresine halktan lokal bazda katılımların olduğu görülmektedir. Bu durum göz önüne alındığında yerel yönetimlerin çekirdeğinin oluşumunun merkezi yapılanmanın güçlenmesiyle doğru orantılı olarak gerçekleştirildiği tespit olunmaktadır. Yönetimi ilgilendiren ordu, maliye ve mülki idarenin kapsamındaki her alanın kontrol altına alınmak istendiği ve düzenlemelerin buna göre yapıldığı bir ortamda, kaçınılmaz olarak yerel halkın ve güç gruplarının yardımına başvurulmuştur (Kırmızı, 2007: 23).

Tanzimat devrinde yapılmış olunan reformlar yerel yönetimlerin kurulması adına ön koşulları sağlamıştır demek mümkündür. Aslında Tanzimatçı devlet adamlarının demokrasiyi geliştirmek veya halkın yönetime katılmasını sağlamak amacıyla bu reformları gerçekleştirildiği söylenemez. Fakat arzu edilen hukuksal bir düzeni gerçekleştirerek yönetim sistemini iyi şekilde işlemesini sağlamaktır.

Merkez bürokrasisi ilk olarak mali reform girişimleri nedeniyle yerel yönetim olayını başlattı diyebiliriz. Nitekim iltizam sistemi kaldırılmak istenince vergileri bir tür müteahhit olan mültezimlere toplattırmak yerine, sancaklardaki memurların toplaması ve bunun için de her yerin halkının bu işlemlere yardımı gerekli görüldü (Ortaylı, 1990:66).

Bununla birlikte, Tanzimat döneminin, iç sorunların çözümüne yönelik olarak, başlangıç yıllarında ki temel hedeflerden biri, merkezin denetiminden çıkmış valilerin

yetki ve otoritelerini kaldırmaktı. Merkezden bağımsız davranan valiler nedeniyle beklenen vergi gelirlerinin elde edilememesi rahatsızlığın önemli bir boyutunu oluşturuyordu. Bu amaçla, merkezi yönetim taşrada giderek güçlenen diğer “yerel egemenleri” valilere karşı müttefik olarak görmüştür. Valilerin gücünü azaltan yerel meclislerin kurulmasıyla birlikte yerel yönetim anlayışı ortaya çıkmaya ve gelişmeye başlarken, taşradaki egemenler güçlendikçe yerel istekler de artmaya başlamıştır (Önen ve Reyhan, 2011: 116-117). Ancak dengenin sağlanmasına yönelik düşünülen düzenlemeler başarılı olamayacak fakat söz konusu düzenlemeler yerel yönetimlerin gelişmesine kısmen de olsa zemin hazırlayacaktı.

Ticaretin önemli merkezi konumunda yer almış bulunan liman şehirleri 19. Yüzyılda güçlü değişimlere gebe konumdaydı. Söz konusu şehirlerde yabancı misafirler ve ticaret için gelen gemiler adına tesislerin sağlanmasıyla birlikte şehir ulaşımının düzene sokulması gerekmektedir. Ayrıca sağlık noktasında da önemler alınması gibi önemli konular vuku bulmuştu. Bu ihtiyaçların gündeme gelmesiyle birlikte İstanbul ve İzmir gibi büyük liman şehirleri yerel yönetim hamleleri noktasında adım atmaya başlamışlardır (Ortaylı, 2008: 503-504).

İstanbul Şehremaneti ise Kırım Savaşı’nın (4 Ekim 1853-30 Mart 1856) İstanbul’da oluşturduğu hengameyi düzenlemek adına kurulmuştur. Bu kurumun başında merkezi yönetimin atamış olduğu üst düzey bir memur bulunmaktaydı. Bu memura Şehremini denilmekteydi. Şehremini birçok yetkiyi elinde bulundurmaktaydı fakat kurumun mali açıdan güçsüz olması nedeniyle de uygulamada çok güçsüz durumda kalmaktaydılar. Aynı zamanda Şehremini’yle birlikte padişahın görevlendirdiği ve Bab-ı Ali’nin seçtiği Şehremaneti Meclisi’ de görev yapmaktaydı. Burada meclisin görevi danışmanlıktan ileri geliyordu. Meclise seçilenler esnaflardan ve bazı memurlardan oluşmaktaydı. Bu kurumun ekonomik imkanları kısıtlıydı, toplamış olduğu vergileri Maliye kurumuna aktarırdı. Aynı zamanda İstanbul Şehremaneti’nin mühendislerden ve zabıtalardan kurulu yeterli düzeyde olmayan bir kadrosu bulunmaktaydı. Modern belediyeciliğin başlaması baz alındığında, İstanbul Şehremaneti iyi bir örnek olarak alınamaz. Bunun nedeni, Şehreminlerin ve Şehremaneti Meclisini oluşturan memurların gerekli bilgi ve vasma sahip olmadıkları ayrıca bu kurumların özerk statüde bulunmamaları gösterilebilir (Ortaylı, 1990:70).

Şehremaneti'nin üç kolundan söz etmek mümkündür. Bunlar, Cemiyet-i Umumiye, Şehremaneti Meclisi, Şehremini olarak ayrılmaktadırlar (Eryılmaz, 1999:177).

Şehremanetinin görevlerini şu şekilde sıralamak mümkündür: (Seyitdanlıoğlu, 2010:4).

- 1) Gerekli görülen zorunlu ihtiyaç maddelerine ulaşılabilmesi noktasında kolaylıkların sağlanması.
- 2) Fiyatların şehremanetince belirlenmesi ve koyulmuş bulunan fiyatlara uyulup uyulmadığının kontrol edilmesi
- 3) Temizlik hususunda şehrin her türlü hizmetinin yerine getirilmesi
- 4) Fiyatların, kalitenin ayrıca alışverişte ölçü olarak kullanılan araç ve gereçlerin denetiminin Pazar ve çarşılarında gerçekleştirilmesi.
- 5) Vergi gelirlerini düzenli olarak toplayarak maliye kurumuna naklinin sağlanması.

Ancak her açıdan yetersiz olan Şehremaneti günümüz belediyeçilik anlayışı babından oldukça uzaktır. Bu nedenle yerel yönetimler açısından iyi bir başlangıç sayılmamaktadır.

Osmanlı Devleti, Başkentte özellikle Galata ve Beyoğlu kesimindeki vuku bulan sorunların çözümü adına bu ilçelere belediye hizmetlerini sağlamak durumundaydı. Bu anlamda genel olarak payitahtta bir modern belediye idaresi olmasa da söz konusu ilçelerde beledi bir yapı oluşturulmak istenmiştir. Altıncı belediye Dairesi Paris şehrinin belediye yapısı örnek alınarak teşkil edilmiştir. Dairenin yazışma dili ise Fransızca idi. Altıncı Dairenin başında ise Kâmil Bey bulunuyordu. Söz konusu dairenin gelirleri de istisnai olarak arttırıldı. Böylece ticari faaliyetlerin ve elçiliklerin yoğun bulunduğu semt ayrıcalıklı bir noktaya getirildi. Bu dairenin ayrıcalıkları nedeniyle oluşmuş bulunan başarıları Cumhuriyet rejimine geçilmesine kadar sürmüştür. Belediyelerin ilkleri (belediye binası ve meclisi) bu dairede görülen uygulamalardandı. Böylece Beyoğlu semti diğer semtlere göre ayrıcalıklı bir konuma yükselmiştir (Ortaylı, 1990:71). Fakat tüm bu uygulamalara rağmen bu kuruma tam

manasıyla yerel yönetim demek güçtür. Burada düzenin sağlanması adına merkezi yönetimce yönetilen bir birim demek daha doğrudur.

Altıncı Daire baz alınarak 1868 yılında Dersaadet-i İdare-i Belediye Nizamnamesi yayınlanmıştır. Bu nizamnameye göre Payitaht on dört belediye dairesine ayrılmıştır. Şehremaneti bu bölgelere de hizmet götürebilmek amacıyla yeniden düzenlenmiştir (Seyitdanlıoğlu, 2010:5).

Bu dönemde artan dış baskılar ve Osmanlı topraklarında ortaya çıkan bazı karışıklıklar bahane edilerek gerçekleştirilen müdahaleler nedeniyle özellikle Balkanlar'da bazı tedbirler alma ihtiyacı doğmuştur. Batının önde gelen güçleri olan İngiltere, Fransa, Rusya ve Avusturya'nın müdahalesiyle Lübnan'da kurulan yarı otonom yönetim statüsü, yine bu devletler tarafından gelen taleple Balkanlar'da da uygulanmak istenmiştir. Osmanlı yöneticileri özellikle Balkan vilayetlerinde hızlı bir reforma gidilmediği takdirde dış baskıların ve müdahalelerin artacağını öngörmüşlerdir. 1864 Vilayet Nizamnamesinin hazırlanışının önemli sebeplerinden biri yöneticilerin bu dış baskı algılamasıdır (Ortaylı,2012:175).

Modern belediye oluşumunun Osmanlı Devleti'nde 1864 tarihli Vilayet Nizamnamesi ile icra edilmek istendiği görülmektedir. Söz konusu nizamname ile sancak ve ilçe merkezlerinde seçilmiş olunan üyelerden meydana gelen belediye meclisleri olacaktı. Fakat uygulamaya bakıldığında bu meclislerin pasif oldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca bu meclislerin ilçelerin hepsinde kurulamadığı da tespit edilmektedir. Bu meclisleri bazı idealist Osmanlı Valileri tatbik edebilmiş ve sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olmuşlardır (Ortaylı, 1990:71).

1864 Vilayet Nizamnamesi, yeni bir düzenlemenin bütün ülkede aynı anda yürürlüğe konulmasının zorlukları göz önüne alınarak, örnek bir uygulama ile Tuna Vilayetinde hayata geçirilmiştir. Yeni oluşturulan bu vilayetin başına Mithat Paşa getirilmiş, Vilayet Nizamnamesine uygun olarak bir Tuna Vilayeti Nizamnamesi yayınlanmış ve uygulamaya konulmuştur (Erbay ve Akgün, 2013:49).

Örnek uygulamadan başarılı sonuçlar alınmış ve Nizamnamenin ülke genelinde geçerli kılınması için 1867 yılında yeni bazı düzenlemeler yapılmıştır. Bu

düzenlemeler içinde en dikkat çekenlerden biri, vilayetlerde yapılacak işlerin bölümlendirilmesiyle ilgili olandır. Birinci bölümde mülki idare ve maliyeyle, ikinci bölümde zaptiye askerleriyle, üçüncü bölümde ise imar, yol ve benzeri her türlü Belediye işleriyle ilgili görevler yer almaktaydı (Önen ve Reyhan, 2011: 175-188).

Osmanlı Devleti'ndeki belediye kuruluşları mali bakımdan yetersiz, personeli yok denecek kadar az ve denetim bakımından noksan durumda bulunmaktaydılar. Doğal olarak bunların varlıklarını göstermeleri ancak kentleşmenin meydana gelmesiyle oldu. Ayrıca kuruluşları bakımından ortak bir yönetim anlayışını bu belediyelerin taşımadıkları anlaşılmaktadır. İlk belediye kurumlarının taşra kesiminde nasıl ortaya çıktığına bakıldığında, ticari özellikleri nedeniyle Tuna ve Bağdat Liman kentlerinin öncü olduklarını söyleyebiliriz. Belediyeler kente hizmet etmek ve bayındırlık faaliyetlerini icra etmek adına kurulmuştur. Burada özerk bir belediyeçilik sistemi söz konusu değildir (Ortaylı, 1990:71-72).

Osmanlı'da Birinci Meşrutiyette belediye kurumunun temelleri hukuksal boyutta ortaya konulmuştur. Söz konusu dönemde belediyelerin uygulamaları ve konumu gelecek tarihlere de sirayet etmiştir. İlk oluşan Meclis- i Mebusan Tanzimat dönemindeki uygulamaları baz alarak belediye kanunu görüşmüş ve şekillendirmiştir. Bu dönemde vekillerin karşı çıkmalarına rağmen Payitaht ve Vilayetler adına ayrı ayrı kanunlar ortaya konulmuştur. Bu kanunlarla birlikte belediye kurumları tüzel bir varlık haline gelirken, belediye meclisinin görevlerinden birinin de belediyeye karşı açılan davalarda meclisin taraf olduğunu bildirmektedir.

Hukuksal düzenlemeler belediyelere imar, bayındırlık, aydınlatma, temizlik ve belediyenin mülklerini yönetmek gibi görevler verirken, ayrıca okul açmak, itfaiye, pazar ve çarşı denetimi gibi yetkiler veriyordu. Tüm bunların yanında belediyeler kendi gelirlerini toplamak kudretine hukuksal zeminde sahiplerdi. Ancak söz konusu sorumluluklar ve görevlerin bazıları gerçekleşirken bazıları merkezi yönetim tarafından sürdürüldü. İmparatorluğun belediye birimlerinin güçsüzlükleri sürmekteydi (Ortaylı, 2008: 507). Belediye'nin yapması gereken işler dağınık şekilde bazı kurumlarca gerçekleştiriliyordu. Belediye yapılacak ufak bir işte dahi merkezi yönetimin kapısını arşınlayan ve bürokratik işlerle zamanının çoğunu yitiren yapı halini almıştı.

Bürokratik yavaşlık ve mali güçsüzlük belediye yapısının gelişimini kösteklemiştir.

İmparatorluğun başkentinde ve taşra belediyelerinin mali durumları arasında dengesizlikler bulunmaktaydı. Taşra belediyeleri bu süreçte kendilerine tahsis edilmiş bulunan vergileri toplayamamaktaydılar. Bu koşullar altında belediyeler kendilerine yüklenen sorumlulukları gerçekleştirmeye gayret ediyorlardı. Örgütlenmemiş kentler aynı zamanda gelişmemiş durumda olan kentlerdir. Buna örnek verilmek istenirse, koruyucu sağlık hizmetleri istenilen ölçüde sağlanamamaktadır. Ayrıca belediyenin ihtiyacı olan çok basit bir yangın söndürmek adına kullanılan tulumbanın dahi taşra belediyelerinde bulunmadığı görülmektedir. Ayrıca otarşik yönetilen kentlerde halk tüketmekte olduğu ürünün büyük kısmını kendi üretmekte bu nedenle de ortak kullanılan tesislere rastlanılmamaktadır (Ortaylı, 1990:72-73).

Temizlik ve aydınlatma sorunu İstanbul'un bile ancak belirli kesimlerinde bir ölçüde çözümlenebilmiştir. Beyoğlu bölgesinin havagazına duyduğu gereksinme, Kasımpaşa için bir lükstür. (Ortaylı, 1990:72-73).

Bu dönemde kent yönetiminde demokratik bir süreç söz konusu değildir. İstanbul da seçimler olmazken taşrada ise seçim olarak adlandırılan süreç yöneticilerin atama işleminden ibaret durumdaydı.

İkinci Meşrutiyet dönemine girildikten sonra siyasi gündemden hiç düşmeyen ve zaman zaman çeşitli değişikliklere konu olan vilayet yönetim sistemini köklü bir yapıya oturtmak amacıyla 1913 yılında İdare i Umumiyye Vilayet Kanunu ilan edilmiştir. İllerin genel yönetimini ve özel yönetimini düzenleyen iki ana kısımdan oluşan geçici yasanın giriş bölümünde, Kanun-i Esasi'nin ilgili maddelerine gönderme yapılarak, illerin yönetiminin tevsii mezuniyet ve tefrik-i vezaif ilkelerine dayanması gerektiğinin altı çizilmiştir (Önen ve Reyhan, 2011:299-331). Yerele, 1864 ve 1871 Nizamnamelerinde öngörülenden daha fazla yetkilerin verilmesini benimseyen 1913 düzenlemesi, çeşitli değişikliklere rağmen, uzun yıllar sürecek bir yerel yapılanma anlayışının temellerinden birini oluşturmuştur (Çadırcı, 2007:221-222).

Türkiye’de merkezi yönetimin, yerel yönetime karşı baskıları Osmanlı’dan Türkiye’ye kadar gelmiştir denilebilir. Payitaht da II. Meşrutiyet sonrası belediye seçimi ilk olarak tatbik edilse de bağımsız bir belediye uygulaması hedeflenmiş fakat bu amaç gerçekleştirilememiştir. Sonrasında bu amaçtan tümünden vazgeçilmiş ve merkezi yönetim kentin idaresini ele almıştır.

İkinci Meşrutiyet döneminde örgüt olarak geliştirilmelerine ve tüzel kişilik kazanmalarına rağmen, belediyeler önceki dönemden daha fazla merkezîyetçi bir baskıyla yönetilmiş ve merkezi hükümete daha bağımlı duruma getirilmişlerdir. İmparatorluktan Cumhuriyet’e Miras kalan bu anlayışın izlerini günümüz yerel yönetim yapılanmasında gözlemlemek mümkündür (Ortaylı, 2012:192).

3.3. Cumhuriyet Dönemi Belediyecilik

Osmanlı sistemindeki yerel yönetim yapısının devamı olarak Cumhuriyet dönemi yerel yönetim yapısının karşımıza çıktığını söylemek mümkündür. Türkiye Cumhuriyeti’nde yerel yönetim alanında bazı değişiklikler yapılsa da Cumhuriyetin ilk yıllarında yerel yönetim yapısı sürmüştür. Cumhuriyet dönemindeki yerel yönetim sistemi 1930’lu yıllarda çıkarılan birtakım kanunlar ile düzenlenmiştir. Bu süreçte kadar Osmanlı sisteminin devam ettiğini ifade etmek önem arz etmektedir.

Toplumsal ve siyasal düzenin oluşturulduğu Türkiye’de 1930’lu seneler Cumhuriyetin kurucu partisinin yönetimde söz sahibi olduğu yıllardır. Cumhuriyetin kurucu partisinin ana ilkeleri Türkiye Devletine sirayet etmiştir. Bu noktada belediye yasaları da bu durumdan etkilenmiştir. 1930 yılına kadar belediye başkanları hükümet tarafından atanıyordu ve genelde bu görev valilere veriliyordu. 1580 sayılı yasa, belediye meclisine belediye başkanını kendi içinden seçme görevini veriyordu. Seçileni onaylama yetkisi Valiye verilmişti. 1963 yılında yapılan değişikliklerle belediye başkanını halkın seçmesine karar verildi (Güllüce, 2004: 13).

3.3.1. Cumhuriyet Dönemi Ankara Belediyesi Örneği (1923-1930)

Cumhuriyetin ilk yıllarında (1923-1930) rejimin çözmesi gereken iki önemli sorun ortaya çıkmıştır. Birinci sorun özellikle savaş sonrası Batı Anadolu'nun harabeye dönmüş olmasıdır. Bu bölgenin hızlı bir şekilde imar edilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte Lozan Barış Antlaşması ile (24 Temmuz 1923) yapılan nüfus mübadelelerinin doğurmuş olduğu sorunlarla mücadele de rejimin önemli sınavlarından birisi olmuştur. İkinci sorun ise, İstanbul'un Osmanlılık imgesi olarak gözükmesi nedeniyle yeni rejim İç Anadolu'da bulunan Ankara'yı başkent ilan etmiştir. Bu durum ise 1924 Anayasa'sında fiilen ifade olunmuştur. Fakat bu noktada Ankara'nın kentleşmesi ve başkent olmaya yakışan bir hale gelmesi en önemli konulardan biri olmuştur. Bu durum ise rejimi pekiştirecek ve Ankara örnek bir başkent olarak yapılandırıldığında başarı rejimin başarısıyla özdeş bir hal alacaktı.

1924 tarihli Ankara Şehremaneti Kanunu Ankara Belediyesi'nin yapısını eski başkent İstanbul'u örnek alarak şekillendirdi. Bu duruma bakıldığında Cumhuriyet ilan olunduktan sonra yeni başkent Ankara'nın İmparatorluğun geleneğine göre yapılandırılmış olduğu görülmektedir (Tümerkan, 1946: 210).

Ankara'nın kentleşmesi adına uluslararası bir yarışma ile kentin planı hazırlanmıştır. Bu durum eski başkentten kopulması adına önemli bir adımdır. Ankara'nın o dönem kullanılan yerleşim yeri yerine yeni kent eski Ankara ve Çankaya arasına kurulması ön görülmüştü. Bunun nedeni eski Ankara'nın arsa değerlerinin çok yüksek seviyelere ulaşması ve düşünülen planlamanın maliyeti çok fazla arttırmasıdır. Bu durumdan Falih Rıfkı Atay, Çankaya isimli eserinde esefle bahsetmektedir. Bakınız; “Arsalar spekülasyoncuların elindeydi. Devlet dairelerini bir araya toplamak fikrine karşı koyanda bunlardı. Nedeni ise, kısa yoldan köşeyi dönmek adına Cebeci'de makul fiyattan bir arsa almak ve Milli Eğitim Bakanı'na konservatuarı kendi almış olduğu mülkte yaptırılmasına ikna ederek malını karlı bir fiyata vermektir” (Atay: 1968: 490). Eserin devamında Atay; “Milli imar noktasında yetki sahibi olan bir kişi, Cumhuriyetin yeni başkentine beş parası olmadan gelmiş bulunuyordu. Suiistimaller neticesinde büyük paralar kazanarak, maddi varlığını da Amerika'ya yatırdı. New York'a bir gezim sırasında Ankara'daki yabancı inşaatından hırsızlık yapan mühendisle o zatı muhteremin ortak olarak şirket açtıklarını görmüştüm. Mesele

basittir; bir kır evinin metre karesi bir ise dört katlı apartmanın aynı yerdeki metre karesi onun üstündedir. Bu noktada imarı verenlerde spekülasyoncularla birliktir. Hırsızlığın olduğunu anlamamız için, nerede arsa sahiplerinin lehine bir imar değişikliği olursa hükme varınız. Milyonlar Cumhuriyetin Başkentinde cebeye indirilmiştir. İstanbul’da ise aynı vurgunlar sürmektedir. Büyük Atatürk’ün kudreti Latin harflerine geçilmesi ve şapka devrimlerini uygulamak noktasında başarı göstermiştir. Fakat ne hazindir ki yeni Başkent’in planını uygulayacak idare kuvveti sağlanamamıştır” (Atay: 1968: 495). Bu durumu ise Falih Rıfkı, “Doğu mizacı ve kafasının Büyük Atatürk’ün azmini bile körelterek, düşlerimizdeki o başkent hülyalarının nasıl uçup gittiğini anlatmaktadır (Atay: 1968: 488). diyerek vahameti izah etmektedir.

Tüm bunların yanında artan nüfus nedeniyle başkent’in enerji ihtiyacı da doğru orantıda artmıştır. Bu nedenle bazı imtiyazlar yabancı şirketlere verilerek özellikle Ankara’nın elektrik ihtiyacı karşılanmıştır.

Örnek yerleşim alanlarının kurulmasında da bir takım yabancı şirketlere imtiyazlar verildiğini belirtmek gerekir. Aynı zamanda bağımsızlık alanı bir hayli fazla bir imar müdürlüğü ve yeni başkent’in imarında rol alacak bir bankanın da seferber edildiği bir gerçektir.

Yeni Başkent Ankara’nın imarını Türkiye Devleti’nin diğer illeri örnek olarak almıştır. Ayrıca İmar kanunun şekillenmesinde Ankara’nın belediye deneyimlerinin rolü büyüktür.

3.3.2. Cumhuriyet Dönemi Halkçı Belediyecilik

Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucu partisi 1930-1944’lü yıllar arasında etkin durumdaydı. Bu dönemin siyasi anlayışı devlet anlayışıyla birlikte belediye yasalarına da sirayet etmiştir. Özellikle Dünya Buhranı (1929 Ekonomik Krizi) dönemi yeni politik arayışlara sebebiyet vermiştir (Tekeli ve İlber,1978:45).

1931 yılında gerçekleşen Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu partisi Cumhuriyet Halk Fırkasının (CHF) Kongresi sonrası halka açıklanan Altı Ok güncel bir parti programı ve parti-devlet bütünleşmesini içeriyordu. Bahsi geçen kongrede yerel yönetimler veya belediyelerin problemleri hakkında bir ifade geçmese de süreç sonrası vuku bulan gelişmeler önem arz etmektedir (Tekeli, 2009: 51).

Söz konusu gelişmelerden biri “Altı Ok” içerisinde yer alan Halkçılık ideolojisinin yeniden yorumlanmasıdır. Halkçılık “Tek Parti” uygulanmasını temellendirmekte bir ilke olarak kullanılmaktadır. Dönemin halkçılığı “Halka rağmen, halk için” ifadesi, toplumun büyük kesimi ile yöneticilerinin ilişki biçimini belirlemektedir. Bu nedenle, ideolojik içeriği ilk bakışta görünmez. Halka rağmen halk için olmak bir amaçladır. Buradaki hedef halkı en üst uygarlık derecesine yükseltmektir. Aslında, burada en üst uygarlık seviyesinden kasıt, Türk Ulusuna burjuva yaşamının entegre edilmesidir. Bu sebeple, halka rağmen, halk için ilkesini benimseyen Cumhuriyet rejiminin belediyelerde yapacağı çok şey olmalıdır. Şehirlerde istenilen yaşam biçimi halka karşı olsa da uygulanacak ve yurttaşlara başarılı örnekler sunulacaktır. İşte bu ideolojik yönelim, dönemin belediyeçilik uygulamalarını ya da programlarını biçimlendiren temel etkenlerden biri olmuştur (Tekeli, 2009: 51). Ancak çağdaş uygarlık seviyesine halkı çıkarmak için belediyelerin önemi tam olarak kavranamamış ya da kavranmış fakat merkezi yönetim yetki paylaşımına yanaşmamıştır, bu durum ise belediyelerin kısıtlı şekilde kalmalarına sebebiyet vermiştir.

İkinci Dünya Savaşı ve akabinde Türkiye'nin Batı'ya açılması önemli sonuçları beraberinde getirmiştir. Kırdan kente yoğun bir nüfus göçü meydana gelmiştir. Savaştan önce Ankara'da görülen nüfus yoğunluğu artık tüm kentlerde meydana gelmekteydi. Tüm kentlerde görülen bu hızlı göç sadece başkentte görülen, konut kıtlığı, gecekondulaşma ve arsaların değerlerinin olması gerekenden çok daha fazla oranları görmesi problemi ülkedeki tüm kentlerin ortak sorunu haline almıştı.

Nüfusun arttığı kentlerin belediyeleri, sundukları altyapı hizmetlerine olan ihtiyacın aşırı artması sonucunda yeni çözüm arayışlarına girişmişlerdir.

Problemlerin giderek artması ve devamlı bir nitelik göstermesini kavrayan merkezi idare, 1966 yılında çıkarılan Gece Kondu Yasasıyla reformlara girişmiş ve belediyelere yetkiler devretmiştir (Erbay ve Akgün, 2013:74).

Öte yandan, nüfusun büyük kentlere ve batıdaki illere aşırı şekilde yığılması, kentler ve bölgelerarası dengesizliklerin büyümesine neden olmuştur (Keleş, 2012:309-310). Kültürel dereceleri, dünyaya bakış açıları ve yaşayışları farklı olan yurttaşlardan vücuda gelen ve kaynaşamamış bir halk topluluğu ortaya çıkmıştır. Sanayileşmeden daha hızlı yürüyen kentleşmenin sonucu olarak, kentlere göç edenlere iş koşulları yaratılamamış ve kırsal yoksulluk kentsel yoksulluğa dönüşmüştür (Keleş, 2012: 312).

1961 Anayasası, 27 Mayıs Müdahalesi sonrasında yapılmıştır. Söz konusu anayasada, 1924 Anayasasından çok daha geniş bir yer kaplayan mahalli idarelerin ilkeleri ne yazık ki yasal düzenlemeler çerçevesinde uygulamaya sokulmamıştır. Bu nedenle olacak ki belediyelerin mali imkanları düşük derecelerde seyretmeyi sürdürmüştür. Belediye kuruluşları öncesinde olduğu gibi bu süreçte de düşük mali imkanlarla halka hizmet götüren birimler olarak faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Ancak belediyelerin gelirlerinin yeni belediyelerin kurulmasına özendirici nitelikte olmaları ve sürekli artan nüfus yapısı aynı dönemde belediye sayılarında bir hayli artış göze çarpmıştır. 1973 yılına gelindiğinde belediye sayısı 1623'dür. Öncesinde yani 1961 yılında ise belediye sayısı 998 kuruluş olarak tespit edilmiştir (Tekeli, 2009:217).

Belediyelerin güçlerini kaybettikleri döneme bakıldığında 1960'lı yıllardan 1973'lü yıllar önem arz eden zamanlardır. Belediye gelirleri, 1972 yılında toplam kamu gelirinin yüzde 5,67'sına kadar gerilemiştir. Öncesine yani 1960 yılına bakıldığında bu oran 16,35'dir. Ancak 1960 yılında kişi başına düşen belediye geliri 99TL iken 1972 yılında 154 TL'ye yükselmiştir. Başka bir deyişle belediyelerin kişi başı gelir artış indeksi 155'tir. Oysa aynı dönemde toptan fiyat artış indeksi 265 olmuştur (Çezik ve Erdumlu, 1975).

Belediyelerce kişi başına üretilen hizmet 1972'de 1960 yılında üretilen hizmetin yüzde 58'ine düşmüştür. 1973 yılında 1623 belediyenin yüzde 65'inin

bütçesi 1.000.000 TL'den küçüktür. Yüzde 27'sinin bütçesi ise 1.000.000 TL ile 5.000.000 TL arasındadır (Tekeli, 2009: 218).

Söz konusu dönemde belediyeler ellerindeki gücün bir kısmını kaybetmişlerdir. Ancak belediyeler merkezi yönetimin elindeki kaynakları kullanarak özellikle kırsaldan kentte süregelen göçle ilgili sorunlarının çözülmesine, beldeye yatırımlar yapılmasına ve altyapı faaliyetlerini arttırmaya yönelik harekete geçmişlerdir.

Sosyal belediyecilik çerçevesinde ise, 1968 yılındaki verilere bakıldığında; 10 belediye hastanesi, 27 belediye dispanseri 12 bakım yurdu bulunuyor ve 1300 sağlık personeli çalışıyordu (Yaşayan, 1968).

Belediyelere yeni ilkelerin 1970'li yıllar içerisinde yüklenmiş olduğu anlaşılmaktadır. Avrupa'da ortaya çıkan yerelleşme eğilimlerinin, özerk yerel yönetim anlayışını koşul olarak sunduğu bir gerçektir. Ayrıca Merkezi yönetimlerin yerel yönetimlere karşı denetim faaliyetinin hukuksal zeminle sınırlı kalması bu ilkelerden biridir. Türkiye'de Halkçı belediyecilik ismini de taşıyan bu tür belediyecilik anlayışı birlik beraberlik içerisinde belediyelerin birbirleriyle iş birliği yaparak dirsek temasında olmalarını hedeflemiştir (Çukurçayır, 2008:31-32).

İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirler 1973 yerel seçimleriyle birlikte sosyal demokrat görüşlü partilerin yönetimine geçti. Merkezi yönetim ise muhafazakarların yönetimindeydi. Genelde merkezi yönetimin elinde bulunduran partilerin yerel anlamda da seçimlerde başarılı olmaları sebebiyle 1973 seçimine kadar böyle bir çelişki yaşanmamıştı. Merkezi idare bazı kaygıları neticesinde yerel yönetimlerin başarı kazanmalarını engeller nitelikte faaliyetlere girişmekteydi. Aynı dönemde merkezi yönetimlerin yerel yönetimlere karşı vesayetlerinin hangi düzeyde olması gerektiği sorusu gündeme geldi. Süregelen tartışmalar ışığında, yapılacak olan denetimlerin yasal çerçevede sınırlı tutulması ve yurttaşların reylerinin baz alınarak yapılması görüşü ağır basıyordu. Tartışmalar yaşanırken ise Sosyal Demokrat Belediyeler kendi ihtiyacı olan malları kendileri üretmeye başlamışlardı. Ekmek fabrikaları, asfalt üretimi, ulaşım ile ilgili ihtiyaçların karşılanması ve toplu konutların

inşa edilmeleri gibi projeler bu dönemin ürünleridir. 1977 yılında bu faaliyetler bir ilkeler halini aldı.

Bunlar, üretici olmak, kaynakları kendi yaratmak, toplumsal tüketimi organize etmek, birlikçi ve bütünleştirici olmak, kurallar koymak ve demokratik olmak ilkelerini içeriyordu (Tekeli, 2009:272-273).

Belediyelerin kaynaklarının az olması nedeniyle bu dönem bazı sonuçlar ortaya çıktı. Bunlardan ilki üretim faaliyetlerine girişilmesi ilkesiyken bir diğeri ise yaratıcılık oldu. Belediyeler hizmetlerini üretirken bunu hem kıt kaynaklarla yapmak durumunda kalıyor, hem de ucuza üretmeye çalışıyorlardı. Bu iki faktör ise birbirlerini tamamlar durumdaydılar. Mesela, belediyeler üretmiş oldukları ürünlerle kamu ihalelerine girerek kendilerine kaynak sağlamaktaydılar. Halkçı belediyeçilik noktasında bakıldığında sözünü etmiş olduğumuz dönem önemlidir. Toplu konut projeleri de bu dönemde Türkiye’de ilk olarak yapılmıştır. Söz konusu projenin ilk örneği, İzmir Belediyesi tarafından yapılırken sonrasında benzer bir proje Ankara Belediyesi tarafından da gerçekleştirildi. Bu dönem yine halkçı belediyeler kültürel faaliyetlere giriştiler. Ayrıca çevre güvenliği ve sağlığı konusunda projeler başlattılar. Belediyelerin bir diğeri önemli icraatları ise toplu taşımaya önem vermeleri oldu; yeni otoyollar inşa edildi, otobüslerin sayıları arttırıldı, yeraltı ulaşım araçları (metro) ile ilgili projeler yapıldı. Halkın daha fazla yönetime katılmasını sağlayan kent kurultayları yine bu dönem kuruldu.

Görülüyor ki 1973-1977 yılları arasında sosyal demokrat ya da diğeri adıyla toplumcu belediyeçilik günümüz belediyeçiliğinin yapı taşlarını oluşturan faaliyetleri gerçekleştirmişlerdir. Sosyal belediyeçiliğinin önemli faaliyetlerinin ortaya çıkmaya başlaması bu döneme tekabül etmektedir. Bu dönemki sosyal demokrat belediyeçilik anlayışı ise 12 Eylül 1980 müdahalesine kadar zenginleşerek devam etti.

12 Eylül 1980 müdahalesi döneminde kamu yönetimini yeniden düzenlemek amacıyla bazı çalışmalar yapılmış ancak yerel yönetimler açısından kapsamlı ve yeni bir yapılanmaya gidilememiştir (Erbay ve Akgün ,2013: 75).

1984 yılına gelindiğinde büyükşehirlerin yönetimi adına hukuksal anlamda yeni bir sistem ortaya konulmuştur. Bu önemli düzenlemeyi içeren kanun 3030 sayılı yasadır. Söz konusu kanunun hukuksal dayanağına bakıldığında ise, 1982 Anayasası olduğu görülmektedir.

Yeni düzenlemeyle birlikte büyükşehir belediyelerin çevresinde bulunan birçok belediye büyükşehir belediyelerin idaresine verilmiştir. İlk olarak üç büyükşehirde (İstanbul, Ankara, İzmir) uygulanan sistem daha sonra yayılmış ve sayısını 16'ya çıkarmıştır. Günümüzde ise bu sayı otuz büyükşehir belediyesidir.

1990'dan sonra belediyelerin sosyal politikayla alakalı hizmetlere, sosyal yardım ve sosyal hizmet eksenli konulara eskiye göre bütçelerinden daha fazla ödenek ayırmaya başladıkları görülmüştür. Bunda belediyelerin gelirlerinin artmasının yanı sıra, artan nüfus ve beraberinde oluşan sorunlar, kentte yaşayan insanların yoksullaşması, halkın eğitim seviyesinin değişmesi gibi faktörler etkili olmuştur. Önceki dönemler baz alındığında, sosyal hizmetler daha çok muhtaç insanlara yapılan yardımları içermektedir. 90'lı yıllar sonrası bu yardımların genel hatlarıyla değişmiş olduğu görülmektedir. Sosyal belediyelerin engellilere, yaşlılara, kadınlara, çocuklara ilişkin görevleri vardır; bunu yanı sıra meslek kurslarının açılması da bu anlayışa sahip olan belediyelerin özelliklerindendir. 1990 sonrası dönemde sosyal belediyecilik anlayışına ilişkin faaliyetler Büyükşehir belediyelerinin asli görevleri olarak değerlendirilmiştir. Büyükşehir belediyelerin bu anlayışla sunduğu hizmetler günden güne artmaktadır (Ersöz, 2005: 149).

Sosyal belediyecilik olgusunun temelleri 1990'lı yıllarda atılmıştır. Bu tür belediyecilik anlayışı ise 2000'li yıllarda giderek artmış ve öncesinde düşük maliyet içeren yardımların bütçeleri ise giderek fazlalaşmıştır. İlk başlardan kısmen yapılan yardımlar süreklilik içeren bir hal alarak, kültürel, sosyal ve sağlık alanlarını da içerisine alacak şekilde devam etmiştir.

Bu dönemde küreselleşmenin de kamu yönetimine etki eden reformist yapısı, demokrasilerde yerel yönetimlerin gelişmesine ve ön plana çıkmasına neden olmuştur. Aynı zamanda dünyada meydana gelen eğilimle belediyelerin idari ve ekonomik olarak rahat hareket edebilmesine zemin hazırlamıştır.

3.4. 1961-1982 Anayasalarında Sosyal Belediyecilik

Anayasal bazda sosyal devletin ilk olarak nasıl yer aldığına bakıldığında; 1848 Fransız Anayasası büyük önem taşır. Burada ekonomik ve sosyal bapta haklarında normal hakların yanında verildiği görülmektedir. Aynı şekilde bir diğer önemli anayasa ise, Almanya’da 1919 senesinde kabul edilen yasadır. Söz konusu hukuksal metinde sosyal devletin gelişimi açısından önemli sayılmaktadır. Aynı sürecin Avrupa’da İkinci Cihan Harbi sonrasında anayasal olarak (İtalyan, Alman ve Fransız) devam ettiği belirtilebilir (Özdemir,2007:16-18). Günümüzde ise Batıda anlaşılan biçimde bir sosyal devlet anlayışını tam bir kapitalist düzen içinde bile yürütmek mümkün. Hatta, kapitalizmin ayakta kalışı ve işçi hareketleriyle dünyadaki uyanışa rağmen yeni koşullara kendini uydurabilmesi, büyük ölçüde, böyle bir devlet anlayışını benimseyerek olmuştur: yeni sınıflar güvenlik önlemleri, sosyal sigortalar ve çalışma kolaylıkları sağlayarak onları da “sistem içinde” tutmak politikası şimdilik başarı kazanmış sayılabilir (Soysal, 1986: 230).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasalarında 1961 ve 1982 yıllarında “*Türkiye Cumhuriyeti’nin Sosyal Hukuk Devleti*” olduğu vurgusu yapılmıştır (Artan, 2012: 14).

Ancak 1961 Anayasasında ki “sosyal devlet” ilkesi, hiçbir zaman “sosyalist devlet” anlamına alınamayacağı gibi, mutlaka sosyalist bir ekonomi düzenini de gerektirmez. Tersine “sosyal devlet”, ilk bakışta “kapitalist düzen” amacı güden partilerin bile bir takım sosyal güvenlik önlemleriyle gerçekleştirebilecekleri bir ilke olarak gözükür. Ama, sosyalist ya da sosyal demokrat iktidarların bu ilkeyi çok daha rahatlıkla gerçekleştirmiş olacaklarını söylemek de hiç yanlış olmaz (Soysal, 1986: 231).

1961 yılında yapılan Anayasa, sosyal ve demokratik hakların teslimi açısından Türkiye’de önemli bir ilk olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca Toplu sözleşme hakkı, grev hakkı ve sendika serbestesi bu dönemde sağlanan özgürlüklerdir (Kaya, 2003: 272).

Anayasa Mahkemesi, 1972 yılında aldığı bir kararda (1872/28 sayılı karar), “*Genellikle toplum yaşamında, işverenler güçlü, işçiler ise güçsüz kişiler sayılır*”

demekteydi (Soysal, 1986: 232-233). Çalışmakta bulunan kişilerin haklarının teslim edilmesiyle ve örgütlenmelerinin sağlanmasıyla sosyal devlet anlayışının uygulanması doğru orantılıdır. Toplu sözleşme, pazarlık, sendikalaşma ve grev haklarının işçilere sağlanmasıyla, güçsüz durumda olarak kanunca da öngörülmüş bulunan işçi kesimi seslerini güçlüler nazarında duyurmaya başlayacaktır. Bu durum ise toplumsal dengenin sağlanması açısından önem arz etmektedir. Sosyal devletin ülkede sağlanması isteniyorsa gerçekleştirilmesi gereken belki de en önemli icraat budur.

1981 Anayasası baz alındığında sosyal devlet terimi daha öncede belirtildiği üzere yer almaktadır. Söz konusu anayasanın beşinci maddesine bakıldığında, devletin amacı tanımlanırken; kısaca toplumun huzurunu tesis etmek ve insan varlığının maddi ve manevi gelişmesi adına altyapının sağlanması olarak açıklandığı görülür.

1982 Anayasasının, 127. Maddesi belediyeler ile ilgili;

“Mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir” (Anayasa, 1982).

Söz konusu madde incelendiğinde açıkça görülüyor ki yerel yönetimlere 1982 Anayasası doğrudan bazı sorumlulukları illerin, belediye kuruluşlarının veya köy yönetimlerinin omuzlarına yüklemektedir. Burada verilen yetkiler ve sorumluluklar müşterek bulunan ihtiyaçların karşılanması noktasındadır. Bu maddenin diğer önemli noktası sosyal belediyecilik ilkesinin resmi olarak hukuksal zeminde irade tarafından teslimini içermesidir. Bir diğer önemli husus ise yerel yönetimlerin denetiminin, merkezi yönetimin keyfi sınırlamaları veya siyasi mücadelelerin ışığında değil kanunlar çerçevesinde işleyeceği esasının getirilmesidir.

1982 Anayasasının bir diğer önemli istisnai noktası merkezi yönetimin yerel yönetim üzerinde olan vesayetin boyutlarıyla alakalıdır. Bu Anayasa ya dayanarak Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı hakkında soruşturma veya kovuşturma bulunan yerel yönetim mensuplarını görevden alma yetkisine sahip duruma gelmiştir.

Söz konusu yetkinin ise, bazen siyasi nedenlerle ya da partizanca bir hal alarak merkezi yönetimlerce uygulandığı görülebilmekteydi. Böyle bir keyfi hak 1961 Anayasasına bakıldığında merkezi yönetimlere sağlanmamıştı (Keleş, 2000: 135-136).

127. Maddenin devamına bakıldığında ise,

“Merkezî idare, mahallî idareler üzerinde, mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idarî vesayet yetkisine sahiptir” (Anayasa, 1982).

İfade olunan madde de açıkça görülüyor ki kanun çerçevesinde mahalli idarelere vesayet yetkisi verilmektedir.

Yerel yönetimlerle ilgili 1961-1982 Anayasaları incelendiğinde ciddi bir fark göze çarpmaktadır; 1961 Anayasasında merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerinde vesayet yetkisi olsa da bu açıkça ifade edilmemişti. Fakat 1982 Anayasasının 127. Maddesinde, askeri yönetiminde gücüyle olacak ki vesayet denetimi alenen ifade olunmuştur (Keleş, 2000:135).

Söz konusu Anayasası 127. Maddesinin son paragrafında,

“Mahallî idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında Cumhurbaşkanının izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezî idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır” (Anayasa, 1982).

Burada ise belediyelere yüklenen görevlerle orantılı olarak mali destek sağlanacağı ifade edilmiştir. Söz konusu madde belediyelerin ekonomik özgürlükleri açısından son derece önem arz etmektedir.

Üzerinde durulması önem arz eden diğer bir nokta ise, 1961 ve 1982 Anayasalarındaki, sosyal ve ekonomik haklar bölümlerinin son kısmında yer alan, tartışmalı bir maddedir. Bu maddelerde devletin anayasal görevlerini ekonomik dengenin korunması ve mali gücünün el verdiği kadar yerine getirecektir ibaresi

mevcuttur. Burada devletin sadece kendi istikrarını düşünerek kendi sorumluluklarından özellikle ekonomik ve sosyal konularda kaçabileceği anlamını mı taşımaktadır? Bu durum Anayasanın genel hatlarındaki insan onuru ve haklarına tezat nitelik taşıyabilir niteliktedir. Milli gelirin artması sosyal devletin hizmetleriyle beraber gitmelidir. Sosyal devletin önceliği toplumsal adaletle birlikte refah seviyesinin artması ilkesidir. Aksi bir politikada uygulanabilir fakat bu durumda da sosyal devletten söz etmek mümkün değildir (Soysal, 1986: 237-238).

Günümüzde sosyal belediyecilik noktasında birçok sorumluluk yüklenen belediyelere merkezi yönetimlerin mali olarak destek sağlamalarını yürürlükte olan T.C. Anayasası garanti altına almaktadır. Ancak günümüz belediyelerinin kendilerine yasaların yükledikleri sorumlulukları yerine getirmeleri açısından, özellikle ekonomik faktörler dolayısıyla yetersiz kaldıkları görülmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KAMU İDARESİNDE SOSYAL POLİTİKALARI UYGULAYAN ÖRGÜTLER

Türkiye’de devlet idare sistemi iki esaslı olarak teşekkül etmektedir. Bunlardan ilki merkezi idareler diğeri ise yerel yönetimler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Tam anlamıyla ne merkezden yönetimlerden söz etmek mümkündür, nede aksi şekilde yerel yönetimlerden; ülkelerin sadece merkezden yönetime mi daha fazla ağırlık verecekleri, yoksa yerinden yönetime mi daha fazla yetki verecekleri sorusu önem taşır. Toplumsal denge ve değerler, teknolojik gelişmeler halk idaresinde hangi yönetim kolunun ağırlık taşıyacağıın da büyük bir öneme sahiptir (Dursun, 2004:39).

Kamu örgütlenmesinin işleyişi ve seçildiği esasa göre, merkezden mi yönetileceği yoksa yerinden yönetim ile mi idare olunacağı önem taşımaktadır. Bu noktada en önemli husus bireylerin gündelik yaşamına söz konusu seçimin etkilerinin yansımalarıdır. Toplumu oluşturan bireylerin ulaşım, sağlık, eğitim, temiz su ve ekonomik imkanlarının kalitesi gibi birçok sonuca bu seçimin etki edeceğini ifade etmek gerekir. İradenin seçtiği ve uygulamalarını gerçekleştirdiği model bahsi geçen hizmetlerin kalitesiyle doğru orantıda halka yansımaktadır.

4.1. Merkezi Yönetimler

Merkezi yönetim demek; merkezin ve merkezi yönetimin hiyerarşisi içerisinde bulunan kuruluşlar tarafından yönetsel gücün elde tutularak hizmetlerin bu örgüt tarafından uygulamasıdır denilebilir. Yani daha da açmak gerekirse, hizmetlerin yurttaşlara sevk edilmesindeki yetkilerin kullanımı devletin merkezi tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu aşamada söz konusu ülkenin yönetimi tek merkezden idare edilir. Burada yetkili memurlar ve diğer devlet görevlileri merkezi yönetimin görevlileridir. Ayrıca tüm vergiler ve giderler merkezi yönetimin yetkisi dahilinde idare olunmaktadır (Gözübüyük, 2001: 82).

Örgütsel ve coğrafi merkezîyetçilik olarak merkezi yönetim anlayışını ikiye ayırmak mümkündür. Örgütsel merkezîyetçilik, herhangi bir konuda karar mekanizmasının ve uygulama gücünün en aşağıdaki veya orta sınıftaki yöneticilere

değil piramittin en yukarısında bulunan yöneticilerin elinde olduğu, coğrafi merkeziyetçilik ise, taşrada ve mahalli idarelerde bulunan yöneticilere az da olsa merkezi yönetim tarafından yetki verilmesidir (Ulusoy, 2002: 20).

Günümüzde kamu hizmetlerinin merkezi yönetim tarafından katı şekilde planlanması ve uygulanması faaliyetlerin maliyetini arttırmaktadır. Aynı zamanda bürokratik olarak süreci yavaşlatmakta ve hizmetin halka istenilen performans ile aktarılmasına engel teşkil eden bir duruma sebebiyet vermektedir. Bu nedenle ülkeler sert bir merkeziyetçilik uygulamasına gitmektense coğrafi merkeziyetçiliği tercih edebilmektedirler.

Genel hizmetler ve temel hizmetleri yürüten kollardan merkezi yönetim oluşmaktadır. Genel yönetimin diğer bir adı merkezi yönetimdir. Türkiye’de Başkent ve taşra örgütleri olmak üzere merkezi yönetimler iki organa ayrılır. Cumhurbaşkanı, Bakanlıklar ve Bakanlar kurulu Başkent örgütünün içerisinde yer almaktadırlar (Dursun, 2004: 40).

4.1.1. Cumhurbaşkanlığı

Cumhurbaşkanı, merkezi yönetimin başı ve en üst organıdır. Türkiye Cumhuriyeti’nde 2007 yılı öncesinde TBMM tarafından Cumhurbaşkanı seçiliyordu. Ancak Cumhurbaşkanı’nın 21.10.2007 tarihinde yapılan referandum ile halk tarafından doğrudan seçilmesi ilkesi kabul edilmiştir. Merkezi yönetimin en üst kolu aynı zamanda devletin başı sıfatını Cumhurbaşkanı taşımaktadır. 2007 senesine kadar TBMM’de yapılan seçimle Cumhurbaşkanı seçilmekteydi ancak aynı yıl yapılan referandum ile birlikte halk tarafından direkt olarak seçilmesi kararlaştırıldı. 16 Nisan 2017 tarihinde ise T.C. Anayasası’nın 18 Maddesindeki değişikliği kapsayan referandum gerçekleşmiştir. Buna göre kabul oranı yüzde 51,41 iken ret oranı ise, yüzde 48,59 olarak saptanmıştır (YSK, 2019).

Türkiye Cumhuriyeti’nin Anayasası Cumhurbaşkanının yürütme yetkisini 8. Maddesinde açıklamaktadır. Bu madde: Anayasaya ve kanunlara uygun olmak kaydıyla yürütme gücü Cumhurbaşkanının sorumluluğu ve idaresi altındadır (TCCB, 2019).

Bir diğerk Cumhurbaşkanlığıyla ilgili yürürlükte olan Anayasa da yer alan madde ise 104. Maddedir. Bu madde Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkilerini şu şekilde sıralamaktadır, (TCCB, 2019).

“Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.”

“Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk Milletinin Birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.”

“Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.”

“Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.”

“Kanunları yayımlar.”

“Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.”

“Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.”

“Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir.”

“Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.”

“Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyeti'nin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.”

“Milletlerarası antlaşmaları onaylar ve yayımlar”.

“Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.”

“Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.”

“Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.”

“Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.”

“Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.”

“Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.

Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.”

“Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.”

“Kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse, Resmî Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.”

“Cumhurbaşkanı, ayrıca Anayasada ve kanunlarda verilen seçme ve atama görevleri ile diğer görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.”

Bu maddeler incelendiğinde görülmektedir ki Cumhurbaşkanı’nın 2017 yılının Nisan ayında gerçekleşmiş bulunan halk oylaması sonucunda yetkileri ve sorumlulukları artmıştır. Yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanı, yardımcısını ve T.C. Bakanlarını atama yetkisini elinde bulundurmaktadır. Bu durum Cumhurbaşkanı’nı merkezi yönetimin gündemini ve icraatlarını yönlendirmek noktasında muktedir kılmaktadır.

4.1.2. Bakanlar Kurulu

Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde daha öncesinde yürütmenin başı sayılan Başbakanlık makamı yetkileri ve görevlerini, yeni sisteme geçilmesiyle birlikte Cumhurbaşkanlığı makamına devretmiştir. Cumhurbaşkanı böylece hem hükümet hem de devlet başkanı sıfatına sahip olmuştur. Tüm bunların yanında Bakanlar Kurulu’nun yerini ise Cumhurbaşkanlığı Kabinesi almıştır. Bir diğer değişiklik ise bakanlık sayılarında meydana gelmiştir. Eski sistemde bulunan bakanlık sayısı 26’dan Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte 16’ya düşürülmüştür.

4.2. Taşra Örgütü

Merkezi yönetim Türkiye’de, 1982 Anayasasına göre ekonomik duruma, coğrafi şartlara ve kamu hizmetlerinin sunulacağı illere ve ilçelere ayrılırlar. Daha öncesinde il ve ilçelerle birlikte, bucaklara da kademe olarak taşra örgütünde yer verilirken, 2012 tarihli 6360 sayılı kanunla bucak örgütlenmesi kaldırılmıştır. Söz konusu Anayasa’ya göre “İl” merkezi yönetimin örgütlenmesinde temel birimi oluşturmaktadır.

Anayasa'ya göre ayrıca merkezi yönetim kuruluşlarının “bölge kuruluşları” gerçekleştirme yetkisine sahiplerdir. Türkiye’de son tahlilde 81 il bulunmaktadır. Merkezi yönetimler faaliyetlerini 81’ilde ve illerin içerisinde bulunan ilçe örgütlenmeleri marifetiyle gerçekleştirmektedirler.

4.2.1. İl Yönetimi

İl yönetiminden sorumlu olan örgüt Valilik ve İl özel idareleridir. Merkezi yönetim tarafından atanan ve genel yönetimin ildeki temsilcisi ve başı konumunda olan İl Özel İdaresi’nin başı bulunan Vali, kurumun aynı zamanda tüzel kişiliğini temsil etmektedir ve yürütme organıdır. Vilayet yönetiminin kurulduğu dönemden beri, bu “iki yönlü” yetkilerle donatılmış olan Vali, İl özel idaresiyle ilgili görevlerini yürütürken, özel idarenin yanı sıra merkezi yönetimin ildeki örgütlerini de görevlendirebilir (Akgün ve Erbay: 244).

İl Özel İdarelerine “6360 Sayılı Kanun” çerçevesinde Büyükşehirlerde son verilmiştir. İlin yönetiminden sorumlu mülki amir Vali ve il müdürleriyle birlikte il idare kurulundan oluşmaktadır. Vali ilde askeri ve adli kuruluşlar dışında, kamu kurumları ve bakanlıklarda görev yapan tüm çalışanların en büyük amiri konumundadır. Vali bulunduğu ilde Kaymakam gibi sadece hükümeti değil aynı zamanda da devleti temsil etmektedir. Bir diğer önemli husus ise, Vali’nin Başkent teşkilatındaki bakanlara karşı sorumlulukları bulunmaktadır. Bakanlar Valilere kendi alanları içerisinde emir vermeye muktedirlerdir.

Valilerin atanması işlemiyse Cumhurbaşkanı tarafından gerçekleştirilmektedir. İl genel yönetimini merkezi yönetim tarafından görevlendirilen Valiler gerçekleştirir. Vali istisna memur statüsündedir; özlük hakları bakımından genel devlet memurlarının konumunda değildir. Valilerin atanması noktasında ise kaymakamlıkta olduğu gibi belli bölümlerden mezuniyet veya belli yıllarda doğuda görev gibi özel nitelikler ve şartlar yoktur, merkezi yönetimlere bu atamalarda geniş yetkiler tanınmıştır ve Vali’nin siyasi durumu söz konusu olabilmektedir.

Valiye karşı sorumlu olan üst düzey memurlar ise, il müdürleridir. İl müdürleri ise Bakanlıkların verdiği görevleri gerçekleştirmek adına faaliyette bulunurlar. Valinin Görev ve yetkilerini şöyle sıralayabiliriz; (Akgün ve Erbay: 244,245).

- a) *“En üst amir olarak İl Özel İdaresinin örgütünü yönetmek, hak ve çıkarlarını korumak.”*
- b) *“İl Özel İdaresini stratejik plana uygun olarak yönetmek, kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, il özel idaresinin çalışmalarını ve çalışanların personelinin performans ölçütlerini hazırlamak, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.”*
- c) *“İl Özel İdaresini temsil etmek.”*
- d) *“İl Encümenine Başkanlık etmek.”*
- e) *“İl Özel İdaresinin taşınır ve taşınmaz mallarını yönetmek, gelir ve alacaklarını izlemek ve toplamak”*
- f) *“Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.”*
- g) *“İl Genel Meclisi ve Encümen kararlarını uygulamak.”*
- h) *“Bütçeyi uygulamak, bütçede Meclis ve Encümenin yetkisi dışında kalan aktarmaları yapmak.”*
- ı) *“İl Özel İdaresi çalışanlarını atamak.”*
- j) *“İl Özel İdaresini, bağlı kuruluşlarını ve işletmelerini denetlemek.”*
- k) *“Şartsız bağışları kabul etmek.”*
- l) *“İl halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.”*
- m) *“Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak.”*
- n) *“Yasalarla İl Özel İdaresine verilen ve İl Genel Meclisi ya da İl Encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.”*

Valiler yetki ve görevlerinin bir kısmını gerekli gördükleri durumlarda ise İlçe Kaymakamlarına, Vali Yardımcılarına veyahut İl Özel İdaresi görevlilerine devredebilirler.

4.2.2. İlçe Yönetimi

İlçeler il yönetiminin bir alt kademesi konumdadırlar. Kaymakam ise ilçe yönetiminden sorumlu durumdadır. Kaymakamlık makamı sadece hükümeti temsil

etmektedir. Aynı zamanda Valinin vereceği görevleri yerine getirirler yani Valiye karşı sorumlulukları vardır. Kaymakam Vali'nin çalıştığı gibi askeri ve adli kuruluşlar hariç Bakanlık örgütüyle çalışmaktadırlar. Kaymakamların yetiştirilmesi ve atanması belli kurallar çerçevesinden oluşturulurken kaymakamın siyasi bir durumu söz konusu değildir.

4.3. Merkezi Yönetimin Yararları

Merkezi yönetimin faydalarından Türkiye için şöyle bahsedilebilir; ülke içerisindeki birliğin güçlenmesi adına alınacak olan icrai kararların merkezden alınması etkili bir rol oynayabilmektedir (Kaya, 2003: 31). Ülkedeki birlik ve beraberlik noktasında çekinceleri olan devletler için merkezi yönetimin ağırlıklı olarak tercih edilmesi görülebilmektedir. Bu şekilde sorunların daha hızlı ve istikrarlı çözümü sağlanabilir.

Aynı zamanda ülkenin güvenliği, iç barışın temini ve uluslararası politikaların uygulanmasında merkezi yönetim anlayışı büyük önem taşımaktadır. Ülke genelinde iktisadi eşitliğin sağlanması, bu bapta uygulanacak politikaları planlamak ve hayata geçirmek çerçevesinde de merkezi yönetimlerin önemi büyüktür.

Merkezi yönetim anlayışı kuvvetli bir devlet yönetimini sağlamaktadır. Bunun en önemli nedeni devlet yönetiminin tek bir otoritenin gücünde toplanmasıdır. Merkezi yönetimin yerel yönetimlere karşı kontrolünün de etkisiyle yapılan faaliyetlerin kalitesi de artacaktır. Bölgeler arasında farklılıkların da en aza indirilmesi için ve sosyal dengenin sağlanması adına da merkezi yönetimin rolü azımsanmayacak kadar büyük niteliktedir.

4.4. Merkezi Yönetimin Sakıncaları

Yerel yönetimler gerekli olan hizmetlerin veya projelerin sunulmasında bölge halkına daha yakın bulunmaları noktasında daha hızlı ve sağlıklı kararlar alabilmektedirler. Merkezi yönetimler, hizmet götürecekleri bölge hakkında ya çok az bilgi edinebilecek ya da hiçbir bilgiye sahip olmadan hizmet götüreceklerinden, yanlış ya da eksik şekilde uygulama yapma riskleri yerel yönetimlere göre çok daha yüksek

olacaktır. Aynı zamanda yapılacak ufak çaplı hizmetlerin bürokratik süreçler nedeniyle gecikmelere neden olacağı ve kırtasiyecilik maliyetleriyle ülkenin bütçesine vereceği zararlar artacaktır.

Sonuç olarak yurttaşların ihtiyaçları adına aktif bir süreçten çok bürokratik işlemler nedeniyle hizmetler yavaşlayacaktır. Bu nedenle hizmet adına zamanın iyi değerlendirilmemesi ve siyasi aktifliğin güç kaybettiği düşüncesi halk nezdinde oluşacaktır. Merkezden yönetim içerisindeki yerel yönetimler sayesinde toplumda yer alabilecek bu gibi olumsuzlukların önüne geçilebilecek ve halka daha kaliteli hizmet verilebilecektir (Gözler, 2008: 33).

Merkezden yönetimin bir diğer dezavantajı ise demokratik süreci sekteye uğratacak ve halkın yönetime katılım isteğini azaltacaktır.

4.5. Yerinden Yönetimler

Âdem-i Merkeziyetin bir diğer adı ise yerinden yönetim olarak adlandırılmaktadır. Yerinden yönetim, bir faaliyetin bulunmuş olduğu yerde yönetilerek yapılması anlamıyla kısaca tanımlanabilir. Bu noktada merkezi yönetimlerin noksanlarını kapatmak ve tehlikeli yanlarını bertaraf etmek açısından yerinden yönetimler son derece faydalı kuruluşlardır (Ulusoy, 2002: 21).

Yerinden yönetimi farklı bir şekilde ifade etmek gerekirse, kamu hizmetlerinin yurttaşlara sunulmasında, stratejiler geliştirerek uygulamalar yapma yetkisini taşıyan, merkezi yönetimin dışında kalan, özerk nitelikli kurumlar olarak adlandırabiliriz (Göküş, 2007: 289).

Yerinden Yönetim özelliklerini Gözübüyük şöyle sıralamaktadır, (Gözübüyük, 2015: 98).

- a) En önemli şartı özerk olmalarıdır
- b) Tüzel kişiliğe sahip olmaları gerekir
- c) Bütçe konusunda bağımsız olmaları şarttır

d) Ülke içerisindeki genel yönetimin vesayeti altındadırlar

Yerinden yönetim günümüzde önemi giderek artmaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerde, yerel yönetimler çok daha güçlü ekonomik ve idari örgütlenmeler biçiminde yapılanmışlardır. Bunun en önemli örneklerini günümüzde İskandinav ülkelerinde görmek mümkündür. Türkiye’de yönetim örgütlenmesi ise merkezi yönetim ağırlıklı olarak şekillenmektedir. Bu tercihin nedeni ise, özellikle Doğu toplumlarının merkezi yönetimin, geçmişten günümüze benimsenmesi olarak açıklanabilir. Yerinden yönetim yönetsel ve politik açıdan ikiye bölünmektedir.

4.5.1. Siyasi Yerinden Yönetimler

Siyasi yerinden yönetim, devletin sahip olduğu yasamaya ilişkin bazı yetkileri, örneğin kendi kanunlarını yapmak ve kendi mahkemelerine sahip olmak gibi birtakım yetkilerin, daha az yetkili ulus altı bir otoriteye transfer edilmesidir (Kalabalık, 2008:32). Avrupa’da Almanya ve Kuzey Amerika da ABD bu tip idare sistemiyle yönetilmektedirler. Yerinden yönetimlerin içerisinde bulunan organlar (eyalet ve kanton gibi) kısmen de olsa yasalarını oluşturma ve yargı noktasında yetkili konumdadırlar (Kaya, 2013: 34). Ancak gücü elinde tutan ulusal hükümdür ve söz konusu örgütler ikinci derece bulunan egemen kuruluşlar olarak tanımlanabilir. Bu kuruluşların yetkileri federal Anayasanın çizdiği sınırlarla belirlenir.

Federal devlet sisteminin ortaya çıkması, siyasi yerinden yönetim nedeniyle var olmuştur. Üniter devlet sistemin tam tezatı federalizmdir denilebilir. Üniter devlet sisteminde örgütlenişe bakıldığında, merkezi idareler ve mahalli idareler yer alır. Eyalet yönetimi ise bu yönetimlere ek olarak fedaratif sistemde bulunmaktadır. Federal sistemde üç kademenin olması bu sistemin üniter sisteme oranla çok daha karmaşık olarak biçimlenmesine neden olur. Şunu da ayrıca belirtmek gerekir ki üniter devletlerde siyasi yerinden yönetimden bahsetmek mümkün değildir.

4.5.2. İdari Yerinden Yönetimler

İdari yerinden yönetimleri tanımlamak gerekirse; yurttaşlara yapılacak olan birtakım hizmetlerin merkezi yönetimin hiyerarşisinden bağımsız olarak

gerçekleştiren ve tüzel kişilik taşıyan yapılar olarak aktarmak mümkündür (Ulusoy, 2002:23). Söz konusu idari yerinden yönetim kuruluşları bir kesimde bulunan yurttaşları veyahut ekonomik, eğitimsel, ticari veya kültürel bazı hizmetleri temsil etmektedir. Bahsi olunan kurumlara federalist yapıdaki gibi anayasa da herhangi bir egemenlik verilmemiştir. Bu sistem bütün ülkelerde farklı yetkilendirme ve şekillerde uygulanmaktadır.

Merkezi yönetimin mahalli düzeydeki ortak çıkarları gerektiği gibi koruyamaması nedeniyle tercih olunan sistemdir denilebilir.

Bu yönetim sisteminin amacı, hizmetin ve yatırımın yapılacağı coğrafi bölgeye en yakın birimlere sorumlulukların bir kısmının devredilmesini sağlayarak kırtasiyecilik masraflarının ve bürokratik yavaşlığın önüne geçmektir. Ayrıca bölge halkının yönetim faaliyetine dahil edilerek demokratik sürece de destek sağlandığı bir gerçektir. İdari yerinden yönetimler iki kola ayrılmaktadırlar. Bunlardan ilki hizmet yönünden yerinden yönetimken bir diğeri ise mahalli yerinden yönetimdir.

4.5.2.1. Hizmet Yerinden Yönetim

Bu yönetim şeklinde coğrafi konumuna bağımlı olmaksızın, kamusal bazda birtakım hizmetleri, özerk bir biçimde bulunan merkezi yönetimin dışındaki teşkilatlara devredilmesidir (Tortop, 1999:12).

Bahsolunan yönetim şeklinin genel itibarıyla yaygın olmadığı söylenilebilir. Ancak bu tip örgütlenmelerin önemi bir hayli fazladır. Ülkemizde özellikle teknoloji ve eğitim alanında hizmet yerinden yönetimler örgütlenmiş konumdadırlar. Bu kuruluşların sayılarının artması ise ekonomik gelişmeyle doğru orantılıdır. Buna en önemli örnek ise, Türkiye’de önceleri sadece belli şehirlerde bulunan Üniversite kuruluşlarıdır. Günümüzde neredeyse her ilde bir Üniversiteye rastlamak mümkündür. Üniversiteler dışında TRT kurumu ve illerde bulunan ticaret odaları bu tip kuruluşlara örnek olarak aktarılabilir (Çukurçayır, 2011:114-115).

4.5.2.2. Mahalli Yerinden Yönetim (Yerel Yönetimler)

Mahalli yönetimlere göre kurulmuş bulunan, yerel yönetim kavramı işlemekte bulunan yönetsel kurumları ve yönetsel birimleri ifade eder (Ulusoy, 2002: 22).

Bir başka ifadeyle yerel yönetimler, lokal bazda bulunan insan topluluklarının yerel olarak müşterek ihtiyaçları temin etmek maksadıyla kurulmuş hukuksal değerleri bulunan birimler olarak tanımlanabilir (Nadaroğlu, 2001:1).

Bu kuruluşların karar veren organlarının yöneticileri yurttaşlar tarafından seçilmektedirler. Mahalli yerinden yönetim kavramının çerçevesine belediyeler, il özel idareleri ve köyler girmektedirler.

Mahalli yerinden yönetim sisteminde, yönetim organları bölge halkına yapılacak olan hizmetlerde kanunla belirtilen sınırlar çerçevesinde sorumludurlar. Yasama noktasında söz hakları veya yetkileri mevcut değildir.

4.5.3. Yerinden Yönetimin Yararları

Yerel yönetimlere demokrasinin beşiği demek yanlış bir ifade olmayacaktır. Bunun nedeni; yerel yönetim idarecilerinin göreve getirilmesi ve icraatların gerçekleştirilmesinde bölge halkının iradesinin aktif rol oynamasıdır. Söz konusu husus ise demokrasinin gelişmesi anlamında olumlu sonuçların doğmasına zemin hazırlar. Bölge halkının yerel yönetimler ile birlikte yönetici zümreye katılabilmesi, o bölgede yaşayanların devlet yönetimine karşı karamsarlıklarını ve ilgisizliklerini yitirmelerine sebep olur. Bu durum ise kırsal alanda pasifliğin önüne geçmektedir. Aynı zamanda yurttaşın kendisini alakadar eden sorunlar karşısında yerel yönetimler babında rey sahibi olması da bir diğer önemli etkidir. Bu güç sayesinde yönetilen halk, o bölgedeki yöneten kesime karşı denetim mekanizmasını seçimler yoluyla elinde tutar.

Yerel yönetimlerde bulunan yerel meclisler, demokrasinin işlemesi, sorunların ele alınması ve karara bağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda merkezi yönetimlerde olanın aksine yerel yönetimler bürokratik yükten ve

kırtasiyecilikten kurtulacak daha aktif ve verimli çözümler bölge adına gerçekleştirilecektir.

4.5.4. Yerinden Yönetimin Sakıncaları

Yerinden yönetimler, ulusal birlik ve bütünlüğe etki edebilecek etkenlerin doğmasına neden olabilir. Özellikle birçok etnik unsurun yaşamlarını sürdürdükleri ülkelerde bu durum bölünmeyle sonuçlanabilecek zararlı etkiler gösterebilmektedir. Osmanlı Devleti’nde de Âdem-i merkeziyet yanlıları genelde Batılı güçlerin etkisiyle hareket etmişlerdir. Osmanlı Devleti’nde genelde dış baskılarla yerinden yönetim kuruluşlarına yetkiler verilmesi gündeme gelmiş ve Osmanlı Devleti’nin mukteditlerinde bu durum bir antipati uyandırmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde ise özellikle Cumhuriyetin ilk yıllarında yaşanan iç isyanlar ve yakın tarihe kadar Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinin “Olağanüstü Bölge” olarak anılması nedeniyle devletin tedbirler geliştirdiği görülmüştür. Üniter yapıya sekte vuracak terör hareketlerinin ise yaklaşık yarım asırdır varlık göstermesi gibi konular Türkiye’de yerel yönetimlerin gelişmesini olumsuz yönde etkilemiştir.

Yerel yönetimlerde kontrol ve disiplin zayıflayacağından adam kayırmacılık ve istismar artacaktır. Tecrübe ve uzmanlık gerektiren konularda, yerel yönetimler küçük yönetim birimleri olduklarından, yeterli düzeyde uzman kadrolarında yer almayacak ve bu nedenle yapılacak yatırımlarda yetersiz kalacaklardır. Aynı zamanda büyük yatırımlar için gerekli sermaye noktasında ise sorunlar yaşayabileceklerdir.

Bir diğer önemli sorun ise mali kaynakların kullanımı noktasında oluşacaktır. Aynı ülkede bulunan, gelirleri yüksek olan bir yerel yönetim kuruluşu birlik ve beraberliği, ekonomik ve kültürel eşitliği sağlarken, gelir skalası düşük olan bir başka yerel yönetim kuruluşunun bu dengeyi sağlaması bir hayli zor olacaktır. Kamu hizmetlerinin ülke genelinde aynı standartta olmaması beraberinde birçok sorunu oluşturacaktır. Aynı zamanda da mali denetim noktasında da ülke içerisinde problemlerin meydana geleceği öngörülmektedir.

4.6. Belediyelerin Organları

Belediyenin organları Türkiye’de üç temel birimden meydana gelmektedir. Bunlar sırasıyla, belediyenin başkanı, meclisi ve encümeni olarak sayılabilir. Bu organlardan belediye başkanı ve belediye meclis üyeleri seçmenler tarafından iş başına getirilirken, encümenler işlerinin uzmanı kişilerden başkanın ve meclis üyelerinin inisiyatifleri ile göreve getirilmektedirler.

4.6.1. Belediye Başkanı

Doğrudan yurttaşlar tarafından seçilen belediye başkanı, belediyenin tüzel kişiliğini şahsiyle temsil etmektedir. Önceki sistemde meclis belediye başkanını seçiyordu. Fakat 1963 senesinde seçimin halk tarafından doğrudan yapılması noktasında değişime uğramıştır. Söz konusu yeni dönemle birlikte belediye başkanlarının halk nazarında sorumlulukları artarken, seçilerek işbaşına geliyor olmalarıysa otoritelerini güçlenmiştir.

Seçilmiş bulunan belediye başkanı herhangi bir nedenle işlerinin başında olmadığı zaman belediye meclisini oluşturan üyelerden bir kişiye başkan vekilliği sıfatını verebilir. Bu kişi başkanın olmadığı zamanlarda vekaleten başkanlık sorumluluğunu üstlenir. Ayrıca başkan yetkileri çerçevesinde belediye görevlilerine bir kısım sorumluluklarını aktarabilir (Akgün ve Erbay, 2013:270). Bazı olağanüstü durumlarda ise belediye başkanlık görevini, merkezi yönetimin tayin ettiği vali veya kaymakamlar yürütebilmektedir.

Belediye başkanının sorumluluklarını ve yetkilerini şöyle sıralamak mümkündür: (Belediye Kanunu, 2005).

a) “Belediye teşkilatının en üst amiri olarak belediye teşkilatını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.”

b) “Belediyeyi stratejik plana uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.”

- c) “Belediyeyi Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek.”
- d) “Meclise ve encümene başkanlık etmek.”
- e) “Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek.”
- f) “Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.”
- g) “Yetkili organların kararını almak startıyla sözleşme yapmak.”
- h) “Meclis ve encümen kararlarını uygulamak.”
- i) “Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışındaki aktarmalara onay vermek.”
- j) “Belediye personelini atamak.”
- k) “Belediye ve bağlı kuruluşları ile işletmelerini denetlemek.”
- l) “Şartsız bağışları kabul etmek.”
- m) “Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.”
- n) “Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak.”
- o) “Temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneği kullanmak.”
- p) “Kanunlarla belediyeye verilen ve belediye meclisi veya belediye encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.”

4.6.2. Belediye Meclisi

Belediyenin karar alan kolu Belediye meclisidir. 1963 yılına kadar çoğunluk sistemine göre, bu tarihten sonra nisbi temsil sistemine göre seçilmektedir. Seçimler 5 yılda bir yapılmaktadır. Belediye nüfusuna göre meclis üyelerinin sayıları 9 ile 55 arasında değişmektedir.

Bütçe görüşmeleri belediye meclislerinde en fazla 30 gün süreyle görüşülür, diğer konularda yapılan toplantılar ise en fazla 15 gün içerisinde yapılır. Söz konusu toplantılar sürelerini aşarlarsa, Vali kararıyla en çok 15 günlük süre takviyesi yapılarak, sebebi İçişleri Bakanlığına tebliğ edilir. Toplantılarda yeterli sayıda katiple birlikte iki kişide başkan vekili olarak göreve getirilirler. Belediye başkanının görevlerinden biride belediye meclisine başkanlık etmektir.

Üye tam sayısının çoğunluğuyla meclis toplanır ve toplantıda bulunan meclis üyelerinin çoğunluğuyla kararlar alınır (Dursun, 2004:53).

Belediye meclisinin görevleri; yasama faaliyetini gerçekleştirmek, denetim mekanizmasını işletmek ve son olarak danışma hizmeti görmektir. Meclis 1 ay tatil dışında 11 ay toplanabilmektedir. Öncesinde ise 3 kez meclis toplanabiliyordu. Bu durum merkezi yönetimin vesayet denetiminin gevşemiş olduğunu kısmen göstermektedir. Ayrıca meclis uygun gördüğünde olağanüstü toplantılarda yapabilmektedir. Meclisin almış olduğu kararlar, yargı yolu açık olmakla birlikte kesinlik içerir niteliktedir. Merkezi yönetimin organlarının onaylamasını içeren kararlar çok az durumdadır (Arslan, 2013).

Belediye meclisinin sorumluluklarını ve yetkileri şöyle sıralamak mümkündür: (Akgün ve Erbay, 2013:263-264).

- a) *“Stratejik plân ile yatırım ve çalışma programlarını, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek.”*
- b) *“Bütçe ve kesin hesabı kabul etmek”*
- c) *“Belediyenin imar plânlarını görüşmek ve onaylamak, Büyükşehir ve İl Belediyelerinde İl Çevre Düzeni Plânını kabul etmek.”*
- d) *“Borçlanmaya karar vermek.”*
- e) *“Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.”*
- f) *“Hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek.”*
- g) *“Şartlı bağışları kabul etmek.”*
- h) *“Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beş bin liradan fazla olan dava konusu belediye uyuşmazlıklarını anlaşma yoluyla çözümlmek.”*
- i) *“Bütçe içi işletme ve Türk Ticaret Kanunu’na göre ortaklıklar kurulmasına karar vermek.”*
- j) *“Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerinin özelleştirilmesine karar vermek.”*

k) “Meclis başkanlık divanını ve encümen üyeleri ile uzmanlık kurulları üyelerini seçmek.”

l) “Norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarını kurmak, kaldırmak ve değiştirmesine karar vermek.”

m) “Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek.”

n) “Meydan, cadde, sokak, park, tesis ve benzerlerine ad vermek; mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, adlarıyla sınırlarının belirlenmesi ve değiştirilmesine karar vermek; beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerini kabul etmek.”

o) “Başka yerel yönetimlerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek.”

p) “Yurtiçindeki ve İçişleri Bakanlığı’nın izniyle yurt dışındaki belediyeler ve yerel yönetim birlikleriyle iş birliği yapılmasına ve kardeş kent ilişkileri kurulmasına karar vermek.”

r) “Fahri hemşerilik payesi ve beratı vermek.”

s) “Belediye başkanıyla encümen arasındaki anlaşmazlıkları karara bağlamak.”

t) “Mücavir alanlara belediye hizmetlerinin götürülmesine karar vermek.”

u) “İmar plânlarına uygun şekilde hazırlanmış belediye imar programlarını görüşerek kabul etmek.”

4.6.3. Belediye Encümeni

Belediye meclisinden sonra karar alma organı niteliği taşıyan belediye encümeni, atamayla gelen ve seçimle işbaşına gelen kişilerden oluşmaktadır (Dursun, 2004:54). Encümen üye sayıları normal şartlarda 5 kişiden oluşurken, nüfus yoğunluğu yüz bin kişiyi geçen belediye kuruluşlarında yedi kişiden oluşmaktadır. Eğer belediyede 7 encümen görev yapıyorsa başkan ve meclis 3 kişi seçebilir. 5 encümen görev yapıyorsa ise 2 kişi aynı organlarca seçilir. Encümen haftada en az bir defa toplantı yapar. Bu toplantıların saatleri ve günleri önceden belirlenir. Acil durumlarda ise belediyenin başkanı encümeni toplayabilir. Belediye başkanı encümenin görüşeceği konuları belirler. Üyelerde belediye başkanının onay vermesiyle görüşülecek konuları belirleyebilirler (Akgün ve Erbay, 2013:269).

Belediye Encümeninin sorumluluk ve yetkileri şöyledir: (Belediye Kanunu, 2005).

- a) *“Stratejik plân ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip belediye meclisine görüş bildirmek.”*
- b) *“Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak.”*
- c) *“Öngörülmeven giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek.”*
- d) *“Bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.”*
- e) *“Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.”*
- f) *“Vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu olan belediye uyuşmazlıklarının anlaşma ile tasfiyesine karar vermek.”*
- g) *“Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.”*
- h) *“Umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.”*
- i) *“Diğer kanunlarda belediye encümenine verilen görevleri yerine getirmek.”*

BEŞİNCİ BÖLÜM

SOSYAL BELEDİYEÇİLİK

5.1. Sosyal Belediyeciliğin Uygulanma Alanları

Sosyal belediyecilik uygulamaları önceleri sosyal yardımlar olarak görülürken günümüzde çok daha geniş bir alanı kapsayan bir olgu halini almıştır. Bu uygulamalar kültürel, sportif, eğitimsel, sağlık, çevre sağlığı, işsizlik, yoksulluk gibi faaliyetleri kapsarken, engelliler, kadınlar, gençler ve yaşlılar gibi dezavantajlı grupları da içerisine alacak önemli bir boyutta ulaşmıştır.

5.1.1. Belediyelerde Sosyal Doku Çalışmaları

Sosyal doku çalışmaları belediyelerin faaliyetleri arasında ilk sırada yer almalıdır. Sözü edilen çalışmalar belediyelerin sosyal yardımlarının ağırlıklı olarak hangi alana sevk edileceği hususunda bilgiler içermektedir (Erdem, 2017:241-242).

Bu çalışmalarla halkın nüfus popülasyonu ve sosyal, kültürel, sağlık, ekonomik, sportif vs. ihtiyaçları tespit edilir. Buna göre ise maddi imkanlar ağırlıklı olan müşterek ihtiyaçlar adına sevk ve idare olunur. Bu noktada bilgisayar marifetiyle şehrin, ilçenin veya beldenin gelişimine yönelik bir yol haritası oluşturularak, kademeli bir planla gelişim adına tatbik edilebilir.

Sosyal doku çalışmalarının amacı, özellikle ihtiyaç sahiplerinin doğru şekilde tespit edilmesi ve toplumun sosyal ihtiyaçlarının saptanmasını bunun akabinde ise kaynakların eldeki verilere göre değerlendirilmesini kapsamaktadır. Aynı zamanda bu çalışmalar, şehirdeki insanların yapılan faaliyetlere karşın bilgi düzeylerini ve değerlendirmelerini de ölçme amacını taşımaktadır.

5.1.2. Belediyelerin Kültür ve Sanat Hizmetleri

Kırsaldan kentlere 1950 yılından beri süregelen göç Türkiye’de birçok sorunla birlikte kültürel sorunlarında doğmasına neden olmuştur. Bir belde veya şehirde insanların bir arada refah ve huzur içerisinde yaşaması için gerekli olan belki de en önemli faktör kültür olgusudur denilebilir. Kültürel farkların çok fazla olduğu bir şehirde o şehri oluşturan bireyler arasındaki huzurun en üst seviyeler de olması oldukça zor bir hedefi ifade eder. Bu bilgiler ışığında özellikle yerel yönetimlerin belki de en önemli parçası olan belediyeler, bulundukları yerlerde halkın kültürel farklarının kapanması ve birlikteliğin sağlanması adına bu tür faaliyetlere önem vermektedirler.

Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) 2018 yılı verileri incelendiğinde, Türkiye’de nüfusun yaklaşık olarak yüzde 20’si İstanbul’da yaşamaktadır. Bu anlamda en fazla nüfusu barındıran şehir İstanbul olarak tespit edilmektedir. İstanbul, barındırdığı insan nüfusuyla birçok Avrupa ülkesinin nüfusunu ise geride bırakır seviyededir. Bu ülkelerden bazıları Yunanistan, İsveç, Belçika gibi ülkelerdir. (www.yenisafak.com, 2018). Görüldüğü gibi İstanbul’un nüfusu birçok ülkenin nüfusunu geride bırakacak şekilde büyümektedir.

İstanbul’da Türkiye’nin hangi illerinden insanların yaşadıklarını aktarmak kültürel renkliliği daha iyi aktaracaktır.

“Anadolu’dan sürekli göç alarak her geçen gün nüfusu artan metropol şehir İstanbul, 2014 yılında da en fazla göç alan şehir oldu. TÜİK’in verilerine göre İstanbul’da 741 bin 603 kişi ile en fazla Sivaslılar bulunurken, bunu 553 bin 612 kişi ile Kastamonu, 511 bin 723 kişi ile Ordu takip ediyor.”

Başka illerden göç ederek gelen ve İstanbul ikamet etmekte bulunan yurttaşların sayıları şunlardır:

“Adana 85 bin 619, Adıyaman 179 bin 873, Afyonkarahisar 57 bin 741, Ağrı 165 bin 950, Amasya 175 bin 793, Ankara 92 bin 723, Antalya 44 bin 727, Artvin 83 bin 180, Aydın 28 bin 419, Balıkesir 100 bin 318, Bilecik 36 bin 915, Bingöl 132 bin 1, Bitlis 202 bin 247, Bolu 66 bin 212, Burdur 8 bin 931, Bursa 99 bin 186, Çanakkale 76 bin 722, Çankırı 162 bin 431, Çorum 172 bin 758, Denizli 30 bin 404, Diyarbakır 195 bin 555, Edirne 109 bin 911, Elazığ 145 bin 77, Erzincan 302 bin 20, Erzurum 392 bin

132, Eskişehir 54 bin 541, Eskişehir 54 bin 541, Gaziantep 79 bin 821, Giresun 487 bin 878, Gümüşhane 138 bin 868, Hatay 91 bin 743, Isparta 54 bin 922, Mersin 56 bin 172, İstanbul 2 milyon 162 bin 588, İzmir 68 bin 338, Kars 275 bin 719, Kastamonu 553 bin 612, Kayseri 155 bin 216, Kırklareli 119 bin 109, Kırşehir 45 bin 486, Kocaeli 57 bin 613, Konya 153 bin Kütahya 30 bin 416, Malatya 398 bin 430, Manisa 45 bin 915, Manisa 45 bin 915, Kahramanmaraş 99 bin 195, Mardin 212 bin 681, Muğla 14 bin 692, Muş 140 bin 98, Nevşehir 89 bin 866, Niğde 90 bin 869, Ordu 511 bin 723, Rize 298 bin 467, Sakarya 136 bin 783, Samsun 422 bin 675, Siirt 214 bin 33, Sinop 370 bin 806, Sivas 741 bin 603, Tekirdağ 117 bin 665, Tokat 462 bin 852, Trabzon 398 bin 689, Tunceli 85 bin 516, Tunceli 85 bin 516, Şanlıurfa 117 bin 629, Uşak 21 bin 218, Van 179 bin 634, Yozgat 141 bin 667, Yozgat 141 bin 667, Zonguldak 122 bin 592, Aksaray 47 bin 46, Bayburt 115 bin 401, Karaman 26 bin 234, Kırıkkale 34 bin 254, Batman 128 bin 573, Şırnak 31 bin 847, Şırnak 31 bin 847, Bartın 98 bin 56, Ardahan 241 bin 845, Iğdır 87 bin 809, Iğdır 87 bin 809, Yalova 21 bin 161, Karabük 95 bin 441, Kilis 37 bin 947, Osmaniye 29 bin 364, Düzce 48 bin 287” (www.yeniakit.com.tr , 2015).

Görüldüğü gibi İstanbul şehrinin kültürel yapısı dinamik ve karmaşıktır. Göçler durmaksızın kırsaldan devam ederken, İstanbul Büyükşehir Belediyesi kültürel faaliyetlerle, oluşan karmaşayı kültürel birlik beraberlik noktasına getirmeye çalışmaktadır. Bu noktada İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin kültürel hizmet yönetimi hedeflerine bakmak yerinde olacaktır.

Kültürel faaliyetler kapsamında; filmler, sergiler, şiir etkinlikleri, konserler, sempozyum ve konferanslar, tiyatrolar düzenlenerek bu tür etkinliklerin daha fazla çeşitlendirilerek, halkın her kesimine ulaşması hedeflenmektedir. Kültürel anlamda kütüphanelerin, müzelerin ve kültür merkezlerinin sayılarını arttırmak, ulaşılacak istenen amaçlar dahilinde yer almaktadır. Kültürel etkinliklere İstanbullu vatandaşların çok daha kolay ulaşması içinde çalışmalar yapılmaktadır (İBB, 2019:30).

Anlaşıyor ki, Türkiye’nin en fazla nüfusuna sahip ve en fazla göç alan şehrinin belediye yönetimi, kültürel faaliyetlerinin kapsamlarını arttırmayı hedeflemekte ve hali hazırdaki faaliyetleriyle kültürel bütünlüğü sağlayarak şehrin huzurunu temin etmeye çalışmaktadır.

5.1.3. Belediyelerin Eğitim Hizmetleri

Milli Eğitim Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde örgün ve yaygın eğitimler olarak ayrılır. Bunlardan ilkinin merkezi idare planlayarak uygularken, ikincisini ise daha çok yerel yönetimlerin etkinlik alanına girer. Burada yaygın eğitimden kast edilen İlköğretim, Ortaokul, Lise, Üniversite veya Lisansüstü eğitimi dışında kalacak şekilde halk eğitimine yönelik eğitimsel ve kültürel faaliyetlerdir denilebilir. Söz konusu eğitimden maksat, kırsaldan kentlere göç etmiş olan halk ile kentte yaşayan yurttaşlar arasındaki kültürel ve eğitimsel farkları en aza indirerek toplumsal bütünleşmeyi sağlamaktır. Bu noktada özellikle büyükşehir belediyelerine çok fazla vazife düşmektedir. Söz konusu görevleri okul öncesi eğitimi, çocuk eğitimine yönelik faaliyetler ve halk eğitimi olarak sıralamak doğru olacaktır.

5.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi

Bu eğitim çocukların, bedensel ve zihinsel olarak ayrıca sosyal ve duygusal anlamda gelişimlerini sağlamaya yönelik faaliyetleri içermektedir. Bu eğitimin kapsamı ise çocukların doğumundan ilköğretim çağına gelmelerine kadar sürmektedir. İlk öğretim için temel eğitime giren her şey ve toplumun kültürel yapısı bu eğitim sürecinde çocuklara sunulmaktadır.

5.1.3.2. Çocuk Eğitimine Yönelik Faaliyetler

Türkiye'de yaklaşık olarak üç milyon çocuğun özürlü olarak yaşadığı tahmin olunmaktadır. Bu çocukların büyük bir kısmı önceden tedbir alınarak önlenebilecek sebeplerden özürlü duruma gelmişlerdir. 32 binin üzerinde özürlü çocuğa, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığınca eğitim desteği sağlanmaktadır (Erdem, 2017:251).

Aynı zamanda yerel yönetimler; çocuk işçiliğine, sokak çocuklarına ve kimsesiz çocuklara yönelik eğitimsel faaliyetleri planlamaktadırlar. Çocukların suça itilmesini önlemeye çalışmak gibi önleyici eğitimsel projeleri bu kapsamda değerlendirerek gerçekleştirmektedirler.

5.1.3.3. Halk Eğitimi Çalışmaları

Bu çalışmaları, kadınların eğitim düzeyini yükseltmek ve gençlere yönelik faaliyetler olarak iki ana kategoriye ayırmak önem arz etmektedir.

Bu kapsamda, kadınlara yönelik olarak okuma yazma kursları düzenlenmektedir. Bunun nedeni, kırsal kesimde yaşayan kadınların okuma yazma oranının düşük olmasıdır. Aynı zamanda kadınlara meslek edindirmek ve iş hayatına katmak amacıyla belediyeler birçok projeler geliştirip uygulamaktadırlar.

Gençlere yönelik faaliyetler ise, serbest zamanlarında gençlerin bilgiye ulaşması ve meslek kazanmaları amacıyla eğitimsel faaliyetleri kapsarken, sokak çocuklarının ve özürlülerin toplumsal yaşama adapte edilmesi gibi konuları da içerisine alacak nitelikte uygulamaları kapsamaktadır.

5.1.4. Belediyelerin Sağlık Hizmetleri

Sağlık Bakanlığının çok önceleri bağımsız bir bakanlık durumuna gelmesine rağmen yerel yönetimlerin sosyal ve sağlık hizmetleri II. Cihan Harbi'ne kadar devam etmiştir. Merkezi idarenin 1930 yılından itibaren vesayetini arttırmasıyla, 3017 Sayılı Kanun'a dayanılarak; sosyal hizmetlerde ve sağlık biriminde memur bulunan kişilerin tayin işlemleri yetkisi Sağlık Bakanlığına devrolunmuştur (Tekeli, 1978: 80).

Belediye hastaneleri uzun zamandır Türkiye'de hastalara hizmet verir konumdadırlar. 10 adet hastane 1970'li yıllara kadar belediyeler bünyesinde varlığını sürdürmüştür. Bu sayıda ciddi rakamsal oynamalar günümüze değin olmamıştır. Belediyeler ayrıca poliklinik ve hastaların sevki adına ambulans hizmetlerini de vatandaşlara sunmaktadırlar. Bu noktada İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 3 adet Tıp Merkezi bulunurken, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ise, bir hastane ve üç adet Sağlık Evi yurttaşlara hizmetlerini sürdürmektedirler (Uslu, 2011).

Anne ve çocuk sağlığı hastalık hususunda en önemli noktadır. Çocukların ölmelerindeki en önemli sebep pnömoni isimli rahatsızlıktır. Oysaki bu hastalıktan korunmak oldukça kolaydır. Burada yapılması gereken en ilk şey, şehirlerde ve

köylerde çocukların tedavi olabilecekleri, yeterli düzeydeki sağlık birimlerini kurmaktır. Aşılama hizmetlerine ve doğru beslenme projelerine de koruyucu sağlık noktasında öncelik tanınmalıdır. Özellikle aşılama hususunda başarı sağlanırsa çocuk felci gibi bir hastalığın önüne geçilebilir. Anne sağlığı adına ise, hamile kadınların bakımı ve doğum kontrollü noktasında ciddi yardımlar önem taşımaktadır (Erdem, 2017:278).

Belediyelere koruyucu ve genel sağlık konularından birçok vazife yasalarca verilmiş olsa da günümüzde gerekli sağlık yatırımlarını ve projelerini gerçekleştirmek noktasında özellikle kaynak yetersizliğinde zorluklar yaşandığını belirtmek gerekmektedir. Bir diğer önemli sağlık hizmeti ise, çevreye yönelik gerçekleştirilen faaliyetlerdir.

Çevreye yönelik sağlık hizmetlerini ise şu şekilde sıralamak mümkündür (Erdem, 2017: 279).

- a) *Yeterli miktarda temiz içme suyu sağlanması*
- b) *Katı ve sıvı atıkların zararsız hale getirilmesi*
- c) *Vektörlerle savaş*
- d) *İyonizan ışınlarla savaş*
- e) *Gürültü ile savaş*
- f) *Konut hijyeni*
- g) *Sağlığa zarar verebilecek yerlerin denetlenmesi*
- h) *Hastane ve polikliniklerin denetimi*

5.1.5. Belediyelerin Spor Hizmetleri

Belediyelerin spor konusundaki önemli görevlerine bakıldığında, halkın sağlıklı ve zinde yaşamalarını teşvik ederek bununla ilgili tesisleri halkın hizmetine arz edilmeleri büyük önem taşımaktadır. Tanıtıcı projeler çerçevesinde yurttaşlar bilinçlendirilmeli ve spora olan ilgi ve alaka düzeyleri arttırılmalıdır. Profesyonel sporcuların hem bireysel hem de takımsal bazda eğitimlerinin tesis edilebileceği

kapsamlı komplekslerin kurulması yine bu bapta önemlidir. Spor yapma imkanının bütün vatandaşların ulaşabileceği bir düzeye gelmesi gerekmektedir. Belediyelerin bir diğer gerçekleştirmesi gereken icraat ise özellikle örgün eğitim veren okullarda spor tesislerinin öğrencilerin rahatça faydalanabilecekleri şekilde gerçekleştirmek ve bu tesislerin düzenli olarak bakım ve tadilatlarını üstlenmeleridir.

Bu aşamada takım sporlarının amatör ligler kurmaları belediyelerce özendirilmelidir. Sporcuların yerel özelliklerde dikkate alınarak hangi spor dalında başarı gösterebilecekleri önceden tespit edilerek, o spor dalında yatırımlar yöreye sağlanmalıdır. Yine okullarda gereken sportif destekler ilgili birimlerce verilmelidir. Başarılı olan sporcular ödüllendirilmeli ve gereken destek kendilerine sunulmalıdır. Belediyeler ile devlet kurumları sporcuların altyapı ve teşvikleri noktasında birlikte hareket etmelidirler. Sporun önemi hususunda, bilinçlendirici aktif bir propaganda yöntemi ile yurttaşlara gereken ilgi ve alakaları göstermeleri sağlanmalıdır.

Diğer yandan belediyeler aynı zamanda dezavantajlı guruplara yönelik projeler üretmek ve uygulamak durumundadırlar. İşsizlere iş bulmak veya meslek edindirerek bireylerin kendi geçimlerini sağlamalarına ön ayak olmaları görevleri arasındadır. Bu nedenlerle örneğin; İstanbul Büyük Şehir Belediyesi'nin bünyesinde bulunan İSMEK meslek edindirmek amacıyla kurulmuş ve bugün halen faal durumda görevini icra etmektedir.

Yaşlılar için ise belediyeler planlama yapmakla mükelleftir. Yaşlıların yaşamlarını kaliteli bir şekilde sürdürebilmeleri adına belediyelerin uygulamaları bulunmaktadır.

5.2. Sosyal Belediyecilik Anlayışının Karşısındaki Problemler

Yerel yönetimlerin kuvvetlenmesi için Türkiye'de birtakım çalışmalar ile değerli ilerlemeler kaydedilmiştir. Fakat yerel yönetimlerin birçok sorununun halen bulunduğunu belirtmek gerekir. Sözü edilen sorunlar, öncelikli olarak mali sorunlar, özerklik sorunları, idari vesayet sorunu, merkezi yönetimin ve yerel yönetimin sorumluluklarının ve yetkilerinin paylaşımı, karar alma ve uygulama sorunu son olarak ise ölçek sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır (Kavruk ve Yaylı, 2008, 18-24).

Daha eskilerde kısıtlı olarak gerçekleştirilen sosyal yardımlar giderek büyümüş ve evrim geçirmişlerdir. Bu durumda önemli nokta ise özellikle dünyada önem kazanan yerleşme olgusu ve göç nedeniyle şehirlerde oluşan sefaletin etkileri büyük önem taşımaktadır. Büyüme faktörü; eğitim, sağlık, kültür, spor ve konut sağlığı gibi alanlara sirayet etmiştir. Ayrıca toplumsal entegrasyon adına özellikle yerel yönetimlerin en güçlü kolunu oluşturan belediyeler, dezavantajlı gruplar için önemli projeleri hayata geçirmeye başlamışlardır (Yersiz, 2018).

Sosyal belediyeciliğin uygulanması açısından yapılan yasal düzenlemeler belediyelere büyük yetki ve sorumluluklar yüklemektedirler. Ancak Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu bölgeleri hali hazırda klasik belediyecilik faaliyet alanına giren altyapı sorunlarını dahi aşmakta zorlanmaktadırlar. Bu durumlar göz önüne alındığında kaynak sorunları daha net ifadeyle, ekonomik birtakım nedenler belediyelerin sosyal projelere ve yardımlara ağırlık vermesine engel faktörlerin başında gelmektedir. Aynı zamanda gerçekleştirilen sosyal yardımların, genel sorunların çözümünden çok, siyasi kaygılar noktasında yapıldığı da görülmektedir. Tüm bunlarla birlikte, Merkezi yönetimlerin idari vesayet yetkileri hususunda yerel yönetimlerin bazı sorunlarının günümüzde de sürmektedir.

Türkiye'de uygulanmakta olan sosyal belediyecilik faaliyetlerinin içerdiği diğer sorunlar şu şekilde maddeleyebilir (Uçaktürk, ve Özkan, 2013: 94-96).

Türkiye Cumhuriyeti için sosyal belediyeciliğin problemlerini şöyle sıralayabiliriz:

- a) *"Veri yetersizliği"*
- b) *"Planlama ve projeksiyon eksikliği"*
- c) *"Katılım ve paylaşım yetersizliği"*
- d) *"Uzman personel yetersizliği"*
- e) *"Standart belirsizliği"*
- f) *"Sosyal belediyeciliğin istismarı"*
- g) *"Kurumsallaşma ve sürdürülebilirlik sorunları"*
- h) *"Sosyal belediyeciliği algılama sorunu"*

ALTINCI BÖLÜM

SOSYAL BELEDİYECİLİK: BAKIRKÖY BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

6.1. Bakırköy İlçesinin İsmi

Bakırköy İstanbul'un eski semtlerinden biridir ve tarihine bakıldığında Roma İmparatorluğu'na kadar dayandığı görülür. Söz konusu dönemde isminin ise Hebdomon olduğu anlaşılmaktadır.

Günümüzün Bakırköy İlçesi “Makrihori” olarak Bizanslılar tarafından isimlendirilmiştir. Tarihine bakıldığında ise 14. Yüzyılda Osmanlı tarafından fethedilmiştir. Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin içerisinde bulunan ve yabancı ad taşıyan şehir, ilçe ve beldelerin isimlerinin Türkçeleştirilmesiyle Bakırköy olarak ilçenin adı değişime uğramıştır (www.milliyet.com.tr, 2019).

6.2. Coğrafi Konumu

Bakırköy'ün konumuna bakıldığında kuzeyinde Bahçelievler ve Güngören semtleri bulunurken, güney kısmında ise Marmara denizi yer almaktadır. Ayrıca Batısında Küçükçekmece İlçesi ve Doğusunda ise Zeytinburnu semti yer almaktadır.

Bakırköy semti 1989 tarihlerine kadar İstanbul'un en büyük semtlerinden biri konumunda bulunmaktaydı. Fakat 1989-92 yılları arasında sırasıyla Küçükçekmece, Bahçelievler, Bağcılar ve son olarak Güngören semtlerinin ayrı belediyelere dönüştürülmesiyle fiziki olarak yüz ölçümü azalmıştır. Bakırköy İlçesinin ayrılmalar olmadan önceki yüz ölçümü 275 km² iken şu an ki fiziki varlığı 29 km²'dir. Günümüzde Bakırköy semti 15 mahalleden meydana gelmektedir. Bakırköy'ün bölgeleri ise Florya, Yeşilköy, Ataköy ve merkez olarak 4 kısımdan ibarettir.

6.3. Tarihsel Gelişimi

Bir eğlence ve yazlık yeri olarak Bakırköy semti İmparator Konstantin'in emriyle oluşturulmuştur. Bizans döneminde Bakırköy'ün bir başka adı ise

Hebdomon'dur. Bu dönemde de semt siyasi ve askeri bir merkez konumundaydı. Bakırköy'ün ismi birkaç kere değişim yaşamıştır. Bu isimler sırasıyla; Jeptimun, Makrohorı, Makriköy ve son olarak Bakırköy'dür.

Osmanlı Rus Savaşı (1977-1978) Bakırköy tarihinde büyük önem taşımaktadır. Bu dönemde Rus kuvvetleri Ayastefanos'a yani günümüz adıyla Yeşilköy'e kadar gelerek burada karargahlarını kurdular. Tarihe geçen Ayastefanos Antlaşması ise yine burada imzalanan ve anlaşılacağı üzere yörenin ismini alan antlaşmadır. Cumhuriyet döneminin hemen öncesinde ise o zamanki adıyla Makriköy Fransız kuvvetlerince işgal altına alınmıştır. Ancak bu işgal Başbuğ Atatürk'ün önderliğinde Ankara kuvvetlerince ortadan kaldırılmıştır. Bakırköy Semti tüm bu gelişmeler ışığında Cumhuriyet dönemine geçmiştir.

Çarşı Camii Bakırköy semtinin 17. Yüzyıl Osmanlısında hareketlendiğinin yaşayan bir kanıtı durumundadır. Bu camii 1601 yılında yapılmış ve yanında hamam ve çeşmede inşa edilmiştir. Söz konusu camii günümüzde halen ayakta duran önemli tarihi yapılardandır.

Ayrıca Galeria Alışveriş Merkezi'nin bulunduğu Ayama Deresi güzergahının kıyı kısmında 1970'li yıllara kadar birçok Roma ve Bizans dönemlerinden kalan eserlere rastlamak mümkündür. Yapılan arkeolojik çalışmalarda İlk Tunç Çağı'na tekabül eden tarihi eserler tespit edilmiştir (<http://www.bakirkoy.bel.tr/bakirkoy/ilcemiz/tarihce.html>, 2019).

Bakırköy İlçesinin önemli bir başka tarihi vakası ise Osmanlı Devleti'nde 31 Mart hadisesini kontrol altına almak adına Selanik'ten çıkarak payitahta gelen Harekât Ordusu'nun burada Sultan 2. Abdülhamit'e 1909 yılında tahtan el çektilmesi planının yapılmasıdır.

Bakırköy ilçesinde tarihi olarak bulunan eserler incelendiğinde; Bizans dönemi: Fildamı Sarnıcı, Osmanlı dönemi: Baruthane, Çarşı Camii, Hamam ve Çeşme bulunurken son olarak 19 Yüzyılda oluşturulan Bez Fabrikası sayılabilir. (http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1525243084.03, 2019).

6.4. Demografik Yapısı

Bakırköy İlçesinin güncel nüfus popülasyonu 2018 yılı baz alındığında 222 Bin 668 yurttaştan meydana gelmektedir. Detaylı nüfus yoğunluğu aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 1. Bakırköy İlçesinin Demografik Yapısı

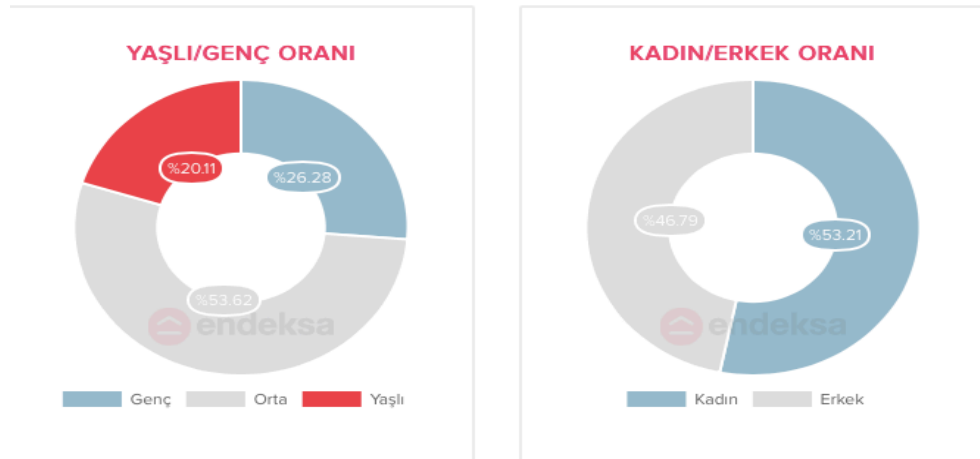
Bakırköy İlçesinin Nüfusu					
	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
	2014	2015	2016	2017	2018
Türkiye	77.695.904	78.741.053	79.814.871	80.810.525	82.003.882
İstanbul	14.377.018	14.657.434	14.804.116	15.029.231	15.067.724
Bakırköy	221.594	223.248	222.437	222.370	222.668
Bakırköy Nüfusunun Türkiye Nüfusuna Oranı %	0,29	0,28	0,28	0,27	0,27
Bakırköy Nüfusunun İstanbul Nüfusuna Oranı %	1,54	1,52	1,5	1,47	1,48
Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) veri tabanı					

Kaynak: (www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1556262112.04, 2018).

Tablo 1 incelendiğinde, Türkiye'nin ve İstanbul'un nüfusunda 2014 yılından 2018 yılına gelindiğinde ciddi rakamsal yükselmeler meydana geldiği görülmektedir. Ancak bununla birlikte Bakırköy'ün nüfus popülasyonunun neredeyse sabit olarak kaldığını belirtmek gerekmektedir.

Bakırköy İlçesinin nüfus yoğunluğunun detaylı incelemesi ele alınarak değerlendirildiğinde kadın ve erkek aynı zamanda da genç ve yaşlı oranlarını göz önüne almak önem arz edebilir. Bu nedenle güncel tablo grafikleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Bakırköy İlçesi'nin Yaşlı-Genç ve Kadın-Erkek Oranları

Kaynak: TÜİK verilerine dayanmaktadır
(<https://www.endeksa.com/tr/analiz/istanbul/bakirkoy/demografi>, 2019).

Tablolar incelendiğinde, Bakırköy İlçesi'nin genç oranı yüzde 26,28 iken yaşlıların nüfusa oranı ise yüzde 20,11'dir. İlçede kadın nüfusu ise erkek oranından yüzde 3,21 fazladır.

6.5. Eğitimsel ve Kültürel Yapısı

Yurttaşların Bakırköy semtinde yüzde 99'luk bölümü okuma yazma yeteneğine sahiptir. Yüzde 1 oranında kesim ise okuma yazma bilmemektedir.

Tablo 3. Bakırköy İlçesi'nin Eğitim Düzeyi

Cinsiyet	EĞİTİM DÜZEYİ								
	TÜRKİYE 2013			İSTANBUL 2013			BAKIRKÖY 2013		
	E	K	T	E	K	T	E	K	T
Okuma yazma bilmeyen	1,31	6,43	3,86	0,75	4,17	2,46	0,39	1,6	1,03
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	18,77	22,13	20,45	16,45	18,07	17,26	10,14	9,91	10,02
İlkokul mezunu	18,75	24,89	21,81	16,53	22,54	19,52	10,3	14,44	12,49
İlköğretim mezunu	21,26	16,61	18,94	20,9	16,41	18,66	9,83	7,59	8,65
Ortaokul veya dengi okul mezunu	5	3,23	4,11	5,36	4,06	4,71	5,53	6,03	5,8
Lise veya dengi okul mezunu	20,27	14,89	17,58	21,32	17,99	19,66	27,12	27,96	27,56
Yüksek okul veya fakülte mezunu	10,93	8,58	9,76	12,4	11,52	11,96	26,01	23,99	24,94
Yüksek lisans mezunu	0,91	0,64	0,78	1,52	1,18	1,35	4,31	3,28	3,76
Doktora mezunu	0,27	0,18	0,22	0,37	0,27	0,32	1,42	0,96	1,18
Bilinmeyen	2,54	2,43	2,48	4,42	3,78	4,1	4,95	4,26	4,59

KAYNAK: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Veri Tabanı

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2015-2019 Stratejik Planı

Bakırköy semtinin eēitimsel yapısı birçok semte göre yüksektir. Ayrıca okuma yazma bilmeyen yetişkin yurttaşlara Bakırköy Belediyesi Halk Eēitim birimi kurslar aracılıēıyla söz konusu hususta eēitim desteēi saēlamaktadır. Tüm bunlarla birlikte tablo 3 incelendiēinde; nüfusun yüzde 25'i yüksek okul veya fakülte mezunu olduēu tespit edilmektedir. Aynı zamanda yüksek lisans ve doktora eēitimi alan yurttaş sayısı Türkiye ve İstanbul genelinden fazladır.

6.6. Ekonomik Yapısı

İstanbul'un ilçelerine bakıldığında Bakırköy semtinin ekonomik aēırlıēı bir hayli yüksektir. Burada; 12 Turistik olmak üzere toplam 37 otel, 32 lokanta, 123 adet Banka şubesi, 6 Hastane, 74 Kuyumcu, 11 adet Döviz bürosu hizmet vermektedir.

Birçok konsoloslukta yine Bakırköy Semtinde bulunur. Bunlar; Kazakistan, Türkmenistan, Kıbrıs ve Ukrayna  lkelerinin konsolosluklarıdır.

Bakırköy semtinde birçok turizm ticareti adına merkezler bulunmaktadır. Bunlar: Capacity, Carosel, Aqua Florya, Town Center, Atrium, Airport, Flynn, Galeria Alışveriş Merkezleridir (T.C. Bakırköy Kaymakamlıēı, 2013).

6.7. Bakırköy Belediyesi'nin Misyonu

Öncelikli olarak saēlık, eēitim, bayındırlık,  evre saēlıēı ve temizliēi alanlarında yasalar tarafından verilmiş olan tüm sorumlulukları katılımcılık, şeffaflık ilkelerini gözeterek gerçekleştirmek. Hesap verebilir bir belediye olmak. Ticari ve turistik alanları deēerlendirmek. Bakırköy İlçesinin imkanlarını stratejik planlar çerçevesinde, akılcı yönden halka daēıtmak ve kullanmak. Ayrıca beldenin refah düzeyini arttırarak, yurttaşların yaşam standartlarını yükseltmek, Bakırköy Belediyesinin misyonunda bulunan hedefler içerisindedir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2011: 7).

6.8. Bakırköy Belediyesi’nin Vizyonu

Bakırköy Belediyesi toplumsal sağlık ve  evre konularında köklü geçmişine ve kültürel zenginliğine binaen inovasyon ağırlıklı çözümler üreten, fark yaratan bir belediye vizyonunu taşıtmaktadır. Ayrıca elindeki kaynakları doğaya ters düşmeyecek veya zarar vermeyecek şekilde değerlendiren, hizmetlerini bu temeller dahilinde halka sunan bir belediyeyi hedeflemektedir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 4).

6.9. Bakırköy Belediyesi’nin Sosyal Belediyecilik Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi’nin güncel olarak hazırlanmış olan 2018 yılı Faaliyet raporuna bakıldığında, “temel politikalar ve önceliklerimiz” başlığı altında “sosyal belediyecilik” temel ilkeler kısmında yer almıştır. Sosyal belediyeciliği ise, Bakırköy Belediye Başkanlığı şu şekilde yorumlamıştır;

“İşsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışma ve entegrasyonun tesis edilmesi ile sosyo-kültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılmasını  ng ren; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıflayan sosyal güvenlik ve adalet kavramını güçlendirmeye yönelik olarak çalışmalar yapılmasıdır.” (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018).

Bakırköy Belediyesi’nin sosyal belediyecilik anlayışını irdelemek bu çalışmanın temel konusunu teşkil etmektedir. Bu nedenle 2014-2018 yılları içerisinde sosyal belediyecilik alanı dahilinde Bakırköy Belediyesi’nin yapmış olduğu icraatlar bu bölümde incelenecektir. Bu alanlar sırasıyla ana başlıklar olarak, Bakırköy Belediyesi’nin, sağlık hizmetlerini, sosyal hizmetlerini, Eğitim Hizmetlerini, kültür hizmetlerini ve sportif hizmetlerini konu alacaktır.

6.9.1. Sağlık Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi’nin bir tıp merkezi bulunmaktadır. Bu merkezde birçok hizmet halka ücretsiz şekilde sunulmaktadır. Tıp Merkezine ulaşım için servis hizmeti yine belediyenin kendi bünyesinden sağlamaktadır. Aynı zamanda Bakırköy

Belediyesi Ağız ve Diş Sağlığı Birimi, Halk Eczanesi, Veterinerlik Müdürlüğü ve Ambulans Hizmetleri halka sunulan diğer sağlık hizmetlerinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu hizmetleri detaylı olarak ele almadan önce Bakırköy Belediyesi'nin sırasıyla sağlık konusundaki misyonu ve vizyonunu, Sağlık İşleri Müdürlüğü'nün yetki, görev ve sorumluluklarını, hedeflerini ve stratejilerini irdelemek önem arz etmektedir.

6.9.1.1. Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü'nün Misyon ve Vizyonu

Misyon; İnsan ve hayvan sağlığı noktasında gerekli tüm tedbirleri alan ve bu alanda gerekli icraatları gerçekleştirerek Bakırköy İlçesi dahilinde yaşayan insanların ve halkın sağlığını üst seviyelerde tutmak.

Vizyon; Bakırköy Belediyesi'nin Sağlık İşleri Birimi, e Belediyecilik odaklı ve teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek bunları halk sağlığı adına aktif şekilde kullanarak Bakırköy İlçesi sakinlerinin sağlık seviyelerini maksimum seviyelere ulaştırmayı hedeflemektedir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2010: 28).

Bakırköy Belediyesi'nin misyon ve vizyonu incelendiğinde hem insan sağlığı hem de hayvan sağlığı noktasında sorumluluk üstlenmiş olduğu gözlemlenmektedir. Aynı zamanda teknolojik gelişmeleri de takip ederek sağlık konusunda ilçe vatandaşlarının üst seviyelere çıkartılması hedeflenmektedir.

6.9.1.2. Sağlık Müdürlüğü'nün Görev, Yetki ve Sorumlulukları

a) *“Sağlık İşleri Müdürlüğü, yönetmelikle belirlenen görevleri ve ilgili kanuna dayanarak Belediye Başkanlığınca kendisine verilen tüm görevleri kanunlar çerçevesinde yapmakla yükümlüdür”* (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2010: 28).

b) *“Veteriner İşleri Müdürlüğü Belediye Başkanlığınca verilen ve bu yönetmelikte tarif edilen görevler ile ilgili yasalarda belirtilen görevleri gereken özen ve çabuklukla yapmak ve yürütmekle sorumludur”* (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2010: 28).

6.9.1.3. Bakırköy Belediyesi’nin Sağlık Konusundaki Hedefleri

“Bakırköy Belediyesi yetkileri çerçevesinde çevreye ve kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri etkin, kaliteli ve hızlı sunulacaktır” (Bakırköy Belediyesi Stratejik Planı, 2015-2019: 60).

Koruyucu sağlık hizmeti özellikle yurttaşların hasta olmalarını önlemeyi kapsamakta olup aynı zamanda da hastalıkların erken teşhisi açısından büyük önem taşımaktadır.

Stratejiler:

1. *“Evde sağlık hizmetlerinin gerçekleştirilmesi”*
2. *“Yetkilerimiz çerçevesinde önleyici sağlık taraması ve muayenesi yapılması, çeşitli etkinliklerle güncel sağlık sorunları için farkındalık yaratılması”*
3. *“ ğrencilere sınav öncesi psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulması”*
4. *“Kullanılmayan ilaçların toplanması, kontrolden geçirilerek ihtiyaç sahiplerine ücretsiz dağıtılmasına devam edilmesi”*
5. *“ nternet bağımlılığına karşı diğer kurum ve kuruluşlarla ortak hizmet projesi geliştirerek, olumsuz etkilerinin azaltılması”*

6.9.1.4. Bakırköy Belediyesi Tıp Merkezi

“Bakırköy Belediyesi’nin Sağlık İşleri Müdürlüğü bulunmaktadır. Bu müdürlüğü bağlı olarak faaliyet gösteren bir tıp merkezi mevcuttur. Tıp merkezinde ise on dokuz branşta hizmet verilmektedir” (Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

Bakırköy Belediye Başkanı Dr. Bülent Kerimoğlu’nun konuyla ilgili açıklaması ise şu şekildedir:

“Bakırköy Belediyesi olarak sosyal belediyecilik, eğitim, kültür-sanat, spor alanındaki çalışmaları çok önemsiyoruz ama ilk önceliğimiz her zaman sağlık hizmetleri olmuştur. Bakırköy Belediyesi Tıp Merkezimizde; kardiyoloji,

kadın hastalıkları ve doğum, iç hastalıkları, kulak-burun ve boğaz hastalıkları, göğüs hastalıkları, radyoloji, cildiye, ortopedi ve travmatoloji, genel cerrahi, psikiyatri, üroloji, enfeksiyon hastalıkları, fizik tedavi ve rehabilitasyon, aile hekimliği, nöroloji, diyetisyen, mikro biyoloji branşlarında uzman doktorlarımız tarafından ücretsiz olarak yurttaşlarımıza hizmet vermekteyiz” (www.bakirkoy.bel.tr/guncel/haber/342-bakirkoy-belediyesi-tip-merkezi-nde-bir-yilda-100-bin-hastaya-hizmet-verildi.html, 2019).

Bakırköy’de ikamet eden ve sosyal güvencesi olmayan yurttaşlar hiçbir ücret ödmeden Bakırköy Tıp Merkezi’nin sağlık olanaklarından yararlanabilmektedirler. Bu merkezde poliklinik hizmetleriyle birlikte kronik hastalıklar için takip ve akabinde tedavi hizmetleri de verilmektedir. Aynı zamanda erken tanı için gerekli kontroller yurttaşlar için sunulmaktadır (<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/saglik-isleri-mudurlugu/3-birim-yonetmeligi.html>, 2019).

Aşağıdaki Tablo 4’de başlıklar ve yıllar baz alınarak irdelendiğinde ilk olarak Bakırköy Belediyesi’nde Sağlık Birimleri hekim muayenesi yapılan kişi sayısı göze çarpmaktadır. Burada 2014 yılında 43.364 kişi ve 2015 yılında ise, 41.128 kişi muayene edilmiş fakat sırasıyla 2016-2017 ve son olarak da 2018 yıllarında faaliyet raporlarında herhangi bir sayı verilmemiştir.

Aynı tabloda ise Bakırköy Belediyesi’nin Tıp Merkezi bünyesinde uzman doktor muayenesi yapılan kişi sayısı yıllara göre şu şekilde verilmiştir; 2014 yılı 79.751 kişi, 2015 yılı 67.769 kişi, 2016 yılı 48.716 kişi, 2017 yılı 70.244 kişi, 2018 yılı 145.940 kişi olarak saptanmıştır. Yıllara ve verilere bakıldığında uzman hekim muayenesinde, 2014 yılından sonra devamlı bir düşüş göze çarpmaktadır. Ancak 2018 yılına gelindiğinde önceki yılda muayene edilen kişi sayısına göre iki kat artış meydana gelmiştir. Hizmetin güncel olarak artmış olduğunu veriler ele alındığında söylemek mümkündür.

Bakırköy Belediyesi'ne bağlı bulunan Tıp Merkezince sunulan hizmetler ve sayıları detaylı olarak 2014-2018 faaliyet raporlarında yer almaktadır. Bakınız;

Tablo 4. Bakırköy Belediyesi'nin 2014-2018 Yılları Sağlık Hizmetleri

Sağlık Hizmetleri	2014	2015	2016	2017	2018	Genel Toplam
Sağlık Birimleri hekim muayenesi yapılan kişi sayısı	43.364	41.128				
Tıp Merkezinde uzman hekim muayenesi yapılan kişi sayısı	79.751	67.769	48.716	70.244	145.940	
Tıp Merkezinde Fizik Tedavi Ünitesi muayene ve tedavi yapılan kişi sayısı	9.249	11.335	3443	3.749	4.548	
Tıp Merkezinde Fizik Tedavi Ünitesi Rehabilitasyon yapılan kişi sayısı	253	225				
Sağlık Birimlerinde ve Tıp Merkezinde hemşire sağlık hizmetlerinden (Enjeksiyon, Pansuman vb.) faydalanan kişi sayısı	17.723	12.075	7130	5.082	5.573	
Laboratuvar Hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı	9.576	14.403	30.350	36.453	9.187	
Görüntüleme Hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı	15.320	13.208	2175	4.964	13.470	
Odyometre Hizmetinden faydalanan kişi sayısı	1.149	1.033				
Sağlıklı Yaşam Hizmetlerinden (obezite ve sigarayı bırakma danışmanlığı, diyetisyen ve beslenme sağlığı hizmetleri, aletli egzersiz) faydalanan kişi sayısı	5.246	9.458	3420			
Halk Eczanesi'nde ilaç verilen kişi sayısı	2.378	3.988	3380	10.440		
Halk Eczanesi'nde ilaç verilen kurum sayısı	1					
Halk Eczanesi'nde ilaç bağışlayan kişi sayısı	1.869					
Portör Laboratuvar Hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı	874	661				
Portör Röntgen hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı	1.305	1.627				
Rapor (İşi giriş öncesi verilen sağlık raporu, havuza giriş raporu, kan grubu) verilen kişi sayısı	825	2.147	1244	2.160	1.812	
Ambulans Hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı	12.970	1.450	1036		847	
Evde Yardımcı Sağlık Hizmetlerinden Faydalanan kişi sayısı	6.181	6.749	4743	7.194	5.909	
Toplam olarak 2014-2018 yılları arasında Sağlık Hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı	208.034	187.256	105637	140286	187286	828.499

Kaynak: 2014-2018 yılları faaliyet raporlarının verileri baz alınarak oluşturulmuştur.

6.9.1.4.1. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü

Bakırköy Belediyesi'nin bünyesinde bulunan Tıp Merkezinin bir diğer hizmeti Fizik Tedavi ve Rehabilitasyondur. Bu hizmet 2013 yılının ağustos ayında faaliyetlerine başlamıştır. Söz konusu hizmetten randevu esasına dayanılarak faydalanılabilmektedir. Merkezde uzman fizyoterapistin akabinde, hemşire ve fizik tedavi teknikeri görev yapmaktadırlar.

Fizik Tedavi Bölümü 12 üniteden oluşmaktadır. Sosyal güvencesi bulunan tüm yurttaşlar Sosyal Güvenlik Kurumu'nun almış olduğu katılım payının dışında ücretsiz bir şekilde söz konusu hizmetten faydalanabilmektedirler. Bakırköylü yurttaşlar ise sosyal güvencesi olmasa dahi Halkkart sahibi iseler ücretsiz şekilde sunulan hizmetten yararlanabilmektedirler.

Teknolojik olarak en son çıkan cihazlarla Fizik Tedavi bölümünde hizmetler halka sunulmaktadır. Bu noktada: kireçlenmelere, kemik erimesi rahatsızlığına, boyunda ve belde gözükebilen fitik rahatsızlığına, Nörolojik tipteki rahatsızlıklar sonucu oluşan sağlık problemlerine ve son olarak ortopedik rahatsızlıkların tedavileri bu birimce yapılmaktadır (<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/saglik-isleri-mudurlugu/3-birim-yonetmeligi.html>, 2019).

Fizik Tedavi Bölümünde, Bakırköy Belediyesince muayene ve tedavi hizmetlerinden faydalanan kişiler irdelendiğinde; 2014 yılında 9.249 kişi, 2015 yılında 11.335 kişi, 2016 yılında 3.443 kişi, 2017 yılında 3.749 kişi, 2018 yılında 4.548 kişi söz konusu hizmetten yararlanmıştır. Veriler incelendiğinde 2014 ve 2015 yıllarında ciddi bir sayı söz konusudur. Fakat 2016-2017 ve 2018 yıllarına bakıldığında üç bin ve dört bin civarında kişi bu hizmetlerden faydalanmıştır.

Bakırköy Belediyesi Tıp Merkezinde Fizik Tedavi Ünitesi Rehabilitasyon yapılan kişi sayısı ise, 2014 yılında 253 kişi, 2015 yılında 225 kişiden oluşmaktadır. 2016-2018 yılları arasında herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır.

6.9.1.4.2. Laboratuvar ve Görüntüleme Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi'nin Tıp Merkezinde hekimlerce muayene edilen ve hekimlerin uygun görmesiyle şu laboratuvar hizmetlerinden hastalar yararlanabilmektedirler; Biyokimya Hizmetleri, Patoloji Hizmetleri, Mikrobiyoloji Hizmetleri. Görüntüleme Hizmetleri ise şunlardır; Üç boyutlu ultrason hizmeti, Röntgen Hizmeti, Mamografi Hizmeti (<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/saglik-isleri-mudurlugu/3-birim-yonetmeligi.html>, 2019).

Bakırköy Belediyesi Laboratuvar Hizmetleri'nden faydalanan kişi sayıları ise şöyledir, 2014 yılı 9.576 kişi, 2015 yılı 14.403 kişi, 2016 yılında 30.350 kişi, 2017 yılında 36.453 kişi ve 2018 yılında 9.187 kişidir. Bu veriler incelendiğinde 2014 yılından 2017 yılına kadar verilen laboratuvar hizmetlerinde istikrarlı bir artış gözlenirken, 2018 yılında söz konusu hizmette 27.266 kişilik bir düşüş yaşanmıştır.

Bakırköy Belediyesi Portör Laboratuvar Hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı ise, 2014 yılında 874 kişi, 2015 yılında 661 kişidir. Takip eden 2016-2018 yılları arasında faaliyet raporlarında herhangi bir veri girişi bulunamamıştır.

Bakırköy Belediyesi Görüntüleme Hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı, 2014 yılında: 15.320 kişi, 2015 yılında: 13.208 kişi, 2016 yılında: 2175 kişi, 2017 yılında: 4.964 kişi ve son olarak 2018 yılında ise, 13.470 kişidir. Söz konusu hizmet 2014 ve 2015 yıllarında oransal olarak yüksekken 2016-2017 yıllarında ciddi bir düşüş yaşamış ancak 2018 yılında eski oranlarına dönmüştür denilebilir.

6.9.1.4.3. Denetim-Rapor Hizmetleri

Toplum ve  evre sağlığı adına Bakırköy Belediyesi tarafından Bakırköy semti sınırları dahilinde bulunan iş yerlerinin ruhsat başvurusu üzerine gerekli denetim faaliyetleri yapılmaktadır. Bakırköy Belediyesine gelen şikayetler veyahut istekler nedeniyle de sağlık yönünden işyerlerine denetimler yapılırken, kötü koşullar içerisinde bulunan işyerleri tespit edildiğinde durumun düzeltilmesi adına gerekli ikazlar yapılarak, gerek görülürse cezai işlemlerde uygulamaya sokulmaktadır.

Ayrıca İşyerine veya havuzlara giriş için gerekli olan sağlık tetkikleri belediyece yapılmaktadır. (<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/saglik-isleri-mudurlugu/3-birim-yonetmeligi.html>, 2019).

Bakırköy Belediyesi rapor (iş için verilen sağlık raporu, havuza girmeye uygunluk açısından, kan grubu) verilen kişi sayısı, 2014 yılında 825 kişi, 2015 yılında 2.147 kişi, 2016 yılında 1.244 kişi, 2017 yılında 2.160 kişi ve 2018 yılında ise 1.812 kişi olarak saptanmıştır. Veriler yıllara göre incelendiğinde 2015 yılında ve 2017 yılında rapor hizmetinde en yüksek oranlar izlenmiştir.

6.9.1.4.4. Ambulans Hizmeti

“Bakırköy Belediyesi’nin hastalara sunduğu bir adet ambulansı mevcuttur. Ancak daha öncesinde belediyenin bünyesinde bulunan başka ambulanslarda vardı. Fakat Sağlık Bakanlığı’nın sürelerinin dolduğunu tebliğ etmesi nedeniyle  u an için onları kullanamamaktayız” (Bakırköy Belediyesi Sağlık İ leri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

Bakırköy Belediyesi Ambulans Hizmetlerinden faydalanan kişi sayıları  oyledir; 2014 yılında 12.970 kişi, 2015 yılında 1.450 kişi, 2016 yılında 1.036 kişi, 2017 yılında veri girişi saptanamamıştır. Son olarak ise 2018 yılında 847 kişidir. Yurtta lara verilen ambulans hizmetleri incelendiğinde, 2014 yılında Bakırköy Belediyesi’nin neredeyse 13 bin kişiye hizmet götürdüğü görülmektedir. Ancak takip eden yıllarda bu sayı 13 binlerden bin kişiye ve son olarak ise (2018 yılı) bin kişinin de altında seyretmeye ba lamı tır. Bu durumun en önemli sebebi ise, Bakırköy Belediyesi Sağlık İ leri Müdürlüğünün, öncesinde birden fazla Ambulans ile Bakırköylü yurttaşlara hizmet verdiklerini ancak  u an sadece bir ambulans ile hizmetlerini sürdürdüklerini aktarmasıdır. Bahsolunan hizmet d    n n nedenini bu c mlerler açıklıyor olabilir.

6.9.1.4.5. Evde Yardımcı Sağlık Hizmetleri

“Evde yatan bakıma muhtaç hastalara Bakırköy Belediyesi olarak sağlık hizmeti veriyoruz” (Bakırköy Belediyesi Sağlık İ leri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

Evde yapılan yardımcı sağlık hizmetleri şunlardır: serum ve enjeksiyon işlemleri, kan alınması ve gerekli laboratuvar incelemesinin sağlanması, yara bakımı ve pansuman işlemleri, sonda uygulamasının sağlanması.

(<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/saglik-isleri-mudurlugu/3-birim-yonetmeligi.html>, 2019).

Bakırköy Belediyesi Evde Yardımcı Sağlık Hizmetlerinden faydalanan kişi sayıları incelendiğinde; 2014 yılında 6.181 kişi, 2015 yılında 6.749 kişi, 2016 yılında 4.743 kişi, 2017 yılında 7.194 kişi ve son olarak 2018 yılında 5.090 kişinin bu hizmetten faydalanmış olduğu tespit edilmiştir.

6.9.1.4.6. Halk Eczanesi

Bakırköy Belediyesi'nin bünyesinde bulunan Sağlık İşleri Birimi, bağış ilaçları kabul ederek bunları Halk Eczanesi aracılığıyla yurttaşların tedavi süreçlerine destek niteliği taşıyacak şekilde özellikle mali durumu iyi bulunmayan semt sakinlerine ilaç temini noktasında yardımcı olmaktadır.

“İlaçlara hastalar reçete karşılığında ulaşabilmektedirler. Bakırköy Belediyesi Eczanesinin önemli özelliğinden biride, bazen hastalara doktorunun yazmış olduğu aylık iki adet ilacın, devlet bir adetini karşılamakta fakat diğer ilacı karşılamamaktadır. Bu durumda vatandaşlar, belediye eczanesinden, söz konusu ilacın bir diğer kutusunu ücret ödemededen temin edebilmektedirler” (Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

Söz konusu eczane hizmeti kapsamında, mali durumu yetersiz yurttaşların yanında, devlet hastanelerine, huzur ve bakım evlerine ve afet bölgelerine gerektiği durumlarda ilaç yardımı Bakırköy Belediyesi tarafından sağlamaktadır.

Bakırköy Belediyesi Halk Eczanesi'nde ilaç verilen kişi sayısı, 2014 yılında 2.378 kişi, 2015 yılında 3.988 kişi, 2016 yılında 3.380 kişi, 2017 yılında 10.440 kişi, 2018 yılında ise hiçbir sayıya veya veriye ulaşılamamıştır. Halk Eczanesi'nden ilaç verilen kurum sayısı ise tablo 4'e göre 2014 yılında 1 kuruma 145 kalem olarak tespit edilmiştir, takip eden yıllarda ise herhangi bir veriye bu noktada rastlanılmamıştır. Halk Eczanesi'ne ilaç bağışlayan kişi sayısı ise 2014 yılında 1.869 olarak saptanmış ancak 2015-2018 yılları arasında herhangi bir güncel bulguya faaliyet raporlarında rastlanılmamıştır.

6.9.1.4.7. Tablo 4’de Bulunan Diğer Sağlık Hizmetlerinin İstatistik Verileri

Tablo 4’de sayısal olarak açıklanan başlıklardan, hemşire sağlık hizmetleri, portör röntgen hizmetleri, odyometre hizmetleri ve son olarak sağlıklı yaşam hizmetlerinin istatistiksel verileri bu başlık altında irdelenecektir.

6.9.1.4.7.1. Hemşire Sağlık Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi’nin Tıp Merkezi tarafından sağlanan Hemşire Hizmetlerinden (pansuman ve enjeksiyon gibi) kişilerin istatistik verileri incelendiğinde; 2014 yılında 17.723 kişi, 2015 yılında 12.075 kişi, 2016 yılında 7.130 kişi, 2017 yılında 5.082 kişi son olarak ise 2018 yılında 5.573 kişiye hizmet verilmiş olduğu tespit edilmiştir. Aktarılan veriler irdelendiğinde, 2014 yılında verilen hemşire hizmetleri en yüksek değere ulaşırken 2017 yılında verilen aynı hizmet en düşük sayıda yılı kapatmıştır. Aynı zamanda 5 yıllık faaliyet raporları baz alındığında, 2014 ve 2015 yılları verileri tavan sıralamasında birbirlerine yakın bulunurlarken 2017 ve 2018 yılları arasındaki veriler taban sırasında birbirlerine yakın seyrinde bulunmaktadır.

6.9.1.4.7.2. Portör Röntgen Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi Portör Röntgen Hizmetlerinden (Laboratuvarda gıda işlerinde çalışan ve bu yol ile ilgili bulaşıcı nitelik taşıyan hastalıkların olup olmadığını tetkik eden hizmete portör muayenesi denilmektedir. Söz konusu tetkikler kan ile yapılan testlerle, dışkı ile yapılan testlerle, tükürük testleriyle ve röntgen teknolojisi kullanılarak yapılan tahlillere dayanmaktadır.) faydalanan kişi sayısı 2014 yılında 1.305 kişi 2015 yılında ise, 1.627 kişiye hizmet vermiştir. Söz konusu olan 2016-2017 ve 2018 yıllarında herhangi bir veriye faaliyet raporları incelendiğinde ulaşılamamıştır.

6.9.1.4.7.3. Odyometre Hizmeti

Bakırköy Belediyesi Odyometre Hizmetinden (Bu işlem işitmenin ölçülmesi için yapılan kontrole verilmiş bulunan addır) faydalanan kişi sayılarına bakıldığında oranlar şu şekilde verilmiştir; 2014 yılında 1.149 kişi, 2015 yılında ise, 1.033 kişi bu hizmetlerden faydalanmıştır. Devam eden 2016-2018 yılları arasında Odyometre hizmetine faaliyet raporlarında rastlanılmamıştır.

6.9.1.4.7.4. Sağlıklı Yaşam hizmetleri

Söz konusu hizmetler şunlardır: sigarayı bırakma danışma hattı, diyetisyenlik hizmeti, obeziteye karşı verilen hizmetler, bilinçli beslenmeyle ilgili verilen hizmetler, sportif egzersizlerle ilgili hizmetlerdir. Sağlıklı Yaşam Hizmetlerinden faydalanan kişilerin istatistiksel verileri şöyledir: 2014 yılında 5.246 kişi, 2015 yılında 9.458 kişi, 2016 yılında 3.420 kişi bu hizmetlerden resmi olarak faydalanmıştır. 2017 ve 2018 yılında ise bu faaliyetlere ilişkin hiçbir veriye rastlanılmamıştır.

6.9.1.4.8. Cenaze İşlemleri Hizmetleri

Bakırköy Belediyesinin ilçedeki cenazelerle ilgili hizmetlerine bakıldığında; cenaze evlerine yemek gönderilmesi, cenaze aracı ve cenazenin yakınlarına toplu taşıma araçları sağlanması ile birlikte belediyenin sağlık birimi tarafından, doğal ölüm söz konusu olduğunda gerekli belgeler hazırlanmaktadır. Burada son olarak gerekli bilgilendirme yine Bakırköy Belediyesi tarafından İlçe Nüfus müdürlüğüne iletilmektedir (<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/saglik-isleri-mudurlugu/3-birim-yonetmeligi.html>, 2019).

6.9.1.4.9. Hastalara Psikolojik Destek

“Bakırköy Belediyesi’nin Tıp Merkezinde Psikoloji bölümü hastalara hizmet vermektedir. Bunun akabinde ayrıca evde uzun süreli yatakta tedavi gören ve kanser gibi hastalıklarla mücadele etmekte bulunan yurttaşlara doktor, hemşire ve psikologlarımızla aylık ziyaretler yapılmaktadır” (Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

6.9.1.5. Hastaların Tıp Merkezine Ulaşımı

“Hastalar için Bakırköy Belediyesi olarak mahallelerin belirli noktalarına servis gönderilmektedir. Bu servis hizmetleri sabah ve öğlen olmak üzere iki periyot şeklinde gerçekleştirilmektedir” (Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

6.9.1.6. Hidroterapi Hizmeti

“Bakırköy Belediyesi Atatürk Yaşam Köyü içerisinde bulunan havuzumuzda engelli bireylere havuz içinde rehabilitasyon yapılmaktadır. Doktor talebi üzerine yapılan bu hizmetimizden herhangi bir ücret alınmamaktadır. Bu merkezde engelli olan hastalara havuzlar da rehabilitasyon amaçlı tedavi teknikleri düzenli periyotlarla uygulanmaktadır. Söz konusu havuzların bir diğer adı da engelli havuzlarıdır ancak burada sadece engelli vatandaşlara değil aynı zamanda sonradan rahatsızlık geçiren (örneğin felç gibi) yurttaşlarımıza da hizmet verilmektedir. Tesisimizde aylık ortalama olarak 50 kişiye yani yılda 600 kişiye hidroterapi yöntemi uygulanmaktadır” (Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

6.9.1.7. Şefkat Huzurevi

“Yaşlılar için yapılmış ve faal durumda olan Bakırköy Belediyesi’nin bünyesinde hizmet veren bir adet huzur evi bulunmaktadır. Bu huzurevinin 65 kişilik olduğu ve kendi temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek 60 yaşın üzerinde kişilerin misafir olarak kabul edildiğini aktarmak önem arz etmektedir. Söz konusu misafirlerin barınma, beslenme, sağlık, sosyal ve kültürel bazda tüm ihtiyaçları itina ile belediye tarafından karşılanmaktadır” (Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

6.9.1.8. Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi

Bakırköy Belediyesi'nin Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi, Bakırköy halkına ücretsiz olarak hizmet vermektedir (Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

Bu merkezde verilen hizmetler, eğitimsel çalışmalar, koruyucu çalışmalar ve tedaviye yönelik uygulamalar olarak ayrılmaktadır. Bu üç öge kapsamında Bakırköy İlçesinde bulunan anaokullar, ilkokullar ve ortaokullarda okuyan öğrenciler merkeze getirilerek ağız ve diş sağlığı ayrıca doğru beslenme gibi hususlarda bilgilendirilmektedirler. Gerekli muayeneler eğitim sonrası yapılmakta ve diş sağlığı hususunda problem tespit edilen çocukların velilerinin oluruyla randevu verilmektedir. Gerekli tıbbi müdahale noktasında sorun yaşayan çocuklara psikologlar tarafından destek verilmektedir.

(<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/saglik-isleri-mudurlugu/3-birim-yonetmeligi.html>, 2019).

Tablo 5. Bakırköy Belediyesi 2014 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri	Kişi Sayısı
Sağlık Birimlerinde diş muayenesi - tedavisi hizmetlerinden yararlanan kişi sayısı	13.678
Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde diş muayenesi ve tedavi yapılan çocuk sayısı (21.715 adet işlem uygulanmıştır)	21.067
Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde psikolog desteği verilen çocuk sayısı	598
Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde sunulan görüntüleme hizmeti sayısı	1.157

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2014 Faaliyet Raporu

Bakırköy Belediyesi 2014 yılı ağız ve diş sağlığı hizmetleri incelendiğinde, diş muayenesi ve tedavisi hizmetlerinden yararlanan yetişkin sayısı; 13.678 çocuk sayısı ise 21.067 kişi olarak verilmiştir. Çocuk Ağız Diş Sağlığı Merkezinde psikolog desteği verilen çocuk sayısı 598 kişidir. Ayrıca aynı merkezde görüntüleme hizmeti sunulan kişi sayısı ise 1.157'dir.

Tablo 6. Bakırköy Belediyesi 2015 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri	Kişi Sayısı
Sağlık Birimlerinde diş muayenesi - tedavisi hizmetlerinden yararlanan kişi sayısı	11.606
Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde diş muayenesi ve tedavi yapılan çocuk sayısı	10.197
Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde psikolog desteği verilen çocuk sayısı	980
Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde sunulan görüntüleme hizmeti sayısı	777

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2015 Faaliyet Raporu

Tablo 6 irdelendiğinde, diş tedavi ve muayene hizmetinden yararlanan kişi sayısı önceki yıla kıyasla yaklaşık iki bin kişi düşüşle 11.606 sayısına gerilemiştir. Aynı hizmetten faydalanan çocuk sayısı ise, önceki yıla göre yaklaşık 11 bin kişi düşerek 10.197 sayısına düşmüştür. Diş Sağlığı Merkezinde psikolog desteği alan çocuk sayısı ise 980 sayısına yükselmiştir. Aynı zamanda Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde görüntüleme hizmeti verilen 777 kişi bulunmaktadır.

Tablo 7. Bakırköy Belediyesi 2016 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri	Kişi Sayısı
Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinde diş muayenesi ve tedavi yapılan çocuk sayısı	9461
Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinde sunulan görüntüleme hizmeti sayısı	364

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2016 Faaliyet Raporu

Bakırköy Belediyesi Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri 2016 yılında incelendiğinde ise yukarıdaki tablo 7’den de anlaşılacağı gibi, önceki yıllara nazaran yetişkinlere verilen hizmetlere ulaşılamamıştır. Ancak çocuk diş muayenesi ve tedavisi sayısı 9.461 kişi olarak saptanmıştır. Görüntüleme hizmeti ise 364 kişi olarak tespit edilmiştir.

Tablo 8. Bakırköy Belediyesi 2017 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri	Kişi Sayısı
Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinde diş muayenesi ve tedavi yapılan çocuk ve yetişkin sayısı	10.116
Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinde sunulan görüntüleme hizmeti sayısı	1.300

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2017 Faaliyet Raporu

Söz konusu hizmetler 2017 yılına gelindiğinde, çocuklara sunulan diş muayenesi ve tedavisi 10.116 kişi, görüntüleme sayısı ise, 1.300 kişi olarak saptanmıştır.

Tablo 9. Bakırköy Belediyesi 2018 Yılı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri	Kişi Sayısı
Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinde diş muayenesi ve tedavi yapılan çocuk ve yetişkin sayısı	7.677
Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinde sunulan görüntüleme hizmeti sayısı	1.694
Okullar çocuk diş sağlığı tarama etkinlikleri sayısı	25

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2018 Faaliyet Raporu

2018 yılında Bakırköy Belediyesi'nin sunmuş olduğu ağız ve diş sağlığı hizmetlerine bakıldığında önceki yıla oranla çocuk muayenesi ve tedavisinde 2 bin kişiden fazla düşüş meydana gelmiştir. Görüntüleme hizmetinde ise 394 kişi artış saptanmıştır. Aynı zamanda 2014-2017 yıllarındaki faaliyet raporlarında ulaşılamayan “okullarda çocuk diş sağlığı taraması” etkinliği yapılmış ve sayı olarak 25 kişi verilmiştir.

Bakırköy Belediyesi'nin Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine bakıldığında 2014-2015 yıllarında yetişkinlere de tedavi ve muayene hizmetleri verilmiştir. Ancak takip eden yıllarda ağırlıklı olarak söz konusu hizmetlerin çocuklara verildiği tespit edilmiştir. Aynı zamanda incelenen 2014 yılından 2018 yılına kadar hem yetişkinlerin hem de çocukların tedavisinde düşüşler saptanmıştır. Son olarak önceki yıllarda tespit edilemeyen ancak 2018 yılında uyguladığı görülen okullarda çocuk diş sağlığı tarama etkinliği gerçekleştirilmiş, bu etkinlikten 25 kişi faydalanmıştır.

6.9.1.9. Veterinerlik Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi ‘‘Hayvanları Koruma Kanununca’’ hayvanlara yönelik ilçede birtakım faaliyetler gerçekleştirmektedir. Bakırköy ilçesinde düzenli kontroller çerçevesinde ve vatandaşların ihbarlarıyla sahipsiz hayvanlar yakalanmakta ve aşılanma, mikroçip uygulaması, kısırlaştırma işlemleri hayvanlara yapılmaktadır. Ayrıca hayvanlardan bazılarının rehabiliteye ve tedaviye ihtiyaçları yine belediyenin veterinerlik şefliği tarafından gerçekleştirilmektedir. Hayvanların sorunları bertaraf edildiğinde alındıkları doğal yaşam alanlarına geri bırakılmaktadırlar. (<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/saglik-isleri-mudurlugu/3-birim-yonetmeligi.html>, 2019).

Ayrıca, Bakırköy İlçesinin sınırları dahilinde ki sahipsiz sokak hayvanlarının sahiplendirilmesi adına  alışmalar, Bakırköy Belediyesi tarafından yürütülmektedir. Bu kapsam dahilinde sahiplendirme kampanyaları veterinerlik hizmetleri kapsamındadır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 167).

Tablo 10. Bakırköy Belediyesi’nin 2014 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri

Sokak Hayvanları Geçici Bakımevinde sunulan hizmetler:	
Tedavi	15.867
Aşılama	784
Kısırlaştırma	768
Mikroçip	838
Sahiplendirme	192
Kamu ilaçlama hizmeti sayısı	269
Ücretli ilaçlama hizmeti sayısı	250
Ücretsiz ilaçlama hizmeti sayısı	637
Rögar ilaçlama hizmet sayısı	18.829
��p Konteyneri ilaçlama hizmeti sayısı	7.452
Izgara ilaçlama hizmeti sayısı	14.460
Pazar yeri ilaçlama hizmet sayısı	159
Barınak ilaçlama hizmeti sayısı:	19

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2014 Faaliyet Raporu

Tablo 10 incelendiğinde Bakırköy Belediyesi'nin Veteriner İşleri Şefliğinde sahipsiz sokak hayvanlarına yönelik 2014 yılı uygulamaları görülmektedir. Bu işlemler sırasıyla; 15.867 tedavi, 784 aşılama, 768 kısırlaştırma ve 838 mikroçip uygulamaları olarak Bakırköy Belediyesi 2014 Faaliyet Raporunda verilmiştir. Aynı zamanda Bakırköy Belediyesi 192 sahipsiz sokak hayvanını sahiplendirmiştir. Diğer hizmetlere yönelik veriler söz konusu tabloda detaylı olarak yer almaktadır.

Tablo 11. Bakırköy Belediyesi'nin 2015 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri

Sokak Hayvanları Geçici Bakımevinde sunulan hizmetler:	
Tedavi	28.688
Aşılama	1.523
Kısırlaştırma	1.497
Mikroçip	1.725
Sahiplendirme	197
Kamu ilaçlama hizmeti sayısı	235
Ücretli ilaçlama hizmeti sayısı	190
Ücretsiz ilaçlama hizmeti sayısı	204
Rögar ilaçlama hizmet sayısı	0
Çöp Konteyneri ilaçlama hizmeti sayısı	0
Izgara ilaçlama hizmeti sayısı	0
Pazar yeri ilaçlama hizmet sayısı	0
Barınak ilaçlama hizmeti sayısı	19
Kurum Dezenfeksiyonu	9

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2015 Faaliyet Raporu

Bakırköy Belediyesi'nin 2015 yılında sokak hayvanlarına yaptıkları hizmetlere bakıldığında, tedavi, aşılama kısırlaştırma ve mikroçip hizmetleri önceki yıla oranla neredeyse iki kat artmıştır. Bu hizmetler sırasıyla 28.688 tedavi, 1.523 aşılama, 1.497 kısırlaştırma ve 1.725 mikroçip uygulamaları olarak tatbik edilmiştir. Sokak hayvanlarını sahiplendirme ise önceki yıla oranla 5 hayvan artarak 197 sayısına çıkmıştır.

Tablo 12. Bakırköy Belediyesi’nin 2016 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri

Sokak Hayvanları Geçici Bakımevinde sunulan hizmetler:	
Tedavi -Kısırlaştırma	27296
Aşılama	1464
Mikroçip	1121
Kamu ilaçlama hizmeti sayısı	393

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2016 Faaliyet Raporu

2016 yılındaki faaliyet raporları incelendiğinde, Bakırköy Belediyesi’nin geçici bakımevinde sunduğu hizmetlerin çeşitlenmesinde azalma göze çarpmaktadır.  nceki verilerdeki detaylar 2016 istatistiklerinde başlık olarak yer almamaktadır. Verilen hizmetler şu şekilde sıralanmaktadır; tedavi ve kısırlaştırma sayısı 27.296, aşılama sayıları 1464, mikroçip uygulama sayısı 1121, kamu ilaçlama hizmeti sayısı ise 393 olarak verilmiştir. Aynı zamanda önceki yıllara nazaran tedavi ve kısırlaştırma hizmetinin sayıları bir arada verilmiştir.

Tablo 13. Bakırköy Belediyesi’nin 2017 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri

Sokak Hayvanları Geçici Bakımevinde sunulan hizmetler:	
Tedavi -Kısırlaştırma	3.337
Aşılama	1.341
Mikroçip	1.038

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2017 Faaliyet Raporu

Tablo 13 incelendiğinde Bakırköy Belediyesi’nin hayvanlar için sunduğu çalışmalarda gözle görülür şekilde azalmalar olduğu gözlemlenmektedir. Bu verilere göre tedavi ve kısırlaştırma 3.337 sayısına gerilemiştir. Aynı zamanda aşılama 1.341 sayısına, mikroçip uygulaması ise, 1.038 sayısına düşmüştür.

Tablo 14. Bakırköy Belediyesi’nin 2018 Yılı Sokak Hayvanlarına Hizmetleri

Sokak Hayvanları Geçici Bakımevinde sunulan hizmetler:	
Tedavi -Kısırlaştırma	29453
Aşılama	1.211
Mikroçip	1.172

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2018 Faaliyet Raporu

2018 yılında Bakırköy Belediyesi’nin hizmetlerine göz atıldığında ise 2017 yılındaki verilere göre tedavi ve kısırlaştırma işlemlerinde önemli bir artış göze çarpmaktadır. Buna göre, tedavi-kısırlaştırma 29.453 sayısına yükselmiştir. Aşılama 1.211 sayısına düşerken, mikroçip uygulaması ise 1.172 sayısına çıkmıştır.

Genel olarak 2014-2018 yılları arasında Bakırköy Belediyesi’nin Sokak Hayvanları Geçici Bakımevinde sunulan hizmetlerin çeşitlerinde azalmalar tespit edilmiştir. Bununla birlikte ilk iki yılda (2014-2015) sahipsiz sokak hayvanlarını sahiplendirme işlemi uygulanırken sonraki üç yıllık dönemde (2016-2017-2018) bu faaliyetle ilgili verilere rastlanılmamıştır.

6.9.2. Sosyal Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi’nin yurttaşlara sunmuş olduğu sosyal hizmetler bu bölümün temel konusudur. Tespit edilen ve aktarılacak olan Bakırköy Belediyesi’nin hizmetleri sırasıyla şöyledir; Halkkart Hizmeti, Destek Halkkat Hizmeti, Halk Market Hizmeti, Asker Ailesi Yardımı, Hasta Bezi Yardımı, Evde Temizlik Hizmeti, Berberlik Hizmeti, Özgecan Kadın Dayanışma Evi Hizmeti, Paylaşım Noktası Hizmeti, amaşırhane hizmeti ve son olarak Diğer Hizmetler bu başlık altında irdelenecektir.

6.9.2.1. Halkkart (Bakkart)

Bakırköy Belediyesi'nin sosyal hizmetler babında sunduğu en önemli hizmetlerden birisi Halkkart hizmetidir. Söz konusu kartta sahip olabilmek için Bakırköy Belediyesi sınırları içerisinde ikamet ediyor olmak şartı üyelik açısından aranan özelliktir. Halkkart  yeleri Bakırköy Belediyesi'nin anlaşmalı bulunduğu i  yerlerinden yüzde 10 ile yüzde 50 arasında indirimlerden faydalanırken aynı zamanda da belediyenin sunmuş olduğu birçok imk ndan ücretsiz olarak yararlanabilmektedirler.

2018 yılında toplam 924 vatandaşa Halkkart (Bakkart) verilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 162).

Ayrıca güncel olarak, Halkkart sahibi olan 125 Bin civarında Bakırköylü mevcut durumda bulunmaktadır (Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan G r   me, 27 Haziran 2019).

Halkkart sahibi vatandaşlar aşağıdaki hizmetlerden faydalanmaktadır;
(<http://www.bakirkoy.bel.tr/hizmet/sosyal-hizmetler.html>, 2019).

- a) Bakırköy Belediyesi'nin bünyesindeki Tıp Merkezinden  cretsiz bir şekilde faydalanma
- b) Bakırköy Belediyesi'nin bünyesinde bulunan  ocuk Ağız ve Di  Sağlığından  cretsiz faydalanma
- c) Belediyenin  ocuk Evleri hizmetinden Faydalanma
- d) Bakırköy Belediyesi'nin sunmuş olduğu  ama ırhane hizmetinden ve a evinden faydalanma
- e) Bakırköy Belediyesi'nin düzenlediği sosyal etkinliklere ve gezilere ücretsiz bir şekilde katılabilme olanağından faydalanma

f) Belediyenin eğitim ve gençlik merkezinin hizmetlerinden ücretsiz yararlanabilme imkânı

g) Bakırköy Belediyesi'yle anlaşma yapan işyerlerinden indirimli bir şekilde yararlanabilme ayrıcalığı

6.9.2.2. Destek Halkkart (Destek Bakkart)

Bakırköy'de mali durumu yetersiz olarak yaşamlarını idame ettirmeye çalışan vatandaşların gerekli ihtiyaçlarını sağlamak nedeniyle sağlanan yardım kartına "Destek Halkkart" denilmektedir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 143).

Destek Halkkart İhtiyaç sahiplerine yapılan yardımları kapsamaktadır. Başvurular sadece Bakırköy'de ikamet eden halk tarafından yapılabilmektedir. Bu yardımlar ilk olarak yardıma muhtaç vatandaşın müracaatını yapmasıyla işleme alınmaktadır. Fakat yardımın ulaştırılacağı yurttaşlar belediye tarafından belirlenmiş olan bazı kriterleri ile seçilmektedir. Yardımların yapılacağı kişi veya kişiler puanlama usulüne göre derecelendirilerek belediye tarafından tespit edilmekte ve en düşük gelirli vatandaşlar ayrılan bütçeye göre ayni ve nakti yardımlara ulaşmaktadırlar. Bu yardımlardan yılda ortalama olarak 800-900 kişi faydalanmaktadır (Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan Görüşme, 27 Haziran 2019).

Bakırköy Belediyesi'nin 2014-2018 yılları arasında Destek Halkkart Hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı şöyledir,

2014

Temel ihtiyaçlar dahilinde 519 kişilik Destek Halkkart yardımının yanında 231 kişiye ise nakdi olarak yardımlar Bakırköy Belediyesi tarafından sağlanmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 143).

2015

Temel ihtiyaçlar dahilinde 1090 kişiik Destek Halkkart yardımının yanında 156 kişiie ise nakdi olarak yardımlar Bakırköy Belediyesi tarafından sağlanmıştır. Yardımlar düzenli aralıklarla 12 ay boyunca sürmüştür (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 179).

2016

Bu yılda ortalama olarak aylık 1100 kişiie temel ihtiyaçlar dahilinde Destek Halkkart ve nakti yardımlar sağlanmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 216).

2017

2017 yılında ortalama olarak aylık 1000 kişiie temel ihtiyaçlar dahilinde Destek Halkkart ve nakti yardımlar sağlanmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 190).

2018

2018 yılında (her ay değişen yardım edilen aile sayısı) ortalama (ay başına) 800 civarında aileye temel ihtiyaçlarını sağlayacak nitelikte Destek Halkkart ve nakdi yardımlar yapılmıştır. Sayı aylık olarak güncellenen tespitler, yeni başvurular ve Sosyal Yardım-Sosyal Hizmet Komisyonu kararınca artış, veya azalış, göstermektedir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 162).

6.9.2.3. Halk Market

Bakırköylü yurttaşların bağışlamış olduğu kıyafetleri belediye ihtiyaı olan yurttaşlara dağıtmaktadır. Bu dağıtımın yapıldığı merkeze Halk Market denilmektedir (<http://www.bakirkoy.bel.tr/hizmet/sosyal-hizmetler.html>, 2019).

Bakırköylü yurttaşlar, yeni ve kullanılmasında sorun olmayan, kırtasiyeden giysiye kadar birçok malzemeyi Halk Market'e bağışlamaktadırlar. Bu bağışlar, ihtiyacı olan binlerce vatandaşa Bakırköy Belediyesi vasıtasıyla dağıtılmaktadır. Tüm bunlarla birlikte il dışından Bakırköy Belediyesinden bu tür materyallerin talebinde bulunan köy ve ilçe okullarına kırtasiye malzemeleri ve giyisiler bağışlanmaktadır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014-2018).

Yapılan yardımlarla ilgili 2014-2018 arası faaliyet raporları incelenmiş ancak net bir sayısal veri elde edilememiştir. Bunun yanında genel olarak on binlerce vatandaşın Bakırköy Belediyesi Halk Market Hizmetinden faydalandığı söz konusu raporlarda ifade edilmiştir.

6.9.2.4. Asker Ailesi Yardımı

Herhangi bir sosyal güvencesi bulunmayan ve askerlik vazifesini ifa eden er ve erbaş olan askerlerin aile fertlerine yapılan yardımları içerir (<http://www.bakirkoy.bel.tr/hizmet/sosyal-hizmetler.html>, 2019).

Söz konusu yardımlar sırasıyla 2014 yılı için 6 kişiye, 2015 yılı için 9 kişiye, 2016 yılı için 7 kişiye, 2017 ve 2018 yılları için birer kişiye yapılmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014-2018).

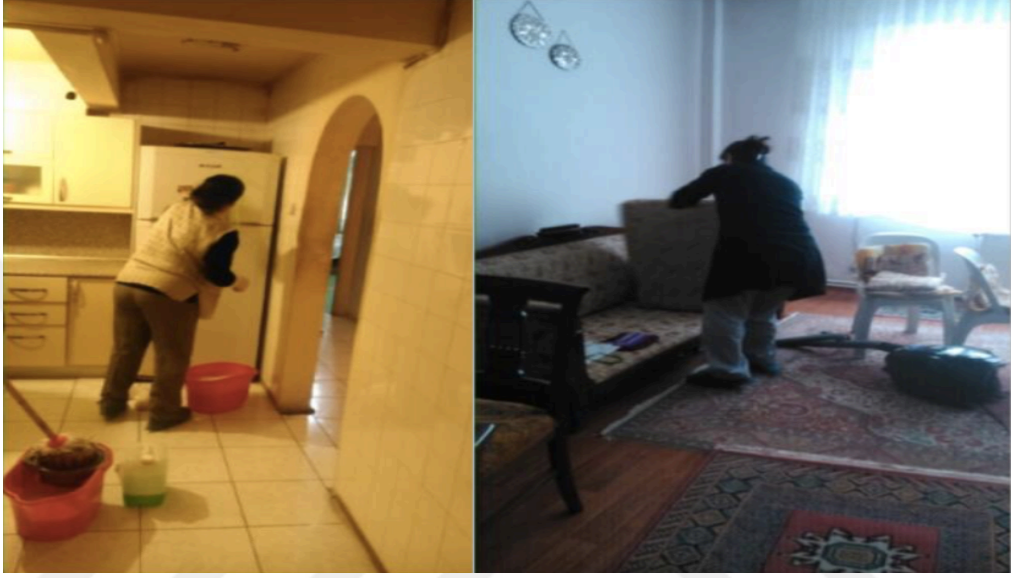
6.9.2.5. Hasta Bezi Yardımı

Hasta ve bakılması mecburi olan yurttaşlara Bakırköy Belediyesi aylık düzenli periyotlarla hasta bezi temin etmektedir. Bu sayılar ortalama olarak sırasıyla 2014 yılı için 60 kişi, 2015 yılı için 80 kişi, 2016 yılı için 95 kişi, 2017 yılı için 114 kişi ve son olarak 2018 yılı içinse 120 kişidir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014-2018).

Faaliyet raporlarından aktarılan bilgiye göre, kişi başı aylık olarak 60 adet bez ihtiyacı olan hasta veya bakıma muhtaç yurttaşlara sağlanmaktadır. Ayrıca ilçe nüfusunun yaşlı olması nedeniyle bez ihtiyacı her geçen yıl düzenli olarak artış göstermektedir.

6.9.2.6. Evde Temizlik Hizmeti

Bakırköy Belediyesi hasta ve engelli yurttaşlara evde temizlik hizmeti sunmaktadır. Kimsesiz ve evde yatalak olarak yaşamak durumunda olan hastalara belediye hem temizlik hem de yalnızlıklarına bir süreliğine de olsa iyi gelmesi adına söz konusu hizmeti sunmaktadır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014-2018).

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2016 Faaliyet Raporu

Bakırköy Belediyesi yaşlıların evlerine gidilip temizlik hizmeti sunmaktaydı ancak şu an güncel olarak böyle bir uygulama bulunmamaktadır (Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan Görüşme, 27 Haziran 2019).

Anlaşıldığı üzere yaklaşık olarak 5 senedir Bakırköy Belediyesi tarafından sunulan evde temizlik hizmeti güncel olarak uygulanmamaktadır.

6.9.2.7. Berberlik Hizmeti

Söz konusu hizmete 2014 ve 2015 yılları faaliyet raporlarında rastlanılmamıştır. Ancak 2016-2018 yılları arasında hizmete ilişkin istatistikler verilere ulaşılamasa da hizmetin gerçekleştirildiğine dair bulgular mevcuttur. Bu hizmet hasta ve engelli vatandaşlara Bakırköy Belediyesi tarafından sunulmaktadır.

Hizmete olan talep günden güne artmaktadır ve faaliyetlerin yoğunluğu da bu sürece göre değişiklikler göstermektedir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014-2018).

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2018 Faaliyet Raporu

6.9.2.8. Özgecan Kadın Danışma Evi

Psikolojik destek amacıyla danışmanlar aracılığıyla kadınlara Bakırköy Belediyesi destek hizmeti sunmaktadır (Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan Görüşme, 27 Haziran 2019).

2014 yılı Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporunda, 115 kadının bizzat söz konusu kuruma başvuru yaptığı bilgisi yer almaktadır. Aynı zamanda 270 kadına psikolojik destek verilirken 50 kadına ise hukuki destek verilmiştir. Toplam olarak ise, 330 kez danışmanlık hizmeti Bakırköy Belediyesi Özgecan Kadın Danışma Evi tarafından verilmiştir. Yine aynı faaliyet raporunda Kadın Danışma Evi'nde, gönüllü şekilde hizmet veren 4 avukat, 7 psikolog ve son olarak 1 koordinatör mevcuttur.

2016 yılından itibaren Bakırköy Belediyesi bünyesinde bulunan, Özgecan Kadın Danışma Evinde,  ocuk ve kadınlar için ücretsiz psikolojik ve hukuki destek hizmetleri verilmektedir. İncelenmiş olunan 2014-2018 Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporlarının 2015 yılındaki kısımda, kadın danışma eviyle ilgili bir bilgiye rastlanılmazken 2016 yılında ortalama:150 kişiye destek verilmiş olduğu verilerde beyan edilmiştir. Aynı zamanda bu hizmetin 2017-2018 yıllarında da devam ettiği vurgulanmış ancak sayısal verilere söz konusu faaliyet raporlarında ulaşılamamıştır.

Ancak Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden yetkililerle yapılan görüşmede, önceki yıllarda çok daha kapsamlı olarak, mağdur kadınlara gönüllü avukatlar aracılığıyla hukuksal desteğin de sağlandığı fakat güncel olarak belediye bünyesinde sadece psikolojik destek faaliyetinin devam ettiği aktarılmıştır (Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan Görüşme, 27 Haziran 2019).

6.9.2.9.  amaşırhane

Bakırköy Belediyesi'nin  amaşırhanesinde bağışlanan giysiler yıkanarak kullanılır hale getirilmektedir. Ayrıca talep eden vatandaşların giysilerinin yıkama işlemleri gerçekleştirilmektedir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014:144).

Bu hizmete sadece 2014 faaliyet raporlarında ulaşılabilmıştir. 2015-2018 yılları arasında böyle bir hizmete rastlanılmamıştır.

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2014 Faaliyet Raporu

6.9.2.10. Paylaşım Noktası

Bakırköylü yurttaşlar kullanmadıkları giysi, kitap veya oyuncakları Bakırköy ilçesinin çeşitli alanlarında bulunan paylaşım noktasına getirerek bağışlayabilmektedirler. Buradan ihtiyaç sahibi vatandaşlara ilgili belediye birimi tüm materyallerin ulaştırılmasını üstlenmektedir.

Kaynak: (<http://www.siyasalbirikim.org/belediyeler/bakirkoy-belediyesinden-paylasim-noktasi-h5511.html>, 2019).

Ayrıca Bakırköy Belediyesi'nin evsiz yurttaşlara yönelik herhangi bir hizmet güncel olarak mevcut değil ancak Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin önünde çok soğuk havalarda Bakırköy Belediyesi çorba dağıtımı gerçekleştirmektedir. Aynı zamanda Bakırköy Belediyesi'nin bünyesinde bulunan "Halk Market" evsizlere ayda bir kere olmak kaydıyla giyim yardımı yapmaktadır (Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan Görüşme, 27 Haziran 2019).

6.9.2.11. Diğer Hizmetler

Bu başlık altında Bakırköy Belediyesi'nin Sosyal Hizmetleri alanına giren ancak  zel Kalem Müdürlüğünün faaliyetlerinde yer alan hizmetlere 2014-2018 yıllarını kapsayacak şekilde yer verilecektir.

Bakırköy Belediyesi'nin 2014 Yılı faaliyet raporları dikkate alındığında etkinlikler sırasıyla şunlardır, (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 48-51).

Bakırköy Belediyesi ve Bakırköy Müftülüğü iş birliğı ile "14-20 Nisan 2014 tarihleri arasında Kutlu Doğıum Haftası" etkinliğinde 10.000 adet lokum, 5.000 adet g l dağıtımını gerçekleştirilmiştir.

Bakırköy Belediye Başkanlığı, Ramazan ayı boyunca yurttaşlara yemek hizmeti vermiştir. Bu hizmetler Bakırköy İlçesi'nin Fil Damında sabit olarak verilirken haftanın 5 günü ise belediye idaresinin kararlaştırdığı yerlerde sürmüştür.

Bakırköy Belediye Başkanlığı, Ramazan ayı süresince vatandaşlar için çeşitli etkinlikler (konserler, geleneksel gösteriler, orta oyunları ve çocuklar için bazı gösteriler) düzenlemiştir.

Bakırköy ilçe sınırlarında yaşayan ve ihtiyaç sahibi ailelere Ramazan kolisi (erzak) dağıtımını yapılmıştır.

Türkiye içerisinde yer alan dini, yerel ve ulusal bazda gerçekleştirilen kutlamalar ve bayramlar için hedefe uygun organizasyonlar adına gerekli yazışmalar yapılarak etkinlikler tertiplenmiştir.

Sivil toplum kuruluşları ve yurttaşların talebi doğırultusunda özel törenler veya merasimler adına gerekli lojistik destekler Bakırköy İlçesi bazında sunulmuştur.

Bakırköy Belediyesi'nin 2015 Yılı faaliyet raporları dikkate alındığında etkinlikler sırasıyla şunlardır,

Ali Özütemiz (Kıvırcık Ali) için anma programı Bakırköy Leyla Gencer Sanat Merkezinde gerçekleştirilmiştir. Organizasyona çok sayıda ünlü konuk olarak bulunmuştur (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 37).

Ramazan ayında Bakırköy Belediyesi her gün on bin kişiye iftar yemeği vermiştir. Ayrıca Dr. Sadi Konuk Hastanesi ve Fil Damı Parkında yaklaşık olarak 5.500 kişilik iftar yemeği dağıtımı yapılmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 38).

Dünya çapında alanlarının en ünlü filozoflarının katılımıyla felsefe kongresi Leyla Gencer Sanat Merkezinde Bakırköy Belediyesi tarafından gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 39).

Bakırköy Belediyesi'nin 2016 Yılı faaliyet raporları dikkate alındığında etkinlikler sırasıyla şunlardır,

Ağırlıklı olarak Karadeniz müziklerini seslendiren Selçuk Balcının 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda konser etkinliği Bakırköy Belediyesi tarafından gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 34).

26 Kasım 2016 tarihinde ise Koray Avcı ve Hadise (Hadise Açıkgöz) konserleri yoğun halk katılımıyla Bakırköy Belediyesince gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 35).

Bakırköy Belediyesi sokak kahvaltıları düzenleyerek halkın dilek ve şikayetlerini dinlemiş ve çözüm için hangi adımların atılması gerektiği hususunda yurttaşların görüşlerini almıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 36).

28 Ekim 2016 tarihinde Bakırköy Belediyesi Osmaniye ve Cumhuriyet Meydanlarında Aşure günü dolayısıyla organizasyonlar tertiplemiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 38).

Bakırköy Belediyesi’nin 2017 Yılı faaliyet raporları dikkate alındığında etkinlikler sırasıyla şunlardır,

Cafer Boy Misafirhanesi: Şehir dışından gelen kız çocuklarının geçici barınma talepleri doğrultusunda, bu sorunun ortadan kaldırılabilmesine yönelik Bakırköy Belediyesi idaresi tarafından değ rlendirmeler yapılmıştır. Bu değ rlendirmeler sonucunda 2017 yılı içerisinde kız çocuklarının mağdur olmaması için geçici süre ile barınabilecekleri, 35 yatak kapasiteli misafirhanenin ilgi kanun gereği açılması kararı alınmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 33).

Bakırköy Belediyesi sokak kahvaltıları düzenleyerek halkın dilek ve şikayetlerini dinlemiş ve çözüm için hangi adımların atılması gerektiği hususunda yurttaşların görüşlerini almıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 34).

Bakırköy Belediyesi ve Bakırköy Müftülüğü iş birliği ile “14-20 Nisan 2014 tarihleri arasında Kutlu Doğum Haftası” etkinliğinde 20.000 adet lokum, 11.000 adet g l dağıtımını gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 37).

Bakırköy Belediyesi’nin 2018 Yılı faaliyet raporları dikkate alındığında etkinlikler sırasıyla şunlardır,

Cafer Boy Misafirhanesi: 2017-2018 Eğitim ve  ğretim yılı için 130 yataklı Türkan Saylan Kız Yurdu’nun, kız çocukları tarafından çok yoğun talep görmesi nedeniyle, mevcut kız yurdunun kapasitesi talepleri karşılayamaz duruma gelmiştir. Kanun Hükmünde Kararnamelerle yurtların kapatılması sonucunda, velilerin talebi doğrultusunda çocuklarını Devlet Kurumlarının açtığı yurtlara göndermek istemeleri nedeniyle idareimiz (Bakırköy Belediyesi) tarafından değ rlendirilmelere müteakip, kız çocuklarının mağdur olmaması için kız misafirhanesinin ilgili kanun gereği açılması kararı alınmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 33).

Bakırköy Belediye Başkanlığınca düzenlenen; “Sokak Kahvaltı Etkinlikleri” kapsamında, Yeşilköy-Yeşilyurt, Florya-Basınk y, İskender İğdir Parkı, İspirtohane Kültür Merkezi, Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi, Leyla Gencer Opera ve Sanat Merkezi, Sakızağacı ve Ataköy Mahallelerinde Bakırköy Belediyesi hizmet ve

tanıtımını yapmak, mahalle sakinlerinin talep ve isteklerini birebir almak, mahallelerdeki eksik kalan hizmeti tespit ederek kurumlarla birebir çözüm yolunu bulmak, birlikteliğin bölgesel kalkınmaya desteğini sağlamak amacıyla hizmet odaklı çeşitli toplantı ve kahvaltılar düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 34).

Bakırköy Belediyesi Ramazan ayı süresince Botanik Park ve Dr. Sadi Konuk Hastanesinde vatandaşlara iftar yemeği vermiştir. (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 36).

Çanakkale gezileri, Bakırköy Belediye Başkanlığınca il ve ilçe bazlı okullar ve sivil toplum kuruluşlarının talepleri baz alınarak organize edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 36).

Bakırköy Belediyesi'nin Sosyal Hizmetleri değerlendirildiğinde bu çalışmanın konusu olan sosyal belediyecilik anlayışına uygun politikaların gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Yapılan Halkkart, Destek Halkkart ve Halk Market gibi projeler olumlu sonuçlar doğurmakta ve dezavantajlı gruplara birçok imkân Bakırköy Belediyesi eliyle sunulmaktadır. Aynı zamanda dini bayramlarda gerçekleştirilen organizasyonlar ve şenlikler faal durumdadır. Fakat uygulanan faaliyetlerin yeni sosyal projelerle desteklenmesi büyük önem taşımaktadır.

6.9.3. Eğitim Hizmetleri

Bu bölümde Bakırköy Belediyesi'nin eğitim yönünden faaliyetleri incelenecektir. Ancak kültürel ve sportif olarak verilen eğitim hizmetleri bu başlığın dışında kalacak ve çalışmanın devamında söz konusu başlıklar altında irdelenecektir. Bu bölüm Bakırköy Belediyesi tarafından gençlere, öğrencilere ve çocuklara verilen eğitimsel destekleri konu almaktadır.

6.9.3.1. Gençlere ve Öğrencilere Yönelik Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi'nde gençlere yönelik herhangi bir hizmet şu an için mevcut olmamakla birlikte öğrencilere İlkokul, Ortaokul ve Lise bazında başarı kriterleri baz alınarak 8 Ay'ı kapsayan burslar verilmektedir. Bu burslardan güncel

olarak faydalanan 580 öğrenci mevcuttur (Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan Görüşme, 27 Haziran 2019).

Tablo 15. Bakırköy Belediyesi'nin 2014-2018 Yılları Burs Hizmetleri

Yıl	2014	2015	2016	2017	2018
İlkokul Bursu alan kişi sayısı	253				
Ortaokul Bursu alan kişi sayısı	375				
Lise Bursu alan kişi sayısı	502				
Toplam burs alan kişi sayısı	1130	1130	1040	841	848

Kaynak: 2014-2018 Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporları Baz Alınarak Oluşturulmuştur

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, 2014 yılı için Bakırköy Belediyesi'nden burs alan öğrenci sayısı, ilkokul bazında 253 kişi, ortaokul bazında 375 kişi ve lise bazında ise 502 öğrenci olarak saptanmıştır. Aynı yıl için toplam burs verilen kişi sayısı 1130 olarak tespit edilmiştir. Takip eden yıllarda sadece genel toplam olarak burslardan faydalanan kişi sayıları faaliyet raporlarında paylaşılmıştır. Buna göre; 2015 yılı için 1130 kişi, 2016 yılı için 1040 kişi, 2017 yılı için 841 kişi, 2018 yılı için 848 kişi söz konusu burslardan yararlanmıştır. Son olarak ise Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler yetkililerinden alınan güncel bilgiye göre 2019 yılında söz konusu burslardan sadece 580 öğrenci faydalanmaktadır. Paylaşılan veriler dikkate alındığında 2014 ve 2015 yıllarında Bakırköy Belediyesi tarafından öğrencilere sunulan 1130 kişilik burs imkânı, 2019 yılına gelindiğinde neredeyse yarı yarıya bir düşüş yaşamıştır.

6.9.3.2. Çocuklara Yönelik Hizmetler

Yaz dönemlerinde Bakırköy Belediyesi çocuklar için yaz okulları düzenlemektedir. Bu okullara ilkokul öğrencileri katılabilmektedirler (Bakırköy

Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan Görüşme, 27 Haziran 2019).

Ayrıca Bakırköy Belediyesinin yedi adet kreşi bulunmaktadır. Burada bulunan çocuklar 3-6 yaş grubunda yer almaktadır. Çocuklara aylık olarak sağlık taramaları yapılmaktadır. Bu taramalar ağız-diş ve bedensel muayeneler olarak ailelerin oluru alınarak gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda rutin olarak çocukların boy ölçümü, el-ayak ve taban uzunluklarının orantısı incelenmektedir. Bahsi olunan kreşlerde yılda ortalama 600 çocuğa ücretsiz eğitim verilirken sağlık taramaları da Bakırköy Belediye'sinin sağlık merkezi tarafından gerçekleştirilmektedir (Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğünden Yetkiliyle Yapılan Görüşme, 28 Haziran 2019).

6.9.4. Kültürel Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi'nin kültürel olarak yurttaşlara sunmuş olduğu hizmetler bu başlık altında incelenecektir. Bu kapsamda yer alacak hizmetler sırasıyla şöyledir; Bakırköy Belediyesi Resim Atölyesi, Bakırköy Belediyesi Görme Engelliler Sesli Kütüphanesi, Bakırköy Belediyesi Türkan Saylan Kız Öğrenci Misafirhanesi, Bakırköy Belediyesi Çocuk Evleri, Bakırköy Belediyesi'nin Tiyatro Müdürlüğünün sunmuş olduğu etkinlikler ve son olarak Bakırköy Belediyesi Kütüphane Müdürlüğü'nün Hizmetleri 2014-2018 yılları arasında detaylı olarak irdelenecektir.

6.9.4.1. Bakırköy Belediyesi Resim Atölyesi

Bakırköy Belediyesi bünyesinde bulunan Atatürk Spor ve Yaşam Köyü resim atölyesiyle yurttaşlara hizmet vermektedir.

2014 yılında Bakırköy Belediyesi Resim Atölyesi faaliyetlerine; çocuk ve yetişkin kurs programına 480 kişinin katıldığı tespit edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 146-150).

2015 yılında ise önceki yıla göre ciddi bir düşüşle 180 kişiye resim kursu hizmeti Bakırköy Belediyesi tarafından verilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 170).

2016 yılında önceki yıla oranla 32 kişilik bir kursiyer artışıyla 222 kişiye Bakırköy Belediyesi resim kursu vermiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 202).

2017 yılında önceki yıla oranla 15 kişilik bir düşüş ile 207 kişiye Bakırköy Belediyesi resim kursu vermiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 181).

2018 yılında ise Bakırköy Belediyesi tarafından Ekim ve Haziran ayları arasında tiyatro, işaret dili, resim, gitar, piyano, bağlama, Türk Halk Müziği Korosu ücretsiz kursları düzenlenmiş, bu kurslardan toplam 457 kişinin faydalanmış olduğu verilerine genel olarak ulaşılmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 156). Bu nedenle önceki yıla oranla artış veya azalış tespit edilememiştir. Ancak 2014 yılı baz alındığında sadece resim kursu faaliyetinin 2018 yılında tespit edilmiş tüm branşların kursiyer sayısından daha fazla olduğu görülmektedir.

6.9.4.2. Bakırköy Belediyesi Görme Engelliler Sesli Kütüphanesi

Bakırköy Belediyesi görme engelliler için sesli şekilde kitap ve gazete okuyabilen cihaz yardımıyla kültürel olanaklar sunmaktadır.

2014 tarihinde Görme Engelliler Sesli Kütüphanesinden 120 yurttaş faydalanmıştır. Söz konusu birime üye sayısı ise 2014 yılı için 55 kişidir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 146-150).

2015 tarihine gelindiğinde Görme Engelliler Sesli Kütüphanesinden 80 kişi faydalanmıştır. Söz konusu yıl içinse üye sayısı 5 kişi artarak 60 kişiye ulaşmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 118).

2016 yılında bu hizmete ilişkin faaliyetin devam ettiğine dair bulgular olsa da herhangi bir sayısal veriye ulaşılamamıştır.

2017 ve 2018 yıllarında söz konusu hizmete ilişkin hiçbir faaliyet veya istatistiğe ulaşılamamıştır.

6.9.4.3. Bakırköy Belediyesi Türkan Saylan Kız Öğrenci Misafirhanesi

Bakırköy Belediyesi Türkan Saylan'ın adını taşımakta olan Kız Öğrenci Misafirhanesinde farklı illerden Üniversite öğrenimi için gelen kız öğrenciler için yemek ve barınma olanakları sunmaktadır.

Bakırköy Belediyesi'nin 2014 yılında yükseköğrenim gören ihtiyaç sahibi 165 kız öğrenciye söz konusu misafirhaneye hizmet verilmiş olduğu tespit edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 146-150).

2015 yılında ise, yükseköğrenim gören ihtiyaç sahibi 134 kız öğrenciye hizmet verilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 118).

2016-2017 yıllarında bu hizmete ilişkin faaliyetin devam ettiğine dair bulgulara rastlansa da herhangi bir istatistik veriye ulaşılamamıştır.

2018 yılında söz konusu hizmete dair hiçbir veriye rastlanılmamıştır.

6.9.4.4. Bakırköy Belediyesi'nin Çocuk Evleri ve Etkinlikleri

Bakırköy Belediyesi çalışanları, kamu çalışanları ve çalışan ailelerin çocuklarının yararlandığı Çocuk Evlerinden 2014 yılında; (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 146-150).

“Barış Manço Çocuk Evinden 76 çocuk faydalanmıştır.”

“Osmaniye Zübeyde Anne Çocuk Evinden 97 çocuk faydalanmıştır.”

“Ülkü Adatepe Çocuk Evinden 90 çocuk faydalanmıştır.”

“Muazzez İlmiye Çığ Çocuk Evinden 83 çocuk faydalanmıştır.”

“Hasan Ali Yücel Çocuk Evinden 110 çocuk faydalanmıştır.”

“Adile Naşit Çocuk Evi ise Ocak 2014 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır ve 118 çocuğa eğitim vermiştir.”

25/06/2014 tarihinde Barış, Manço Çocuk Evi, 27/06/2014 tarihinde Ülkü Adatepe Çocuk Evi, 28/06/2014 tarihinde Zübeyde Anne ve Hasan Ali Yücel, Can Yücel Çocuk Evleri, 29/06/2014 tarihinde Muazzez İlmiye Çığ Çocuk Evi öğrencileri Yunus Emre Kültür Merkezinde Yıl Sonu gösterilerini sergilemişlerdir.

Çocuk evlerinde eğitim gören öğrenciler düzenli periyotlarla sinema ve tiyatroya götürülmüştür. 26/12/2014 günü tüm çocuk evlerinde yeni yıl kutlama etkinliği yapılmıştır. Ayrıca tüm çocuk evlerinde anneler günü çeşitli etkinliklerle kutlanmıştır.

2015 yılında ise, (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 118-119).

“Barış, Manço Çocuk Evinden 88 çocuk faydalanmıştır.”

“Osmaniye Zübeyde Anne Çocuk Evinden 90 çocuk faydalanmıştır.”

“Ülkü Adatepe Çocuk Evinden 81 çocuk faydalanmıştır.”

“Muazzez İlmiye Çığ Çocuk Evinden 77 çocuk faydalanmıştır.”

“Hasan Ali Yücel Çocuk Evinden 101 çocuk faydalanmıştır.”

“Adile Naşit Çocuk Evinden 108 çocuk faydalanmıştır.”

Çocuk Evi öğrencilerinin yılsonu gösterileri 13-14 Haziran 2015 tarihlerin de Atatürk Spor ve Yaşam Köyü Kapalı Spor Salonunda yapılmıştır.

Çocuk evlerinde eğitim gören öğrenciler düzenli periyotlarla sinema ve tiyatroya götürülmüştür.

Ayrıca 2015 yılında Ataköylüler Evi ve Yeşilköy Kent Müzesi Aylık toplam 4600 yurttaşı ağırlamıştır. Aynı zamanda ise, Bakırköy İlçesi sınırlarında ikamet eden

başarılı çocuklara katkı sunmak amacıyla Bakırköylü Sanatçılar Derneği işbirliği ile 29 Haziran -28 Ağustos 2015 tarihleri arasında bağlama, dans, drama, fotoğraf, gitar, halk dansları, koro, resim, ritm eğitimi verilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 117).

2016 yılında ise, (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 111).

“Barış Manço Çocuk Evinden 82 çocuk faydalanmıştır.”

“Osmaniye Zübeyde Anne Çocuk Evinden 59 çocuk faydalanmıştır.”

“Ülkü Adatepe Çocuk Evinden 67 çocuk faydalanmıştır.”

“Muazzez İlmiye Çığ Çocuk Evinden 74 çocuk faydalanmıştır.”

“Hasan Ali Yücel Çocuk Evinden 100 çocuk faydalanmıştır.”

“Adile Naşit Çocuk Evinden 109 çocuk faydalanmıştır.”

“Menekşe- Nergis Çocuk Evinden 46 çocuk faydalanmıştır.”

Bakırköy Belediyesi tarafından Çocuk Evlerinde öğrenim gören çocuklar 16 Şubat tarihinde “Küçük Panda Müzikal’ine” mart ayının 10 ve 22’si tarihlerinde ise Torium AVM’deki Snowpark’a götürülmüşlerdir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 112).

Bakırköy Belediyesi Çocuk Evlerinde öğrenim gören çocuklar Nisan ayının 19’unda Yeşilköy Hava Müzesine götürülmüşlerdir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 113).

Mayıs ayının 6’sında ise Çocuk Evlerinde Öğrenim gören çocuklar İstanbul’un Beyoğlu İlçesinde bulunan “Hayalimdeki Ağaç Atölyesi’ne” götürülmüşlerdir. Ayrıca Çocuk Evlerinin yıl sonu etkinlikleri Haziran ayının 11’i ve 12’sinde “Yunus Emre Kültür Merkezi’nde” gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 114).

Bakırköy Belediyesi  ocuk Evlerinde  ğrenim gören çocukları İstanbul’un Karaköy semtinde bulunan “Modern Sanat Atölyesine” götürmüştür (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 115).

Aralık ayının 17’sinde Nurcan Saz’ın katılımıyla veliler için “Aile  ocuk ve Etkinlik İletişim” isimli konferans d zenlenmişt r (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 117).

İstanbul Eminönü’ndeki İş Bankası Müzesi’ne  ocuk Evlerindeki  ocuklar Aralık ayının 29’unda götürülmüşlerdir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 118).

2017 yılında Bakırköy Belediyesi’nin  ocuk Evlerinde Hizmet vermiş olduğu  ocuk istatistikleri şöyledir; (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 92).

“Barış Manço  ocuk Evinden 76  ocuk faydalanmıştır.”

“Osmaniye Zübeyde Anne  ocuk Evinden 69  ocuk faydalanmıştır.”

“ lk  Adatepe  ocuk Evinden 55  ocuk faydalanmıştır.”

“Muazzez İlmiye  ış  ocuk Evinden 75  ocuk faydalanmıştır.”

“Hasan Ali Yücel  ocuk Evinden 90  ocuk faydalanmıştır.”

“Adile Naşit  ocuk Evinden 121  ocuk faydalanmıştır.”

“Menekşe-Nergis  ocuk Evinden 60  ocuk faydalanmıştır.”

Ayrıca, Pozitif Yaşam Buluşmaları kapsamında, Tarık Akan Konferans Salonunda; 25.01.2017 tarihinde "Stres Yönetimi", 22.02.2017 tarihinde "Hayallerimiz ve Ger eklerimiz", 08.03.2017 tarihinde "Cumhuriyetin Kadınları" ve 06.04.2017 tarihinde "İnsan Neden Bağımlı Olur? Nasıl Kurtulur?" konulu seminerler düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 93).

03.04.2017-07.04.2017 tarihlerinde  ocuk Evlerinde ‘El Becerilerini Geliştirmek’ etkinliği altında atölye çalışması düzenlenmiştir. 10.04.2017-14.04.2017 tarihlerinde  ocuk Evlerimizde 4-5 yaş sınıflarımızda “İstiridye “Kabuğu Masal

Anlatıyor” adlı hikâye kitabının yazarı Gülşah Özdemir Koryürek ile okuma atölyesi düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 95).

21 Nisan 2017 tarihinde Çocuk Evlerinde, “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı” etkinliği düzenlenmiştir. Çocuk Evlerinde, 24 Nisan 2017-28 Nisan 2017 Ağaç Dikme Etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 97).

Çocuk Evlerinde okuyan çocuklara, 24-28 Nisan tarihleri arasında Yeşilköy Havacılık Müzesi Etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 98).

Çocuk Evlerinde okuyan çocuklara, 05.05.2017 tarihinde Anneler Günü Etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 100).

5 Haziran 2017 tarihinde Bakırköy Belediyesine bağlı Çocuk Evlerinde Babalar Günü Etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 102).

15 Haziran 2017 tarihinde Bakırköy Belediyesine bağlı Çocuk Evlerinde Atatürk Arboretumu ve Belgrat Ormanı Gezisi etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 103).

29 Temmuz 2017 tarihinde Bakırköy Belediyesine bağlı Çocuk Evlerinde okuyan çocuklara Koç Müzesi ve Kadıköy Moda Tramvay Müzesi gezisi etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 104).

11 Ekim 2017 tarihinde İstanbul Belediyeleri Kültür Yönetimi Toplantı Etkinliği gerçekleştirilmiştir. 27 Ekim 2017 tarihinde ise Bakırköy Belediyesine bağlı Çocuk Evlerinde okuyan çocuklara 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 106).

29 Ekim 2017 tarihinde Yeşilköy Sanat Evi ve Kent Müzesinde "10.Yıl Cumhuriyet Müzesi" açılışı düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 107).

10.11.2017 tarihinde "Saygı, Özlem ve Minnetle" 10 Kasım 2017 Atatürk Anma etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 109).

3 Aralık 2017 tarihinde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü' nde 3 Aralık Engelliler Haftası Sesi Görenler, Tek Ayaklı Kramponlara Karşı" etkinliği düzenlenmiştir. 21 Aralık 2017 tarihinden itibaren Atatürk Spor ve Yaşam Köyü' nde "Halk Oyunları" etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 110).

2017 yılında sunulan kültürel hizmetleri de irdeledikten sonra 2018 yılında Bakırköy Belediyesi'nin yurttaşlara sunmuş olduğu kültürel hizmetleri tespit etmek bu çalışmanın kapsamı açısından önem arz etmektedir.

2018 Şubat-Haziran ayları arasında Ücretsiz Halk Oyunları etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 79).

8 Mart 2018 tarihinde Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğünde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü tesislerinde “Kadına Şiddete Hayır, Sporda Şiddete Hayır ve Şiddetin Her Türüsüne Hayır” temalı etkinlik düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 81).

4 Nisan 2018 tarihinde Tarık Akan Konferans salonunda Âşık Veysel Anma etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 82).

14 Mayıs 2018 tarihinde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü tesisinde Anneler Günü Kahvaltısı etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018:85).

3 Aralık 2018 tarihinde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü'nde" 3 Aralık Engelliler Haftası” etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018:90).

Söz konusu yıl içerisinde Bakırköy Belediyesi'nin Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nün verileri irdelendiğinde çocuk evleriyle ilgili hiçbir faaliyet ve veriye rastlanılmamıştır.

6.9.4.5. Bakırköy Belediyesi Tiyatro Müdürlüğü'nün Etkinlikleri

Bakırköy Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik noktasında hizmetleri incelendiğinde, kültürel etkinlikleri içerisinde en çok dikkat çeken bölüm tiyatro konusundaki faaliyetleridir. Ayrıca birçok belediyeden farklı olarak “Tiyatro Müdürlüğü” Bakırköy Belediyesi'nin bünyesinde yer almaktadır. Bakırköy Belediyesi'nin sanatsal faaliyetleri incelendiğinde ise ağırlıklı olarak tiyatro etkinliklerinde yoğunlaşma olduğu gözlemlenmektedir. Bu faaliyetler 2014-2018 yılları arasında aşağıda detaylı olarak incelenmiştir.

Tablo 16. Bakırköy Belediyesi'nin 2014 Yılı Tiyatro Faaliyetleri

TİYATRO MÜDÜRLÜĞÜ		
SAHNELENEN OYUNLAR VE YÖNETMENLERİ		
	OYUN ADI	YÖNETMEN
1	KÜLHANBEYİ MÜZİKALİ	KEMAL BAŞAR
2	HAYVAN ÇİFTLİĞİ	EMRAH EREN
3	SOKAK KIZI İRMA	HALDUN DOMEN
4	ŞİŞMAN DOMUZ	KADRİYE KENTER
5	ROMEO VE JULIET	MEHMET BİRKİYE
6	KAÇ BABA KAÇ	HALDUN DORMEN
7	AZİZCE	MURAT KARASU
8	SIKIYÖNETİM	TURGAY KANTÜRK
9	GÜNEŞİN ÇOCUKLARI (Ç.O)	AYTEKİN ÖZEN
10	ÜÇ KUŞ KARDEŞ (Ç.O)	GÜLCE UĞURLU
11	BENİM GÜZEL PABUÇLARIM (Ç.O)	MERT ASUTAY

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2014 Faaliyet Raporu

Bakırköy Belediyesi'nin bünyesinde sahnelenen 2014 yılındaki oyunlar tablo 16'da verilmiştir. Ayrıca 2014 yılında Bakırköy Belediyesi Tiyatro Müdürlüğü bünyesinde gerçekleştirilmiş olan etkinlikler sırasıyla şunlardır; (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 58-60).

Leyla Gencer Sanat Merkezinin, Bolşoy Tiyatrosu açılışı adına 15 Mart tarihinde bale ve opera gösterileri yapılmıştır.

Nar Tanesi Tiyatrosu'nun "Bir Ezginin Yazgısı" oyununun 29 Mart tarihinde galası gerçekleştirilmiştir.

Durmuş Turanoğlu'nun "Ahşabın Hat Sanatıyla Buluşması" adlı sergisi 22 Nisan tarihinde yurttaşlarla buluşmuştur.

Botanik parkta, 23 Nisan kutlamaları çocuklar için düzenlenmiştir.

Bakırköy Belediyesi kursiyerleri için 16 Mayıs tarihinde İspirtohane Kültür Merkezinde sene sonu sergisi yapılmıştır.

"Ben Bir Ceviz Ağacıyım" isimli beynelmilel posta sergisi 3-18 Mayıs tarihlerinde yapılmıştır.

Leyla Gencer Sanat Merkezinde ikincisi düzenlenen "Süryani Kültür Festivali" 24 Mayıs tarihinde gerçekleşmiştir.

Çevre sağlığı adına, kukla sanatı 6 Haziran tarihinde gerçekleşmiştir.

Yunus Emre Kültür Merkezi'nde, 10 Haziran tarihinde vatandaşlara açık Türk Halk Müziği konseri verilmiştir.

Leyla Gencer Sanat Merkezi'nde, 13 Haziran tarihinde 5. Beynelmilel İstanbul Opera Festivali için "Birjan ve Sara" operası yurttaşlarla buluşmuştur.

"Lüküs Hayat" oyunu, 15-16 Haziran tarihlerinde Leyla Gencer Sanat Merkezinde yurttaşlar için gösterilmiştir.

"Bach Alla Turca" dans etkinliği, 24 Haziran tarihinde Leyla Gencer Sanat Merkezi'nde 4. Beynelmilel Bale Festivali ve Yarışması adına gerçekleştirilmiştir.

Yunus Emre Kültür Merkezinde, “3. Richard” isimli okuma tiyatrosu 28-30 Haziran tarihleri arasında sahnelenmiştir.

Ramazan ayı boyunca (27 Haziran ve 27 Temmuz) her gün 3 etkinlik Bakırköy Belediyesi Botanik Park’ında yurttaşlar için organize edilmiştir.

Yunus Emre Kültür Merkezinde, “Antigone” isimli okuma tiyatrosu 15-16 Ağustos tarihlerinde sahnelenmiştir.

21 Ağustos 2014 Leyla Gencer Opera ve Sanat Merkezinde “Sistema Europa Gençlik Orkestrası” 8 farklı ülkeden 200 çocuğun aynı sahnede buluşmasına sahne olmuştur.

08 Eylül 2014 Yunus Emre Kültür Merkezinde “Bonzai’ye Hayır” diyoruz paneli düzenlenmiştir.

15 Eylül 2014 Leyla Gencer Opera ve Kültür Merkezinde 15 Operacının katıldığı 17. Türksoy opera günleri yapılmıştır.

Leyla Gencer Sanat Merkezi’nde 15 Eylül tarihinde 17’cisi düzenlenen “Türksoy Opera Günleri” gerçekleştirilmiştir.

12 Ekim’de “Memleket Sevdalıları Derneği” ve Bakırköy Belediyesi İşbirliğiyle, Tuncay zkan, Bedri Baykam ve Barış Terkoğlu’nun katıldığı Toplumsal Uzlaşı Paneli düzenlenmiştir.

Yunus Emre Kültür Merkezi’nde 14 Ekim tarihinde Meme Kanseriyle ilgili bilgilendirici bir panel gerçekleştirilmiştir.

Uğur Dündar’ın sunmuş olduğu “Halk Arenası” 16 ve 23 Ekim tarihlerinde Leyla Gencer Sanat Merkezinde yayınlanmıştır.

28 Ekim Salı günü Bakırköy Belediyesi, “Atatürk ve Cumhuriyet” Konulu Barış Yarkadaş, Enis Güler ve Gürkan Hacır’ın konuşmacı olarak katıldığı panel gerçekleştirmiştir.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’nda Bakırköy Belediye Tiyatroları’nın “   Kuş Kardeş” oyunu çocuklar için, “Azizce” oyunu büyükler için ücretsiz gösterilmiştir.

Leyla Gencer Sanat Merkezi’nde 10 Kasım tarihinde Gazi Atatürk anılmıştır.

24 Kasım  ğretmenler gününde “Azizce” adlı oyun ücretsiz sahnelenmiştir.

Bakırköy Belediyesi’nde kurs alan yurttaşlar tarafından 15 Aralık tarihinde “kadınlarımız” isimli resim sergisi halkın beğenisine sunulmuştur.

“Romeo Juliet” oyununun galası Yunus Emre Kültür Merkezinde gerçekleştirilmiştir.

Bakırköy Belediyesi’nin 2014 yılında sergilemiş olduğu tiyatro oyunlarını ve gerçekleştirmiş olduğu etkinlikleri irdeledikten sonra 2015 yılındaki söz konusu faaliyetlerini incelemek konumuz açısından faydalı olacaktır.

Bakırköy Belediyesi bünyesinde 2015 yılında “Yunus Emre Kültür Merkezi’nin” “Müşfik Kenter Sahnesi” ve “Turhan Tuzcuoğlu Sahnesi’nde” sahnelenen oyunlar ve izleyici sayıları aşağıdaki tablo 17’de detaylı olarak verilmiştir.

Tablo 17. Bakırköy Belediyesi’nin 2015 Yılı Tiyatro Faaliyetleri

BAKIRKÖY BELEDİYE TİYATROLARI						
YUNUS EMRE KÜLTÜR MERKEZİ MÜŞFİK KENTER SAHNESİ & TURHAN TUZCU SAHNESİ 2015 YILI OCAK-ARALIK ARASI OYNANAN OYUN VE SEYİRCİ İSTATİSTİKLERİ						
OYUN ADI		TEMSİL SAYISI	SEYİRCİ SAYISI	4X100 ADLI ÖZEL ETKİNLİK OYUN ADI	TEMSİL SAYISI	SEYİRCİ SAYISI
1	“�� K�Ş KARDEŞ” (�.O)	13	717	“EŐŐEGİN GÖLGESİ”	1	236
2	“GÜNEŞİN ÇOCUKLARI” (�.O)	12	734	“MÜFETTİŐLER”	1	240
3	“KÜLHANBEYİ MÜZİKALİ”	8	1770	“ATLARLA FİLLER YA DA DİRLİK DÜZENLİK”	1	200
4	“KAÇ BABA KAÇ”	10	1955	“D�D�K�LERLE FIR�ACILARIN SAVAŞI”	1	356
5	“SOKAK KIZI İRMA”	4	808			
6	“ROMEO VE JULİET”	19	2639			
7	“HAYVAN �İFTLİŐİ”	21	3986			
8	“AZİZCE”	6	403			
9	“ŞİŞMAN DOMUZ”	5	491			
10	“BEN O İSTANBUL’U ÇOK SEVDİM”	30	4954			
11	“HİZMETÇİLER”	20	2719			
12	LENA, LEYLA VE ÖTEKİLER”	16	1339			
13	“YANLIŞLIKLAR KOMEDYASI”	24	6621			
14	“K�ŐŐE BUCAK İSTANBUL”(�.O)	17	1726			
15	“POF’LA PAF” (�.O)	6	898			
GENEL TOPLAM		211	31.760		4	1032

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2015 Faaliyet Raporu

Bakırköy Belediyesi Tiyatro Müdürlüğü bünyesinde 2015 yılında gerçekleştirilmiş olan etkinlikler sırasıyla Şunlardır; (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 170).

Bakırköy Belediye Tiyatroları (BBT)‘de “Ben O İstanbul’u çok Sevdim”, “Hizmetçiler”, “Lena, Leyla ve  tekiler”, “Yanlışlıklar Komedyası” ile “K ŐŐe Bucak İstanbul ( ocuk oyunu)” ve” Pof’la Paf ( .o)” olmak üzere 6 oyun 2015 yılında seyircisiyle ilk kez buluşmuştur.

Bakırköy Belediyesi bünyesinde önceki yıllar sahnelenip Mayıs ayına kadar devam eden oyunlar ise “Kaç Baba Kaç”, “Sokak Kızı İrma”, “Romeo ve J liet”, “Hayvan  iftliŐi”, “Azizce”, “K lhanbeyi Müzikali”, “Şişman Domuz”, “Güneşin çocukları ( .o) ile ” üç Kuş Kardeş ( .o)” tir.

Bakırköy Belediye Tiyatroları'nın; (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 170-172).

"163 kez sahnelenen 11 yetişkin oyununu 27.685 kişi izlemiştir."

"48 kez sahnelenen 4  ocuk oyununu ise 4.075 kişi izlemiştir."

"4x100 adlı proje kapsamında 4 kez sahnelenen okuma tiyatrosunu 1.032 kişi izlemiştir."

"Turne,  n gösterim ve özel gösterimlerinde izleyici sayısı 6.010 kişiyi bulmuştur. Toplam izleyici sayısı ise, 38.802 kişidir."

Bakırköy Belediyesi, ayrıca genç ve yeni kurulan, ancak küçük sahnelerde oynama imkânı olan tiyatro gruplarını Ocak 2015 itibarıyla 5 ay boyunca Bakırköy izleyicisiyle buluşturmak üzere "Alternatif Sahneler" adı altında yeni bir oluşum başlatmıştır. Bu kapsamda konuk tiyatrolara ayda ortalama 9-10 oyun sahneleme imkânı yaratılmıştır.

Bakırköy Belediye Tiyatroları Kasım ayında oyun yazarları "Haldun Taner, Melih Cevdet Anday, Oktay Rifat, ve Aziz Nesin'in"  ok fazla sahnelenmeyen oyunlarından oluşan bir programı okuma tiyatrosu olarak halka arz etmiştir.

Bakırköy Belediye Tiyatroları, Eskişehir B y  şehir Belediyesi şehir Tiyatrolarıyla (EBBşT) oyunlarını birbirleriyle değiştirerek; Eskişehir Tiyatroları Bakırköy Tiyatrolarında, Bakırköy Tiyatroları ise oyunlarını Eskişehir Tiyatrolarında sahnelemişlerdir.

Bakırköy Belediyesi, Yunus Emre Kültür Merkezi'nin M şfık Kenter ve Turhan Tuzcu Sahnelerini herhangi bir program olmadığı tarihlerde, sivil toplum kuruluşlarına, özel tiyatro kuruluşlarına vs. kültürel ve sanatsal etkinlikler için vermiştir.

2015 yılında " spirtohane Kültür Merkezi'nde" 14 sergi gerçekleşirken,  etin Emeç Sanat Galerisi'nde bu sayı 39'u bulmuştur.

Sivil toplum kuruluşlarının “Kartaltepe Kültür Merkezi’nde ve İspirtohane Kültür Merkezi’nde” folklor, koro ve tiyatro çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Tiyatro gösterileri ve özel konserler Leyla Gencer Sanat Merkezi’nde gerçekleştirilmiştir.

Tüm bu etkinliklerin yanında Bakırköy Belediyesi İspirtohane’de 2015 yılında yeni açılmış bulunan ücretsiz kurslarda, (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 170).

“18 kişiye BBT sanatçıları tarafından konservatuara hazırlık kursu verilmiştir.”

“72 kişiye gitar, piyano ve org kursu verilmiştir.”

“28 kişiye bağlama kursu verilmiştir.”

“55 kişiye işaret dili eğitimi verilmiştir.”

“Belkıs Akkale'nin şefliğinde 130 kişiyle Türk Halk Müziği Koro çalışmaları yapılmıştır.”

Bakırköy Belediyesi Tiyatro Müdürlüğü bünyesinde 2016 yılında gerçekleştirilmiş olan etkinlikler ise şunlardır; (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 202-203).

Bakırköy Belediyesi’nde önceki senelerde sahne alan ve bu yılda süren oyunlar;

“Ben O İstanbul’u Çok Sevdim”, “Hizmetçiler”, “Lena, Leyla ve Ötekiler”, “Yanlışlıklar Komedyası”, “Gülünç Karanlık”, “Kıran Resimleri”, “Yarın Başka Koruda”, “Pof’la Paf (ç.o) ile ” Köşe Bucak İstanbul (ç.o)” dur.

Bakırköy Belediye Tiyatrolarında;

“198 kez sahnelenen 7 yetişkin oyununu 33,553 kişi izlemiştir.”

“64 kez sahnelenen 2 çocuk oyununu ise 7,465 kişi izlemiştir.”

“4x100 adlı projesi kapsamında 4 kez sahnelenen okuma tiyatrosunu 1.032 kişi izlemiştir.”

“Turne, gala ve özel gösterimlerde izleyici sayısı 8,000 kişiyi bulmuştur. Toplam izleyici sayısı ise, 50,050 kişidir.”

Bakırköy Belediye Tiyatroları Kasım ayında oyun yazarları “Haldun Taner, Melih Cevdet Anday, Oktay Rifat, ve Aziz Nesin’in” çok fazla sahnelenmeyen oyunlarından oluşan bir programı okuma tiyatrosu olarak halka arz etmiştir.

Bakırköy Belediye Tiyatroları, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrolarıyla (EBBŞT) oyunlarını birbirleriyle değiştirerek; Eskişehir Tiyatroları Bakırköy Tiyatrolarında, Bakırköy Tiyatroları ise oyunlarını Eskişehir Tiyatrolarında sahnelemişlerdir.

“Yarın Başka Koruda” tiyatro oyununun ilk gösterimi 14 Ocak’ta gerçekleşmiştir.

“Köşe Bucak İstanbul” (ç.o) 27 Ocak tarihinde 15 tatili süresince iki seans gösterilmiştir.

“Pof’la Paf” (ç.o) 3 Şubat tarihinde 15 tatili süresince iki seans gösterilmiştir.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları “Tom, Dick Ve Harry” oyunu 25-28 Şubat tarihleri arasında yurttaşlarla buluşmuştur.

“Gülünç Karanlık” tiyatro oyunun ilk gösterimi 25 Şubat tarihinde gerçekleşmiştir.

“Yarın Başka Koruda” oyununun galası 29 Şubat tarihinde gerçekleşmiştir.

“Bira Fabrikası” oyunu 22 Nisan tarihinde Müşfik Kenter sahnesinde yurttaşlara sunulmuştur.

“Pof’la Paf” (ç.o) Oyunu ücretsiz şekilde 23 Nisan tarihinde “Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı” kapsamında sahnelenmiştir.

Bakırköy Belediyesi’nin Türk Halk Müziği topluluğu 30 Nisan’da Belkıs Akkale konserini gerçekleştirmiştir.

“Dünyanın  ığlığı” isimli sergi 1 Mayıs tarihinde Bakırköy Belediyesi’nin Resim Kursu alan öğrencileri tarafından gerçekleştirilmiştir.

İstanbul Kültür ve Sanat Vakfının (İKSV) “Aslan Asker şvayk” oyunu 7 ve 8 Mayıs tarihlerinde Müşfik Kenter Sahnesinde oynamıştır.

Turhan Tuzcuoğlu Sahnesinde, 16 Mayıs tarihinde, Prof. Dr. Stanton Davis’in de katılımlarıyla Atölye  alışmaları yapılmıştır.

“Parkta Güzel Bir Gün” oyunu 7 Haziran tarihinde Müşfik Kenter Sahnesinde icra edilmiştir.

“Harika Parmaklar Piyano Konseri” 6-7 Haziran tarihlerinde gerçekleşmiştir.

Bakırköy Belediyesi, Yunus Emre Kültür Merkezi’nin Müşfik Kenter ve Turhan Tuzcu Sahnelerini herhangi bir program olmadığı tarihlerde, sivil toplum kuruluşlarına, özel tiyatro kuruluşlarına vs. kültürel ve sanatsal etkinlikler için vermiştir.

2016 yılında “İspirtohane Kültür Merkezi’nde” 14 sergi gerçekleşirken,  etin Emeç Sanat Galerisi’nde bu sayı 39’u bulmuştur.

Sivil toplum kuruluşlarının “Kartaltepe Kültür Merkezi’nde ve İspirtohane Kültür Merkezi’nde” folklor, koro ve tiyatro çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Tiyatro gösterileri ve özel konserler Leyla Gencer Sanat Merkezi’nde gerçekleştirilmektedir.

Bakırköy Belediyesi’nin İspirtohane’de Ekim 2016 tarihlerinde başlayan ücretsiz kurslarından yararlanan kişi sayısı ise şöyledir; (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 202).

“18 kişiye BBT sanatçıları tarafından konservatuara hazırlık kursu verilmiştir.”

“72 kişiye gitar, piyano ve org kursu verilmiştir.”

“27 kişiye solfej ve bağlama kursu verilmiştir.”

“62 kişiye işaret dili eğitimi verilmiştir.”

“Belkıs Akkale'nin şefliğinde 75 kişiyle Türk Halk Müziği Koro çalışmaları yapılmıştır.”

2017 yılı Bakırköy Belediyesi Tiyatro Müdürlüğünü sunmuş olduğu hizmetler gelindiğinde etkinlikler şunlardır, (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 181-182).

24 Ocak 2017 'de ölümünün 24.yılında Uğur Mumcu'yu anma panel ve konseri yapılmıştır. (Leyla Gencer Opera ve Sanat Merkezi)

Tarık Akan Konferans Salonu'nun da 04.02.2018 tarihinde Dünya Kanseri Günü dolayısıyla “Kansere İnat Yaşasın Hayat” Semineri yapılmıştır.

İspirtohane Kültür Merkezi'nde 06.02.2018'de Panikten Korkmayın paneli gerçekleşmiştir.

Leyla Gencer Sanat Merkezi'nde 25.02.2017 tarihinde ölümünün 2.yılında Yaşar Kemal Anma programı ve Kardeş Türküler konseri gerçekleşmiştir.

Tarık Akan Konferans Salonu'nun da 26.02.2017 tarihinde Gelecek Nasıl Gelecek adlı panel yapılmıştır.

Turhan Tuzcu Sahnesi'nde 8 ve 12 Mart 'ta Harika Parmaklar kadınlar günü konseri gerçekleşmiştir.

09 Mart 2017 Bakırköy Belediyesi ve Bakırköy Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin iş birliğiyle Neşe Doster ile “Atatürk, Aydınlanma ve Kadın” konulu söyleşi gerçekleşmiştir.

05 Ekim’de BBT 2017-2018 Tiyatro Sezonunu “Gölünç Karanlık” oyunuyla açılmıştır.

“Sherlock Hamid” prömiyeri 12 Ekim tarihinde yapılmıştır.

Leyla Gencer Sanat Merkezi’nde 14 Ekim tarihinde “Söylev” in 90.Yılı Programı gerçekleştirilmiştir.

28 Ekim’de Yeşilköy’de 10.Yıl Cumhuriyet Müzesi açılmıştır.

05 Mayıs’ta bizim Rumeli Derneği iş birliğiyle Hıdırellez Şenliği ve Gökhan Sezen konseri yapılmıştır.

Tolga Sağ’ın konuk sanatçı olarak yer aldığı ve Belkıs Akkale yönetimindeki Türk Sanat Müziği Topluluğu 19 Mayıs’ta konser vermiştir.

Bakırköy’deki Sivil Toplum Kuruluşlarının desteğiyle Botanik Park’ta 27 Mayıs 2017’de başlayıp, Ramazan ayı süresince her akşam farklı bir konser ücretsiz olarak halka sunulmuştur.

Jun Kawasaki önderliğinde, 27 Temmuz 2017 tarihinde “Music and Poetic Drama Laboratory” isimli konser ücretsiz olarak icra edilmiştir.

18.10.2017 Özer Tunca ‘nın yazdığı, Burak Dur’un yönettiği “Otobüs Durağında Üç Bencil” adlı çocuk oyunu ilk kez sahnelenmiştir.

26.10.2017’de, Jonas Hassen Khemiri’nin yazdığı, Ali Arda’nın çevirdiği, BBT’nin yönettiği “Kardeşlerimi Arıyorum” un prömiyeri yapılmıştır.

Atatürk Haftası münasebetiyle 29 Ekim-10 Kasım tarihleri arasında tüm BBT oyunları ücretsiz olarak sahnelenmiştir.

İstanbul Kùltür Sanat Vakfı'nın (İKSV) “Seni Seviyorum Tùrkiye” isimli oyunun prùmiyeri Kasım ayının 16'sında “21. İstanbul Tiyatro Festivali” kapsamında izleyicilerin beğenisine sunulmuştur.

08.12.1917'de Proje Tasarımı Emrah Eren'e ait, metinlerini Irmak Bahçeci'nin yazdığı “Cıngılı” müzikli zaman matinesi, gala gösteriminde izleyicisiyle buluşmuştur.

İspirtohane Kùltür Merkezi'nde 25.11.2017 tarihinde Fidel Castro'nun ölümünün 1. yıldönümü dolayısıyla düzenlenen programın konukları; Küba 1. Başkan Yardımcısı Elio Gamez Neyra, Küba Ankara Büyükelçisi Luis Alberto Amaros Nunez'di.

9 Aralık'ta Çağdaş ve Bağımsız Yardımlaşma (ÇABA) derneğiyle önlenabilir hastalıklara dikkat çekmek için ‘Evimizin Sağlık Elçileri’ projesi kapsamındaki eğitim İspirtohane Kùltür Merkezi'nde yapılmıştır.

18 Aralık'ta “Sherlock Hamid” oyununun galası yapılmıştır.

BBT oyunlarırla; Ankara, Adana, Bozcaada, Bartın, Kıbrıs, Ukrayna gibi şehirdışı, şehiriçi ve yurtdışı olmak üzere 10 kez turneye çıkmıştır.

BBT; Okullar, dernekler ve çeşitli kuruluşlarla özel günlerde çeşitli kültürel etkinlikler yapmaktadır. Önemli günlerde Öğretmenler Günü, Dünya Tiyatro Günü ve “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda” oyunlarını ücretsiz olarak sahnelemektedir.

Tablo 18. Bakırköy Belediyesi’nin 2017 Yılı Tiyatro Faaliyetleri

BAKIRKÖY BELEDİYE TİYATROLARI			
YUNUS EMRE KÜLTÜR MERKEZİ MÜŞFİK KENTER SAHNESİ & TURHAN TUZCU SAHNESİ 2016-2017 SEZONUNDA OYNANAN OYUN VE SEYİRCİ İSTATİSTİKLERİ			
	OYUN ADI	TEMSİL SAYISI	SEYİRCİ SAYISI
01	“YANLIŞLIKLAR KOMEDYASI” (Müşfik Kenter Sahnesi)	26	4806
02	“BEN O İSTANBUL’U ÇOK SEVDİM” (Müşfik Kenter Sahnesi)	24	3342
03	“KİRAN RESİMLERİ” (Müşfik Kenter Sahnesi)	28	2271
04	“SHERLOCK HAMİD” (Müşfik Kenter Sahnesi)	21	5038
05	“KARDEŞLERİMİ ARIYORUM” (Turhan Tuzcu Sahnesi)	12	1188
06	“CİNGİLLİ” (Müşfik Kenter Sahnesi)	4	1362
07	“SENİ SEVİYORUM TÜRKİYE” (Turhan Tuzcu Sahnesi)	4	368
08	“G�L�N� KARANLIK” (Turhan Tuzcu Sahnesi)	24	3300
09	“G�L�N� KARANLIK” (ENKA Turnesi)	1	270
10	“G�L�N� KARANLIK” (Semaver Kumpanya Turnesi)	1	231
11	“G�L�N� KARANLIK” (DASDAS Turnesi)	1	146
12	G�L�N� KARANLIK” (Ankara Turnesi)	1	146
13	“HİZMETÇİLER” (Turhan Tuzcu Sahnesi)	17	1470
14	“LENA, LEYLA VE ÖTEKİLER” (Turhan Tuzcu Sahnesi)	7	412
15	“OTOBÜS DURAĞINDA �� BENCİL” (Turhan Tuzcu Sahnesi)	6	766
16	“POF’LA PAF” (Müşfik Kenter Sahnesi)	22	2811
17	“KÖŞE BUCAK İSTANBUL” (Müşfik Kenter Sahnesi)	23	4007
	GENEL TOPLAM	222	32634

Kaynak: Bakırköy Belediyesi’nin 2017 Faaliyet Raporu

Tablo 18’e bakıldığında Bakırköy Belediyesi bünyesinde sahnelenen oyunlar ve sahnelendiği merkezler yer almaktadır. Aynı zamanda temsil ve seyirci sayıları istatistiksel olarak paylaşılmıştır.

İspirtohane Kültür Merkezi’nde 2017’de başlayan ücretsiz kurslarda ise; (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 181).

“17 kişiye BBT sanatçıları tarafından konservatuara hazırlık kursu verilmiştir.”

“148 kişiye gitar, piyano ve org kursu verilmiştir.”

“27 kişiye solfej ve bağlama kursu verilmiştir.”

“35 kişiye işaret dili eğitimi verilmiştir.”

“Belkıs Akkale'nin şefliğinde 68 kişiyle Türk Halk Müziği Koro çalışmaları yapılmıştır.”

Bu çalışmada incelenen Bakırköy Belediyesi'nin beş yıllık süreci içerisinde son yılı kapsayan yani 2018 yılını içeren tiyatro etkinliklerine bakıldığında, söz konusu yıl için etkinlikler belediye tarafından paylaşılan raporlarda sırasıyla şu şekilde yer almaktadır; (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 154-156).

Bakırköy Belediye Tiyatroları 2018 yılında ‘Oldum Ben Anne’, ‘Terör’, ‘Cıngılı’, ‘Seni Seviyorum Türkiye’, ‘Kardeşlerimi Arıyorum’, ‘Sherlock Hamid’, ‘Kıran Resimleri’, ‘Gülünç Karanlık’, ‘Yanlışlıklar Komedyası’, ‘Hizmetçiler’, ‘Otobüs Durağında Üç Bencil’ ve ‘Köşe Bucak İstanbul’ olmak üzere toplam 12 oyun sahnelemiştir.

06 Ocak 2018’de ‘Terör’ isimli oyun ilk kez izleyicisiyle buluşmuştur.

08 Ocak 2018’de ‘Kardeşlerimi Arıyorum’ oyununun galası yapılmıştır.

Prömiyerini gerçekleştirmiş bulunan BBT’nin ”Seni Seviyorum Türkiye” isimli oyunu Fajr Tiyatro Festivali çerçevesinde İran, Tahran’da dört kere sahne almıştır.

28 Ocak’ta ‘Sahne Sizde’ projesi kapsamında Bornova Belediyesinin ‘Jeanne d’Arc’ın Öteki Ölümü’ oyunu Müşfik Kenter Sahnesinde gösterilmiştir.

16 Şubat’ta ‘Seni Seviyorum Türkiye’nin galası yapılmıştır.

16 Şubat’ta ‘Sahne Sizde’ projesi kapsamında Moda Sahnesi’nin ‘Köleler Adası ‘Müşfik Kenter Sahnesinde oynamıştır.

28 Şubat 2018’de 15 ve 25 yaş aralığına hitap eden gençlik oyunu ‘Oldum Ben Anne’ ilk kez izleyicisiyle buluşmuştur.

23-28 Şubat’ta “Çanakkale’den Kurtuluş’a, Kurtuluş’tan Cumhuriyet’e” Sermet Taktak Resim sergisi Bakırköy Belediyesi katkılarıyla açılmıştır.

8 Mart Kadınlar Günü dolayısıyla eğlenmek her kadının hakkı diyen Bakırköy Belediyesi; Grup Rengarenk, Şef Faruk Salgar yönetiminde Bakırköy Müzik Akademisi TSM Korusu ve Şef Belkıs Akkale yönetiminde Bakırköy Belediyesi Türk Halk Müziği Korusu ‘Her Telden’ konser gerçekleştirmiştir.

9 ve 11 Mart’ta ‘Lena, Leyla ve Ötekiler’ adlı oyunu Köln ve Essen’de Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD)’nin Almanya Şubesi için sahnelenmiştir.

10 Mart’ta ‘Sahne Sizde’ projesi kapsamında Emek Sahnesi’nin ‘Sevmekten Öldü Desinler’ adlı oyunu Müşfik Kenter Sahnesi’nde oynanmıştır.

12 Mart’ta ‘Terör’ adlı oyunun galası yapılmıştır.

24 ve 25 Mart’ta ‘Harika Parmaklar Klasik Müzik Konseri Bakırköy Belediyesi ve Ahbap Derneği iş birliğiyle gerçekleşmiştir.

27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü’nde ‘Cıngıllı’ adlı müzikli oyun ücretsiz sahnelenmiştir.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, 13 Nisan ve 14 Nisan tarihlerinde Yunus Emre Kültür Merkezi’nde ‘39 Basamak’ ve 19 Nisan tarihinde ise ‘Kundakçı’ adlı oyunları sahnelemişlerdir.

20 Mayıs 2018’de ‘Lena, Leyla ve Ötekiler’ adlı oyun Ukrayna-Kiev de 20. International Theatre Festivali Melpomene of Tavria’da sahnelenmiştir. Oyun ikinci kez gittiği Ukrayna’dan onur ödülü ile dönmüştür.

18 Mayıs-14 Haziran 2018 tarihleri arasında ‘Botanik Park’ta her akşam farklı bir konserle Ramazan etkinlikleri yapılmıştır.

20 Temmuz’da Bosphorus International Ballet Festival-2018 Uluslararası Bale Yarışması Gala Gecesi ve Ödül Töreni Bakırköy Belediyesi’yle birlikte gerçekleştirilmiştir.

13 Eylül 2018’de ‘Sherlock Hamid’, 18 Eylül 2018’de ‘Seni Seviyorum Türkiye’ adlı oyunlar 16. Kıbrıs Tiyatro Festivali’nde sahnelenmiştir.

27 Ekim 2018 ‘de Belediyemiz ve Türkiye Sakatlar Derneği Bakırköy Şubesi’nce Engelliler ve Engelsizlerle Cumhuriyet Balosu İspirtohane Kültür Merkezi’nde yapılmıştır.

29 Ekim 2018’de Şef Fuat Özden yönetimindeki Bakırköy Evrensel Koro ile yapılan Cumhuriyet Konserinin konuk sanatçısı TRT’den Umut Akyürek’ti.

24 ve 25 Kasım 2018 Ukrayna Başkonsolosluğu ve Bakırköy Belediyesi iş birliğiyle ‘Goldenfest İstanbul 2018’ Leyla Gencer Opera ve Sanat Merkezi’nde gerçekleşmiştir.

İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı’nın (İKSİV) “Gülünç Karanlık” isimli oyunu “22. İstanbul Tiyatro Festivali” kapsamında iki kez (30 Kasım ve 01 Aralık) gerçekleştirilmiştir.

12 Aralık’ta Şeb-i Arus, Mevlâna’nın vuslata erişmesinin 745. Yıl dönümü, Bakırköy Belediyesi ve Bakırköy Müzik Akademisi tarafından düzenlenen konser, sema töreni ve Acemaşiran Mevlevî Ayini Şerifinin yapıldığı programla kutlanmıştır.

Leyla Gencer Sanat Merkezi’nde 28 Aralık tarihinde Enver Aysever ve Grup Gündoğarken gösterisi yapılmıştır.

Bakırköy Belediye Tiyatroları yurtiçi ve yurtdışında toplam 28 turne düzenlemiş, Türkiye'nin önemli tiyatro j rilerinden ve yurtdışından olmak üzere toplam 7 ödül alınmıştır.

Bakırköy Belediyesi müdürlüğüne bağlı hizmet veren 2 sergi salonunda toplam 44 kişisel ya da grup sergisi açılmıştır.

Bakırköy Belediyesi, Yunus Emre Kültür Merkezi'nin Müşfik Kenter ve Turhan Tuzcu Sahnelerini herhangi bir program olmadığı tarihlerde, sivil toplum kuruluşlarına, özel tiyatro kuruluşlarına vs. kültürel ve sanatsal etkinlikler için vermiştir.

Yine Bakırköy Belediyesi Tiyatro Müdürlüğüne bağlı hizmet veren İspirtohane Kültür Merkezi, Altan Erbulak Sahnesi ve Tarık Akan Konferans Salonu; Bakırköy ilçesindeki sivil toplum kuruluşlarının, okulların, koroların; tiyatro, koro, folklor çalışmaları, panel, seminer, her ayın son cumartesi günü halka açık yapılan sıra geceleri gibi etkinlikleri için tahsis edilmiştir.

Bakırköy Belediyesi Tiyatro Müdürlüğünün etkinlikleri 2014-2018 yılları arasında irdelendiğinde aktif bir etkinlik listesinin Bakırköylü yurttaşlara sunulduğu tespit edilmektedir. Bu hizmetlerin bir kısmının ücretsiz olarak halkla buluştuğu bir kısmının ise ücretli olarak sunulduğu da incelenen faaliyet raporlarından anlaşılmaktadır.

6.9.4.6. Bakırköy Belediyesi Kütüphane Müdürlüğü'nün Hizmetleri

Bu bölümde Bakırköy Belediyesi'nin bünyesinde bulunan Kütüphane Müdürlüğünün Hizmetleri incelenecektir. Sırasıyla yer alacak başlıklar ise şöyledir, Bakırköy Belediyesi'nin; Gravür Atölyesi, "Kitabınız Kapınızda" Projesi, "Abla-Abi-Kardeş" Projesi ve Kitap Toplama Kumbaraları'dır. Ayrıca söz konusu müdürlükle ilgili verilen çalışmalara 2014 yılı faaliyet raporlarında ve aynı raporun içerisinde yer alan Bakırköy Belediyesi Kütüphane Müdürlüğü faaliyetleri içerisinde ulaşılmış, bu

çalışmanın kapsamı dahilinde bulunan 2015-2018 yılları içerisinde kütüphane müdürlüğüne ilişkin herhangi bir veriye ulaşılamamıştır.

6.9.4.6.1. Gravür Atölyesi

“Bir baskı tekniği olarak matbaacılıkta ve sanat ürünlerinin yaratımında kullanılan gravür, bir kazıma şekli, çukur baskı veya oyma baskı olarak adlandırılabilir. Baskı yapılacak görüntü ahşap, metal veya taş levha üzerine çeşitli yöntemler (elle kazıyarak veya asite yedirme) aktarıldıktan sonra levha mürekkep ile sıvanır. Levhanın yüzeyi temizlenince mürekkep yalnız çukur yerlerde kalır ve levhanın üzerindeki görüntü baskı uygulanarak kâğıda aktarılır. Kursiyere, bir resim veya desenin ahşap üzerine farklı teknik ve yöntemlerle aktarıp sonra da kâğıda özgün baskı yapabilme bilgi ve becerisi kazandırılır.” (<http://www.poetikhars.com/wikihars/doku.php/kavramlar/klise>, 2019).

Bakırköy Belediyesi’nin sunmuş olduğu bu kurslardan 2014 yılında 30 kişi yararlanmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 137-138).

6.9.4.6.2. “Kitabınız Kapınızda” Projesi

Bakırköy Belediyesi’nin Kütüphane Müdürlüğü halkın bilinç ve kültür seviyesini maksimum düzeye çıkarmak için kurulmuştur. Ayrıca bu kütüphane aracılığıyla bağışlanan kitaplar, yurttaşların hizmetine gerekli işlemler yapıldıktan sonra sunulmaktadır. Kütüphaneye ulaşım yönünden zorluk yaşayan insanlar için ise belediye “kitabınız kapınızda” isimli projeye istek yapılan mecmuayı evlere ve işyerlerine teslim etmektedirler.

Bakırköy’de oturan vatandaşlar Bakırköy Belediye Başkanlığının web adresi olan “www.bakirkoy.bel.tr” adresini tıklayarak, burada bulunan sayfaya ulaştıklarında, Kütüphane Müdürlüğündeki kitap listesi karşısına çıkmaktadır. Diledikleri kitabı istek göndererek, kütüphaneye gelmeden, vermiş oldukları iletişim adresine temin edebilmektedirler. Ayrıca müdürlük personeli adrese gitmeden önce bağış yapmak isteyen vatandaştan randevu almakta ve belirtilen tarihte adrese gitmektedir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 138).

Bakırköy Belediyesi’nin 2014 yılında kitap desteği yaptığı yerler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir

Tablo 19. Bakırköy Belediyesi’nin 2014 Yılı Kitap Yardımı Yaptığı Yerler

Yardıml Yapılan Yer	Tarih	Açıklama
Esenler Erdoğanlar İlköğretim Okulu	26/10/2014	2 koli 60 adet kitap
Kahramanmaraş’ın Andırın İlçesi	20/10/2014	2 koli 75 adet kitap
Sakarya Karasu İlköğretim Okulu	12/10/2014	4 koli 150 adet kitap
İbni Sina İlköğretim Okulu	06/10/2014	8 koli 300 adet ansiklopedi
Ahmet Hamdi Tanpınar	28/09/2014	2 koli 50 adet kitap
Liseye hazırlanan öğrencilere	10/09/2014	110 liseye hazırlık kitabı
Üniversiteye hazırlanan öğrencilere	15/08/2014	130 �niversiteye hazırlık kitabı

Kaynak: Bakırköy Belediyesi 2014 Yılı Faaliyet Raporu

6.9.4.6.3. Bakırköy Belediyesi “Abla-Abi-Kardeş” Projesi

Evinde internet olmayan  ocuklar Bakırköy Belediyesi Kütüphanesinin içerisinde bulunan İnternet Evi’nden,  niversiteli ablaları ve abilerinden yardım olarak ödevlerini yapabilmektedir. Bu noktada öğrenciler ödevlerini veya yapacakları araştırmaları internet veya kitaplar aracılığıyla gerçekleştirebilmektedirler. Ayrıca bazı  ğrenci kulüpleriyle yapılan anlaşmalar nedeniyle hafta içinde  niversite  ğrencileri İbni Sina İlkokulu-Ortaokulu, Osmaniye İlköğretim Okulu  ğrencilerine derslerinde ödevlerinde yardımcı olmakta, birebir ders vermektedir. Bu projeye  ğrenci katılım sayısı 2014 yılı için 75 kişidir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 140).

6.9.4.6.4. Bakırköy Belediyesi Kitap Toplama Kumbaraları

Bakırköylü yurttaşların bağışlamak istedikleri kitapları rahatça belediyenin kütüphane müdürlüğüne ulaştırmaları adına Bakırköy Belediyesi tarafından Bakırköy İlçesinin çeşitli yerlerine kitap toplama kumbaraları konulmuştur. Vatandaşlar kullanmadıkları kitapları kumbaralara atarak kütüphaneye bağış yapmakta; belediye personeli ise düzenli olarak kumbaraların boşaltımını yapmaktadır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 141).

Bakırköy Belediyesi'nin kültürel çalışmaları 2014-2018 yılları arasında irdelendiğinde bazı faaliyetlerinde yer yer düşüşler tespit edilse de genel olarak söz konusu etkinliklerin bir hayli fazla ve aktif olduğu gözlemlenmektedir.

Bakırköy Belediyesi'nin güncel olarak yurttaşlara hizmet veren kütüphanelerine bakıldığında ise, Ataköy'de Yaşar Kemal Halk Kütüphanesi ve Etüt Merkezi halka açık şekilde faaliyetini sürdürmektedir. Önceki yıllarda ise, Bakırköy Osmaniye'de bulunan bir kütüphane daha halka kültürel olarak hizmet sunarken bugün ise söz konusu yer şeflik olarak kullanılmaktadır. Yeni bir kütüphane için ise çalışmalar Bakırköy Belediyesi bünyesinde sürmektedir.

6.9.5. Sportif Hizmetleri

Bakırköy Belediyesi'nin iki adet spor tesisi bulunmaktadır. Bunlar, Atatürk Spor ve Yaşam Köyü ve Ataköy Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi'dir. Söz konusu tesislerin yıllara göre faaliyetleri bu başlık altında irdelenecektir. Ayrıca Ataköy Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi'nin yeni açılmış olması nedeniyle sadece 2018 yılında yapılan faaliyetlerine ulaşılabilmektedir. Bu nedenle 2017 yılına kadar Bakırköy Belediyesi'nin sportif faaliyetleri ele alınırken sadece Atatürk Spor ve Yaşam Köyü bünyesinde gerçekleştirilmiş bulunan etkinliklere yer verilecektir.

Bakırköy Belediyesi'nin spor tesisi olarak, Atatürk Spor ve Yaşam Köyü bulunmaktadır (Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan Görüşme, 27 Haziran 2019).

Bu tesis 42.000 m²'lik alana yapılmış ve 23/02/2009 tarihinde hizmete girmiştir. Tesisin içerisinde; Engelliler Rehabilitasyon Merkezi, Görme Engelliler Sesli Kütüphanesi, Hidroterapi Havuzu, Fizik Tedavi Merkezi ve Spor Salonu bulunmaktadır. Aynı zamanda 250 kişilik seyirci tribünü olan (25x15metre) ölçülerinde yarı olimpik yüzme havuzu, 500 seyirci kapasiteli 2000 m² kapalı alanlı spor salonu, 3 açık, 3 kapalı Tenis Kortu, 2 suni çim sahası, 1 küçük halı saha ve Türkiye Eğitim ve Gönüllüleri Vakfı (TEGV) hizmet binasından oluşmaktadır.

Yüzme havuzunda Verilen Hizmetler; (www.bakirkoy.bel.tr, 2019).

- Bireysel serbest yüzmeler
- Çocuk yüzme kursları
- Yetişkin yüzme kursları

Kapalı Spor Salonunda verilen hizmetler; (www.bakirkoy.bel.tr, 2019).

- Jimnastik (Kurs)
- Hentbol (Serbest)
- Badminton (Kurs)
- Voleybol (Serbest)
- Yetişkin Voleybol-Basketbol Kursu
- Çocuk Voleybol-Basketbol Kursu

Yüzme havuzundan; ilçe milli eğitim okulları, TEGV, Yeşilyurt Hava Harp Okulu öğrencileri, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü yurtlarında barınan çocuk ve gençler, AMATEM' de tedavi gören çocuk ve gençler ücretsiz yararlanmaktadırlar (www.bakirkoy.bel.tr, 2019).

Kapalı Spor Salonu gündüz 08:00-16:00 saatleri arasında TEGV ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullara ücretsiz olarak hizmet vermektedir. 16:00-22:00 saatleri arasında ise bireysel taleplere saat ücreti üzerinden ücretli tahsis edilmektedir (<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/kultur-ve-sosyal-isler-mudurlugu/19-birim-yonetmeligi.html>, 2019).

Bakırköy Belediyesi'nin sportif faaliyetlerinin etkinliğini anlamak adına detaylı olarak incelenmesi bu çalışma için önem arz etmektedir. Bu nedenle 2014-2018 yılları arasında Bakırköy Belediyesi'nin sportif faaliyetleri yıllara bölünerek aşağıda incelenmiştir.

2014 Yılı

Bakırköy Belediyesi'nin Atatürk Spor ve Yaşam Köyü spor salonu ve yüzme havuzuyla yurttaşlara gerekli sportif hizmeti sağlamaktadır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 146).

2014 tarihinde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü kapalı yüzme havuzunda 3.725  ye kayıtlıdır. Söz konusu spor tesisi için okullar, bazı kulüpler ve kurumlar da dahil edildiğinde  ye sayısının genel toplamı 4.427'dir. Havuzun aynı yıl seans bazında kullanılma oranı ise 70.342'dir. Engelli ve 60 yaş üstü olarak 432 kişi yine aynı yıl ücretsiz olarak yüzme havuzundan yararlanmışlardır. Çocukların ise yüzme kursundan faydalanma sayıları 248'dir. Yetişkinlerin yüzme kursundan faydalanma sayısı ise 55'dir. Son olarak şunu da belirtmek gerekmektedir ki, 2014 yılında tesisin yüzme havuzu bazı vakıf, kurum ve kulüplerin kullanımına da uygun tarihlerde açılmıştır. (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 147).

Bakırköy Belediyesi'nin 2014 yılında kapalı spor salonundan genel olarak 30.083 kişi faydalanmıştır. şubat ayının 24 ve mart ayının ise 3'  tarihleri arasında okullar arası Bakırköy Kaymakamlığı tarafından organize edilen basketbol ve futbol maçlarına 2.673 öğrencinin katılımı tespit edilmiştir. Nisan ayının 1 ve 4 tarihleri arasında Türkiye'de okullar arası Bocce Turnuvaları Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın organizasyonu ile gerçekleştirilmiş, söz konusu organizasyona 1500 seyirci ile birlikte 300 civarında sporcunun katılmış olduğu tespit edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014: 147).

2015 Yılı

2015 tarihinde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü kapalı yüzme havuzunda 4.374  ye kayıtlıdır. Söz konusu spor tesisi için okullar, bazı kulüpler ve kurumlar da dahil

edildiğinde üye sayısının genel toplamı 4.386'dır. Havuzun aynı yıl seans bazında kullanılma oranı ise 69.201'dir. Engelli ve 60 yaş üstü olarak 199 kişi yine aynı yıl ücretsiz olarak yüzme havuzundan yararlanmışlardır. Çocukların ise yüzme kursundan faydalanma sayıları 273'dür. Yetişkinlerin yüzme kursundan faydalanma sayısı ise 50'dir. Son olarak şunu da belirtmek gerekmektedir ki, 2015 yılında tesisin yüzme havuzu bazı vakıf, kurum ve kulüplerin kullanımına da uygun tarihlerde açılmıştır. (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 117).

Bakırköy Belediyesi'nin 2015 yılında kapalı spor salonundan genel olarak 9.388 kişi faydalanmıştır. Ocak ayının 20 ve 22'si tarihleri arasında okullar arası Bakırköy Kaymakamlığı tarafından organize edilen basketbol ve futbol maçlarına 181 öğrencinin katılımı saptanmış. Bu spor salonunda ayrıca bazı etkinlikler organize edilmiş ve toplam olarak 5.976 kişinin katılımı tespit edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015: 117).

2016 Yılı

Bakırköy Belediyesi'nin Atatürk Spor ve Yaşam Köyü spor salonu, yüzme havuzu ve buz pateni ile yurttaşlara gerekli sportif hizmeti sağlamaktadır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 106).

Atatürk Spor ve Yaşam Köyü'nde Bakırköy Belediyesi tarafından organize edilen faaliyetler sırasıyla şöyledir;

Ücretsiz olarak "Bakırköy'de Spor Yapmayan Gencimiz Kalmasın" sloganıyla 16 Ocak tarihinde futbol, basketbol ve voleybol kursları Bakırköy Belediyesi tarafından organize edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 106).

Bakırköy Belediyesi Müdürlükleri arasında, 8 Mart Dünya Kadınlar günü münasebetiyle "8 Mart Kadına Şiddete Hayır" isimli futbol müsabakaları 8 Mart ve 14 Nisan tarihleri arasında organize edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 107).

“Uyuşturucuya Hayır” isimli mücadele sporları festivali ilk kez 10 Nisan tarihinde organize edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 107).

24 Nisan tarihinde “Su şenliği” 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve ocuk Bayramı sebebiyle organize edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 107).

“Haydi Bakırkyller Sokak Jimnastiğine” isimli organizasyon 10 Mayıs tarihinde başlatılmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 107).

“Yüzme Bilmeyen Anne Kalmasın” isimli organizasyon, Anneler Günü münasebetiyle başlatılmış ve ücretsiz olarak Bakırköylü annelere yüzme kursu hizmeti verilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 107).

“Dünya Yoga Günü” organizasyonu 21 Haziran tarihinde gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 107).

“Uluslararası İstanbul Açık Satranç Turnuvası” Ağustos ayının 8’i ve Eylül ayının 4’ tarihleri arasında Bakırköy Belediyesi’nin Atatürk Spor ve Yaşam Köyü tesisinin salonunda gerçekleşmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 107).

“Bakırköy Belediyesi 29 Ekim Cumhuriyet Kupası Spor şenliği 2016” organizasyonu 29 Ekim münasebetiyle gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 107).

Atakyller evinde 29 ve 30 Ekim tarihlerinde “Cumhuriyet Kupası Satranç Turnuvası” organizasyonu yapılmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 107).

“ATA’ya Saygı” isimli spor organizasyonu 12 Kasım tarihinde gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 109).

10 Kasım münasebetiyle Mareşal Atatürk'ü anmak adına 12 ve 13 Kasım tarihlerinde “Atatürk Kupası Satranç Turnuvası” Yeşilköy Sanat Evinde organize edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016: 111).

2017 Yılı

Bakırköy Belediyesi'nin Atatürk Spor ve Yaşam Köyü spor salonu, yüzme havuzu ve buz pateni ile yurttaşlara gerekli sportif hizmeti sağlamaktadır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 92).

Atatürk Spor ve Yaşam Köyü'nde Bakırköy Belediyesi tarafından organize edilen faaliyetler sırasıyla şöyledir;

“Karne Sizden Spor Bizden” organizasyonu 5 Ocak tarihinde ücretsiz olarak voleybol, futbol, basketbol, tenis, satranç, buz pateni branşlarında ki kurslarla gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 93).

“21 Mart Dünya Down Sendromu Günü” münasebetiyle aynı tarihte spor organizasyonu gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 94).

10 Nisan 2017 – 23 Nisan 2017 tarihleri arasında Atatürk Spor ve Yaşam Köyünde "Okullar Arası Yıldız Küçükler Futsal Turnuvası" futbol müsabakası düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 96).

23 Nisan Ulusal Egemenlik Spor Şenliği kapsamında; futbol, buz pateni, tenis, jimnastik, folklor, yüzme ve paletli yüzme branşlarında etkinlik düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 96).

Mayıs ayının 7'si tarihinde Yeşilköy Sanat Evi ve Kent Müzesinde; 14.01.2017-15.01.2017 tarihleri arasında “2017 Bakırköy İlçe Birinciliği Turnuvası”, “2017 İstanbul Anneler Günü Satranç Turnuvası”, 26-27 Ağustos tarihleri arasında "30 Ağustos Zafer Kupası Turnuvası ", 10 Kasım Yüce Atatürk'ü Anma sebebiyle 4 ve 5 Kasım tarihleri arasında “Atatürk Kupası Satranç Turnuvası” ve 02.12.2017 tarihinde 2017 “İstanbul Öğretmenler Günü Satranç Turnuvası” düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 98).

Mayıs ayında “Sokak Sporlarımız” projesiyle tüm Bakırköylülere ücretsiz olarak kurslar düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 100).

19 Mayıs 2017 tarihinde Bakırköy Belediyesi 19 Mayıs’ta Gençlik Şenliği Paletli Yüzme etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 101).

12 Haziran 2017-11 Ağustos 2017 tarihleri arasında Atatürk Spor ve Yaşam Köyünde "Karne sizden Yaz Spor Okulu Bizden." sloganıyla ücretsiz basketbol, satranç, tenis, buz pateni voleybol ve futbol kursları düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 101).

13 Eylül 2017 Bakırköy Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü personelleri Güne Sporla Başlama Etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 105).

Kış dönemi spor kursları kapsamında 15 Eylül tarihinde, voleybol, tenis, buz pateni, satranç, basketbol ve futbol kursları ücretsiz olarak Bakırköylü yurttaşlar için organize edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 105).

29 Ekim tarihinde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü'nde "29 Ekim Cumhuriyet Spor Şenliği" düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 107).

9.11.2017 tarihinde "Spor Yapmayan Kalmasın" sloganıyla, Bakırköylü Hanımlar için ücretsiz spor kursları etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 108).

22 Kasım 2017 tarihi itibarıyla Atatürk Spor ve Yaşam Köyünde "Babamı Spora Verdim" sloganıyla ücretsiz basketbol, satranç, tenis, buz pateni voleybol ve futbol kursları düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 109).

3 Aralık 2017 tarihinde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü'nde 3 Aralık Engelliler Haftası Sesi Görenler, Tek Ayaklı Kramponlara Karşı" etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 110).

25 Aralık 2017 tarihinden itibaren Atatürk Spor ve Yaşam Köyü'nde 09:00-21:00 saatleri arasında Ücretsiz Yüzme Kursu etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017: 111).

2018 Yılı

Bakırköy Belediyesi'nin 2018 yılı sportif faaliyetleri verilirken, çalışmanın alanı dahilinde olan 2014-2017 yılları arasında bulunmayan fakat 2018 yılı mayıs ayında Bakırköylü Yurttaşların hizmetine sunulan Ataköy Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi'nin verdiği hizmetler de paylaşılabacaktır. Ancak ilk olarak önceki yıllarda da etkinliklerini irdelediğimiz, Atatürk Spor ve Yaşam Köyü Spor Kompleksi'nde 2018 yılında gerçekleştirilen faaliyetler ele alınacak akabinde söz konusu yeni tesisin etkinlikleri irdelenecektir.

Bakırköy Belediyesi'nin Atatürk Spor ve Yaşam Köyü spor salonu, yüzme havuzu ve buz pateni ile yurttaşlara gerekli sportif hizmeti sağlamaktadır. Ayrıca Bakırköy ilçesinin belirli bölgelerinde spor hocaları eşliğinde yurttaşlar ile sabah sporları yapılmaktadır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 76).

Ocak-Haziran 2018 ve Ekim- Aralık 2018 ayları arasında Bakırköy Belediyesi tarafından sabah sporları etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 76).

Ocak-Haziran ve Eylül Aralık 2018 Ayları arasında Bakırköy İlçesi okulları Beden Eğitimi derslerini Atatürk Spor ve Yaşam Köyü tesisinde ücretsiz yüzme havuzunda gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 77).

Ocak –Aralık 2018 Ücretsiz Buz Pateni etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 77).

Atatürk Spor ve Yaşam Köyünde 22 Ocak ve 02 Şubat tarihleri arasında “Karne Sizden Spor Bizden” sloganıyla Ücretsiz basketbol, satranç, tenis, buz pateni voleybol ve futbol kursları düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 77).

Ocak-Haziran 2018 ayları arasında Bakırköy’de Spor Yapmayan Kalmayacak Sabah 9 Aksam 9 Ücretsiz Yüzme Kursları etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 78).

Ocak –Aralık Ayları arasında 6 Haftalık Ücretsiz Spor Kursları etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 79).

6 Şubat 2018-30 Mart 2018 tarihleri arasında Belediye personeline yönelik 2018 yılı FUTSAL (SALON FUTBOLU) etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 79).

“2018 Ücretsiz Yoga Kursu” etkinliği ücretsiz şekilde Şubat ve Mart aylarında yurttaşlar için organize edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 80).

“Kadına Şiddete Hayır, Sporda Şiddete Hayır ve Şiddetin Her Türüsüne Hayır” isimli organizasyon 8 Mart münasebetiyle gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 81).

Okullar arası spor müsabakaları Mart ve Mayıs ayları içerisinde organize edilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 83).

14 Mayıs 2018 tarihinde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü tesisinde Anneler Günü Kahvaltısı etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 84).

Ücretsiz olarak basketbol, futbol, voleybol, satranç, buz pateni ve tenis kursları 18 Haziran ve 17 Ağustos tarihleri arasında "Karne sizden Yaz Spor Okulu Bizden" etkinliği kapsamında gerçekleştirilmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 85).

29 Temmuz 2018 Atatürk Spor ve Yaşam Köyü Kapalı Spor Salonunda Türkiye Muaythai müsabakaları etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 87).

10 Ekim tarihinde “Amatör Spor Haftası” altında “Sporun Çocukların Gelişimi Üzerindeki Etkileri ve Obezite” konulu organizasyon yapılmıştır (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 88).

29 Ekim 2018 tarihinde Atatürk Spor ve Yaşam Köyü'nde “Cumhuriyet Kupası Yüzme Şenliği” etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 89).

Ataköy Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi; spor salonu, tenis ve basketbol hizmeti vermektedir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 76).

Yurttaşlarımız için yeni bir tesisimiz belediyemiz tarafından yapıldı. Bu tesis, Bakırköy Belediyesi Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi'dir. (Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Yapılan Görüşme, 27 Haziran 2019).

Bakırköy Belediye Başkanı Bülent Kerimoğlu 2018 yılının mayıs ayında tesisin açılışında yaptığı konuşmada kompleksin detaylarını şu şekilde halka aktarmaktadır,

“Spor Kompleksinde; kapalı spor salonu, 2 kapalı ve 5 açık tenis kortu, basketbol-voleybol sahaları, açık fitness alanı bulunuyor. Ayrıca komplekste; Bakırköy’de yetişen ve ebediyete uğurladığımız 12 sanatçımızın büstü, bin kişilik oturma kapasiteli amfi tiyatro, çocuk oyun alanları ve 13 bin metrekare yeşil alan bulunuyor.” <http://www.hurriyet.com.tr/sporarena/bakirkoy-spor-kompleksi-acildi-40845527>, 2019).

Bakırköy Belediyesi Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi’nde 2018 yılında gerçekleştirilen etkinlikler şunlardır,

15 Eylül 2018 tarihinde Bakırköy Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi'nde "Sokakta Satranç Var" Turnuvası düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 87).

29 Eylül 2018 -31 Aralık 2018 tarihleri arasında Atatürk Spor ve Yaşam Köyünde ve Bakırköy Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi'nde "Haydi Bakırköy Spora" sloganıyla ücretsiz kurslar etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 88).

Ekim 2018- Aralık ayları arasında Atatürk Spor ve Yaşam Köyü ve Bakırköy Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi'nde "Bakırköy'de Spor Yapmayan Kalmayacak" etkinliği düzenlenmiştir (Bakırköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018: 89).

Bakırköy Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik açısından sportif faaliyetleri genel olarak incelendiğinde birçok etkinliğin 2014-2018 yılları arasında aktif olarak yapılmış olduğu tespit edilmektedir. Ancak 222.668 bin kişilik güncel nüfus popülasyonuna sahip bulunan Bakırköy ilçesi için spor tesislerinin sayısının ve faaliyetlerinin yurttaşların yararına olacak şekilde arttırılması büyük önem arz etmektedir.

SONUÇ

Yerel yönetimlerin uygulama alanları günümüzde özellikle sosyal hizmetler çerçevesinde artmakta ve çeşitlenmektedir. Bunun en önemli sebebi ise özellikle Avrupa’da sosyal politikaların yerel yönetimlerce giderek etkin bir şekilde gerçekleştirilmesidir. Sosyal politikaların diğer bir adı ise refah devleti anlayışıdır. Refah devletinin ise en önemli faaliyetleri sosyal düzeyde gerçekleştirilen yardımlardır.

Dünyada değişen koşullar nedeniyle yerel yönetimlerde buna göre reforme olmaya başlamışlardır. Eskiden olduğu gibi belediyelerden yurttaşların beklentileri, klasik görev ve sorumluluklarını yerine getirmelerinin yanında sosyal hizmetleri de etkin bir şekilde gerçekleştirmeleridir. Bu hizmetler icra edilirken en önemli nokta ise, halkın özellikle de dezavantajlı grupların asgari düzeyde geçinebilme imkanının yerel yönetimlerce sunulmasıdır. Bir diğer önemli husus ise, toplumdaki kültürel eşitliğin yurttaşlar arasında sağlanmasıdır. Bu görev ve sorumluluklar daha öncesinde merkezi yönetimlerin tekelinde bulunurken, günümüz şartlarında özellikle gelişmiş ülkelerde yerel yönetimler eliyle uygulanmaktadır.

Türkiye’de kırsaldan kentlere doğru süregelen göçle birlikte sosyal politikalar giderek önem kazanmıştır. Yerel yönetimler söz konusu beldeye daha yakın olmaları sebebiyle sorunları hızlı tespit edebilmekte ve daha az maliyetle çözümler üretebilmektedirler. Bu nedenler ve küreselleşmenin de etkileriyle yerel yönetimlere özellikle sosyal hizmetler noktasında birçok uygulama alanı içerecek şekilde yetki devri merkezi yönetimlerce gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de 1960 yıllarında sosyal belediyeciliğin kısmen başlamış olduğunu söylemek mümkündür. Hukuksal çerçevede ise 2000’li yıllara gelindiğinde yerel yönetimlerin belki de en önemli icra merci olan belediyelere birçok konuda serbestle sağlamış olduğu tespit edilmiştir. Fakat genel anlamıyla Türkiye’de belediyelerin sosyal hizmetleri incelendiğinde görülmektedir ki, yetki devri yasal olarak gerçekleşmiş olsa da mali özerklik olmadan belediyeler ellerindeki yetkileri halkın lehine olacak şekilde icra edememektedirler. Bu noktada belki de en önemli konu yerel yönetimlere, merkezi yönetimlerin siyasi kaygı taşımadan ekonomik güç sağlamalarıdır. Özellikle demokrasiyle geç tanışmış, imparatorluk geçmişi olan ve gelişmekte olan ülke statüsünde bulunan Türkiye’deki

merkezi yönetimlerin, yerel yönetimlere karşı siyasi kaygıları, yurttaşlara hizmetin önüne geçebilmektedir. Bu gibi siyasi yarışların veya rekabetin vatandaşların aleyhine olduğu bir gerçektir. Belki de yerel yönetimlerin objektif olarak gelişmelerinin en büyük engeli siyasi rant çekişmeleridir denilebilir.

Bir diğer önemli konu ise, yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumluluklarının hangi düzeyde olması gerektiği hususudur. Yerel yönetimlerin gelişmiş ülkelerde yönetim bakımından bir hayli yetkilerle donatıldıkları ve kısmen özerk oldukları bir gerçektir. Ancak Türkiye Cumhuriyeti gibi kökleri imparatorluğa dayanan ve sert bir merkezi yönetim anlayışıyla asırlarca yönetilmiş bir ülkede bu yetki devri hangi düzeyde olmalıdır, büyük bir tartışma konusudur. Tüm bunların yanında Türkiye'nin iç şartları da dikkate alındığında; kuruluşundan hemen sonra birtakım isyanlarla mücadele etmiş, yarım asırdır terör sorunuyla uğraşan bir devlet olduğu bilinmektedir. Son olarak Ortadoğu'da oluşan halk hareketleriyle sınırlarında olan sorunlar ve göç dalgası Türkiye'yi ciddi biçimde etkilemiştir. Ayrıca tam anlamıyla oturmamış bir ekonomi sebebiyle ülke ciddi anlamda zaman zaman ekonomik krizlerle karşı karşıya kalabilmektedir. Söz konusu problemler ele alındığında Türkiye Cumhuriyeti'nin Üniter yapısının korunması birlik ve beraberlik noktasında büyük önem taşımaktadır.

Merkezi yönetimlerin toplumsal eşitliği ve kültürel bütünlüğü bozmayacak alanlarda yerel yönetimlere yetki devri yapması önemlidir. Fakat İskandinav ülkelerini veya gelişmiş Avrupa ülkelerini örnek alarak, Türkiye'deki şartları görmezden gelerek, merkezi yönetimlerin, yerel yönetimlere yetkilerini devretmesi son derece tehlikeli sonuçlar doğurabilir.

Günümüzde sosyal politikalar Batı'da tam anlamıyla oturmuş bir kapitalist düzen çerçevesinde gerçekleştirilebilmektedir. Aynı zamanda işçi hareketlerine rağmen, dünyada kapitalizmin yaşamını sürdürebilmesinin nedenini; günümüz koşullarına göre kendini konumlandırmasına dayandırmak yanlış bir tespit olmayacaktır. Bu durum ise dünyada sosyal hizmetlerin, merkezi yönetimler ve yerel yönetimlerce uygulanmasıyla sürmektedir.

Devletlerin söz konusu hizmetleri sunmaları toplumsal barış ve huzur için gereklidir ancak bu hizmetlerin tam anlamıyla bir sınırı yoktur. Ülkeler yaşam standartlarına ve ekonomilerine göre söz konusu politikaların kapsamını ve uygulayacak örgüt yapısını kendileri belirlemektedir. Gelişmiş ülkeler bahsolunduğu gibi yerel yönetimlere bu tür hizmetlerin büyük bir kısmını devretmişken gelişmekte olan ülkelere bakıldığında ise merkezi yönetim eliyle sosyal politikaların geniş bir kısmının uygulandığı görülmektedir.

Sosyal belediyecilik ilkesinin, belediyelere sosyal boyutta projeler oluşturma ve bunları tatbik etme sorumluluğu veren, elindeki imkanları toplumun yararına yani, halk eğitimi, sağlık, işsizlik, yoksulluk gibi faaliyetlerin yanında yurttaşlar arasında kültürel eşitliğin sağlanması noktasında kullanma sorumluluğu getiren bir anlayış olduğu bu çalışmada detaylıca aktarılmıştır.

Bakırköy Belediyesi sosyal belediyecilik açısından 2014-2018 yılları arasında bu çalışmada irdelenmiştir. Söz konusu yıllar içerisinde Bakırköy İlçesi'nin demografik verilerine bakıldığında Türkiye'nin nüfus popülasyonunda ciddi artışlar meydana gelirken Bakırköy'ün nüfusu 221,594 kişiden 222,688 kişiye yükselebilmektedir. Bu konuda önemli sayılabilecek iki neden tespit edilmiştir. Birincisi söz konusu ilçenin genç oranının yüzde 26,28 olması, ikincisi ise; konut fiyatlarının ve kira fiyatlarının ciddi anlamda pahalılık arz etmesidir denilebilir. Bakırköy İlçesi'nin eğitim yapısına bakıldığında ise nüfusun yüzde 99'u okuma-yazma bilmektedir. Okuma yazma bilmeyen yüzde 1'lik kesime ise halk eğitim kursları aracılığıyla Bakırköy Belediyesi hizmet götürmektedir. Bakırköy'ün lisans, yüksek lisans ve doktora mezunu sayıları Türkiye'yi ve İstanbul'u büyük bir oranla geride bırakmaktadır.

Bakırköy Belediyesi'nin Sağlık Hizmetlerine bakıldığında tam kapsamlı bir tıp merkezinin 19 branşta aktif olarak Bakırköylü yurttaşlara hizmet verdiği tespit edilmiştir. Aynı zamanda Bakırköy Belediyesi Tıp Merkezi'nin İstanbul'da, Sağlık Bakanlığından onay alabilen, belediyeye ait olarak bulunan iki tıp merkezinden biri olduğu da tespitler arasındadır. Söz konusu tıp merkezinin hizmetlerinden yararlanan kişi sayısına bakıldığında; 2014 yılında 208,043 kişi, 2015 yılında 187,256 kişi, 2016 yılında 105,637 kişi, 2017 yılında 140,286 kişi, 2018 yılında ise, 187,286 kişinin aktif

olarak belediyece sağlanan sağlık hizmetinden yararlandığı görülmektedir. 2014-2018 yıllarında hizmetlerden faydalanan toplam yurttaş sayısı ise 828,499 kişiye ulaşmıştır.

Bakırköy Belediyesi'nin Sağlık Hizmetlerinde sayıca artış olsa da sunulan hizmet çeşitliliğinde birtakım düşüşler 2014-2018 döneminde bu çalışmada tespit edilmiştir. Ayrıca Sağlık Hizmeti kapsamında Bakırköy Belediyesi'nce Ağız ve Diş Sağlığı ve Veterinerlik Hizmetleri de sunulmaktadır. Bu hizmetlerinde çeşitliliklerinde düşüşler aynı dönemde tespit edilmiştir. Aynı zamanda bu çalışmada ilk yıllarda ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin yetişkin bireylere de sunulduğu görülürken, sonraki faaliyet raporlarında bu hizmetin sadece çocuklara sunulduğu görülmüştür. Ancak Bakırköy Belediyesi'nin sağlık hizmetleri genel olarak incelendiğinde sosyal belediyecilik açısından yeterlilik seviyesinde olduğu anlaşılmaktadır.

Bakırköy Belediyesi'nin halkına sunduğu sosyal hizmetlere bakıldığında ise, Halkkart uygulaması dikkat çekmektedir. Bu uygulama sayesinde yurttaşlar birçok belediye imkanından ücretsiz yararlanırken aynı zamanda belediye ile anlaşmalı özel kuruluşlardan da yüzde 10 ve yüzde 50 arasında indirimli olarak hizmet alabilmektedirler. Güncel olarak 125 Bin civarında Bakırköylünün bu kartta sahip olduğu belediye yetkililerinden alınan bilgiye göre anlaşılmıştır.

Bir diğer sosyal yardım ise Destek Halkkart ile yapılmaktadır. Bu kart ihtiyaç sahiplerine yapılan yardımları kapsar niteliktedir. Yılda ortalama 800-900 civarı Bakırköylü söz konusu hizmetten faydalanmaktadır.

Bakırköy Belediyesi'nin Halk Market uygulaması ise, ihtiyaç sahibi vatandaşlara, Bakırköylü vatandaşların bağışlamış olduğu ikinci el kıyafetleri ulaştıran hizmettir.

Önemli diğer bir sosyal yardım ise Ramazan aylarında ihtiyaç sahibi yurttaşlara dağıtılan erzak kolileridir. Ayrıca Bakırköy Belediyesi Ramazan boyunca yönetimin (Bakırköy Belediyesi Yetkilileri) uygun gördüğü çeşitli yerlerde iftar çadırları kurarak iftar yemekleri vermekte ve eğlence şenlikleri, konserler ve etkinlikler düzenlemektedir. Ayrıca farklı dinlerin ve mezheplerin özel günlerinde çeşitli

hizmetler herhangi bir ayırım olmaksızın Bakırköy Belediyesi'nce sunulduğu tespit edilmiştir.

Sosyal Hizmetler kapsamında Asker Ailesi Yardımı da Bakırköylü yurttaşlara belediye tarafından sunulmaktadır. Ancak bu hizmetten faydalanan kişi sayıları 2014-2018 yılları arasında tekli rakamlarla sabittir. Bunun en önemli nedeni ise nüfusun genç oranının düşük olması ve Bakırköy Halkının ekonomik düzeyinin  evre ilçelere göre yüksek olmasıdır denilebilir.

Ayrıca Bakırköy Belediyesi; Hasta Bezi Yardımı, Evde Temizlik Hizmeti, Berberlik Hizmeti,  amaşırhane gibi hizmetlerinin yanında Özgecan Kadın Danışma Evi ile şiddet gören ve mağdur durumdaki kadın ve çocuklara psikolojik destek hizmeti sunmaktadır.

Bakırköy Belediyesi'nin öğrencilere yönelik 8 Ay'ı kapsayan burslar verdiği bu çalışmada tespit edilmiştir. Ancak burs alan  ğrenci sayısında güncel olarak ciddi istatistiksel düşüşler saptanmıştır. Buna göre 2014 yılında öğrencilere sunulan 1130 kişilik burs imkânı, 2019 yılına gelindiğinde neredeyse yarı yarıya bir düşüş yaşamıştır.

Çocuklara yönelik ise Bakırköy Belediyesi yaz okulları düzenlemektedir. Bu okullara İlkokul  ğrencileri katılabilmektedir.

Bakırköy Belediyesi'nin sosyal politikalar kapsamına giren kültürel hizmetleri ise son derece fazladır. Bu kapsamda Bakırköy Belediyesi'nin Resim Atölyesi, Görme Engelliler Sesli Kütüphanesi, Türkan Saylan Kız  ğrenci Misafirhanesi,  ocuk Evleri tespit edilmiştir. Ayrıca kültürel bazda hizmet kapsamına giren ve belediyeler arasında ilçe bazında istisna olan Bakırköy Belediyesi'nin Tiyatro Müdürlüğünün etkinlikleri irdelenmiştir. Buna göre bu müdürlük kapsamında 2014-2018 yılları arasında konservatuara hazırlık kursu, bağlama ve solfej kursu, gitar-piyano ve org kursu, resim kursu ve son olarak işaret dili kursları verilmiştir. Aynı zamanda Bakırköy Belediye Tiyatroları, 2014 yılında 11 oyun, 2015 yılında 15 oyun, 2016 yılında 9 oyun, 2017 yılında 17 oyun ve son olarak 2018 yılında ise 12 oyunla yurttaşlara aktif bir kültürel hizmet sunmuştur.

Bakırköy Belediyesi’nin sportif faaliyetleri incelendiğinde iki adet spor tesisinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bunlardan ilki ve daha kapsamlı olarak faaliyet sunan, Atatürk Spor ve Yaşam Köyü Spor Kompleksi’dir. Burada yüzme havuzu, spor salonu, tenis ve buz pateni hizmetleri güncel olarak yurttaşlara sunulmaktadır. Bir diğ r spor tesisi ise 2018 yılı mayıs ayında açılışı yapılan Ataköy Sanatçılar Parkı ve Spor Kompleksi’dir. Burada ise, kapalı spor salonu, 2 kapalı ve 5 açık tenis kortu, basketbol ve voleybol sahaları ve açık fitness alanı ile vatandaşlara hizmet verilmektedir. Ancak şunu belirtmek gerekmektedir ki 222 bin nüfuslu Bakırköy İlçesine iki adet spor kompleksi yeterli değıldir. Aynı zamanda bu komplekslerden sadece birinde yüzme havuzu halka hizmet vermektedir.

Bakırköy Belediyesi’nin 2015-2019 stratejik planı incelendiğinde ‘‘Sosyal Belediyecilik’’ ilkesinin benimsendiğı ve geliştirilerek ilerletilmek istendiğı vurgulanmıştır. Genel olarak Bakırköy Belediyesi faaliyetleriyle ele alındığında, klasik belediyecilik anlayışıyla birlikte sosyal belediyecilik anlayışını da kendine şiar edindiğı görülmüştür.

Bu çalışmanın beşinci bölümünde sosyal belediyeciliğın günümüzdeki uygulama alanları sistematik bir şekilde belirtilmiştir. Bu  er evede Bakırköy Belediyesi’nin sosyal belediyecilik noktasında başarılı bulunan ve örnek teşkil edecek çalışmalarının yanı sıra, yetersiz görülen çalışmaları da olmuştur. Son olarak varılan nokta şudur ki; Bakırköy Belediyesi sosyal belediyecilik faaliyetleri açısından önemli bir ilerleme kaydetmiştir. Fakat bu ivmenin artarak sürmesi önem arz etmektedir. Ayrıca sosyal hizmetler noktasında özellikle muhtaç kesime yönelik proje ve faaliyetlere daha fazla ağırlık verilmesi dikkat edilmesi gereken en önemli noktadır.

KAYNAKÇA

(A)

Akdoğan, Y. (2002). “Ulusal Soruna Yerel Çözüm: Sosyal Belediyecilik”. Şubat Sayısı, İstanbul: Eminönü Bülten.

Akşin, S. (2007). Kısa Türkiye Tarihi. 20 Basım. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Arslan, M. (2013). Yerel Yönetimlerde Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri: Arnavutköy Belediyesi Örneği. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi SBE.

Artan, T. (2012). Yerel Yönetimlerde Sosyal Hizmetler. Ankara: SABEV.

Atay, F. (1968). Çankaya. İstanbul: Pozitif Yayınları.

Ateş, İ. (1993). Bir Sosyal Güvenlik Kurumu Olarak Vakıflar. Ankara: Yoyav Yayınları Aktaran Güllüce, İ. (2004). Yerel Yönetimlerin Sorunları ve Çözüm Önerileri. İstanbul: Alfa Basım Dağıtım Ltd. Şti.

(B)

Buğra, A. (2008). Kapitalizm, Yoksulluk ve Türkiye’de Sosyal Politika. İstanbul: İletişim Yayınları.

(C)

Çadırcı, M. (2007). Tanzimat Sürecinde Türkiye, Ülke Yönetimi. Ankara: İmge Kitapevi.

Çezik, A , Erdumlu, G. , Dülger, M. (1975). Kent Altyapısının Hazırlanmasında Belediyelerin Rolü ve On üç Büyük Kent Belediyesinin Sorunları. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.

Çukurçayır, A. (2008). “Türkiye’de Yerel Siyasetin Tarihi Gelişimi”, Yerel Siyaset. İstanbul: Okutan Yayıncılık.

Çukurçayır, A. (2011). Yerel Yönetimler Kuram Kurum ve Yeni Yaklaşımlar. Konya: Çizgi Kitapevi

(D)

Deney, D. (1998) “Social Policy and Social Work”, Yerel Yönetimlerde Sosyal Hizmetler. Dr. A, Taner. (drl.). Ankara: Sabev.

Dursun, D. (hızl.). (2004). Belediye Yönetimi ve Belediyecilik. İstanbul: Şan Ofset.

(E)

Erbay, Y. ve Akgün, H. (2013). Modernleşmeden Küreselleşmeye Türkiye’de Yerel Yönetimler Tarihi ve Bugünü. İstanbul: Kazancı Kitap.

Erdem, İ. (2007). Yerel Siyaset ve Belediyecilik. 4. Basım. İstanbul: İlke Yayıncılık

Ergin, O. Nuri. (1922). Mecelle-i Umur-i Belediye. C.1, İstanbul.

Ersöz, H. (2005). 5272 Sayılı Yasa Öncesinde Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Deneyimleri. *İstanbul Üniversitesi Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 50: 134-151.

Eryılmaz, B. (1999). Kamu Yönetimi. İstanbul: Erkam Matbaacılık.

(G)

Gökaçtı, M. A. (1996). Dünyada ve Türkiye’de Belediyecilik. İstanbul: Ozan Yayınları.

Göküş, M. (2007). ” Türkiye’de Yerel Yönetim İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi” Kamu Yönetiminin Yapısal ve İşlevsel Sorunları: Strateji, Rekabet, Küreselleşme. (Ed. Çukurçayır, M. Gülise, G.), İstanbul: Çizgi Kitabevi.

Gözler, K. (2008). İdare Hukukuna Giriş. Bursa: Ekin Yayınları.

Gözübüyük, A. (2001). Türkiye’nin Yönetim Yapısı. Ankara: Turhan Kitapevi.

Güllüce, İ. (2004). Yerel Yönetimlerin Sorunları ve Çözüm Önerileri. İstanbul: Alfa Basım Dağıtım Ltd. Şti.

(İ)

İnalcık, H. (2011). Rönesans Avrupası, Türkiye’nin Batı Medeniyetiyle Özdeşleşme Süreci. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

(K)

Kalabalık, H. (2008). İdare Hukukunun Temel Kavram ve Kurumları. 4. Basım. Ankara: Sayram Yayınları.

Kavruk, H. ve Yaylı, H. (2008) “2004 Belediye Reform Çalışmalarında İdari Vesayete ilişkin Düzenlemelerin Değerlendirilmesi ve Bir Araştırma”, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 3, ss.1-32.
Aktaran Berkün, S. (2017). *E-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi Kasım-2017 Cilt:9 Sayı:2*.

Kaya, E. (2003). Yerel Yönetimler Reformu ve Belediyelerde Yeniden Yapılanma. İstanbul: Kilim Matbaacılık.

Keleş, R. (2000). Yerinden Yönetim ve Siyaset. 4. Basım. İstanbul: Cem Yayınevi.

Keskin, B. (2008). “Yoksulluğa Yerel Müdahale “Sosyal Belediyecilik” Karşılaştırmasında Eminönü ve Beşiktaş Belediyeleri Örnekleri”, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul.

Kırmızı, A. (2007). Abdülhamit’in Valileri. İstanbul: Klasik Yayınları.

Koşar, N. (2000), “Sosyal Hizmetlerde Sosyal Yardım Alanı”. Ankara: Şafak Matbaacılık

(L)

Lewis, B. (2015). Modern Türkiye’nin Doğuşu. 8. Basım. Ankara: Arkadaş Yayınevi.

(N)

Nuri, O. (1922). Muhtasar Mecelleri Umur-u Belediye. İstanbul aktaran Ortaylı, İ. (1990). Türk Belediyeciliğinde 60 Yıl Uluslararası Sempozyum Bildiri ve Tartışmalar. Ankara: Maya Matbaacılık.

(O)

Orhan, T. ve Yalçıntaş N. (1994). Sosyal Siyaset. İstanbul: Filiz Kitabevi

Ortaylı, İ. (1990). Türk Belediyeciliğinde 60 Yıl Uluslararası Sempozyum Bildiri ve Tartışmalar. Ankara: Maya Matbaacılık.

Ortaylı, İ. (2008). Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi. Ankara: Cedit Neşriyat.

Ortaylı, İ. (2012). İmparatorluğun En Uzun Yılı. İstanbul: Timaş Yayınları.

Soysal, M. (1986). Anayasanın Anlamı. 6. Basım. İstanbul: Gerçek Yayınevi.

Şen, M. (2007). “Bütüncül Belediye Yaklaşımı Kültürel Belediyeciliğe Giden Yolda Bir Aşama: Sosyal Belediyecilik”. Sosyal Politikalar Dergisi S 2, Kış

(Ö)

Önen, Nizam ve Reyhan, Cenk. (2011). Mülkten Ülkeye, Türkiye’de Taşra İdaresinin Dönüşümü. İstanbul: İletişim Yayınları.

Özdemir, S. (2007). Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti. İstanbul: Ticaret Odası Yayınları.

(S)

Sami, Ş. (1921). Kamus-ı Türki. İstanbul.

Seyitdanlıoğlu, M. (1999). Tanzimat Devrinde Meclis-i Vala. (1838-1868), Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

(Ş)

Şenkal, A. (2005). Küreselleşme Sürecinde Sosyal Politika. İstanbul: Alfa Yayınları.

(T)

Tekeli, İ. İlber, O. (1978). Türkiye’de Belediyeciliğin Evrimi. Ankara: Türk İdareciler Derneği Yayınları.

Tekeli, İ. (2009). Cumhuriyetin Belediyecilik Öyküsü. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Tortop, N. (1999). Mahalli İdareler. Ankara: Yargı Yayınları.

Nadaroğlu, H. (2001). Mahalli İdareler. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.

Tümerkan, S. (1946). Türkiye’de Belediyeler. İstanbul: İçişleri Bakanlığı Yayınları.

(U)

Uçaktürk, T., Uçaktürk, A. ve Özkan, M.,”Yerel Yönetimlerde Sosyal Sorumluluk Bağlamında Sosyal Belediyecilik: Biga Belediyesi Örneği.
http://akademikpersonel.kocaeli.edu.tr/ahmet.ucakturk/bildiri/ahmet.ucakturk11.08.2011_04.20.14bildiri.pdf (22.04.2017). Aktaran Berkün, S. (2017). *E-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi Kasım-2017 Cilt:9 Sayı:2*.

Ulusoy, A. (2002). Mahalli İdareler Maliyesi. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Uslu, H. (2011). Sosyal Politika Açısından Belediyeler ve Sosyal Belediyecilik. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi SBE.

(Y)

Yaşayan, S. (Ekim 1968). “Belediyelerin Sağlık ve Veteriner Personeli, İller ve Belediyeler Dergisi, Sayı 276. Aktaran Tekeli, İ. (2009). Cumhuriyetin Belediyecilik Öyküsü. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Yersiz, B. (2018). Belediyelerde Kent Yoksulluğunun Önlenmesinde Sosyal Belediyecilik ve Yönetişim Uygulamalarının Etkisi. Elâzığ Belediyesi Örneği. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Elâzığ: Fırat Üniversitesi SBE.

MEVZUAT

1961 Anayasası, <https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa61.htm> (7 Mayıs 2019)

1982 Anayasası, (2011). 30. Basım Ankara: Seçkin Yayıncılık San. Ve Tic. A.Ş.

5215 Sayılı Belediye Kanunu 2004.

5393 Sayılı Belediye Kanunu 2005.

6360 Numaralı Kanun (2019). <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6360.html> (17 Mayıs 2019).

İNTERNET KAYNAKLARI

Bakırköy Belediyesi'nin Vizyonu, "2010 Faaliyet Raporu" (2010).
http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1469003228.pdf (30 Haziran 2019).

Bakırköy Belediyesi'nin Misyonu, "2011 Faaliyet Raporu" (2011).
http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1469003247.pdf (31 Mayıs 2019).

Bakırköy Belediyesi'nin Vizyonu, "2014 Faaliyet Raporu" (2014).
http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1496415885.pdf (1 Temmuz 2019).

Bakırköy Belediyesi'nin Vizyonu, "2015 Faaliyet Raporu" (2015).
http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1496415885.pdf (2 Temmuz 2019).

Bakırköy Belediyesi'nin Vizyonu, "2016 Faaliyet Raporu" (2016).
http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1496415885.pdf (31 Mayıs 2019).

Bakırköy Belediyesi, "2017 Faaliyet Raporu"
http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1525243084.03 (31 Mayıs 2019).

Bakırköy Belediyesi'nin Vizyonu, "2018 Faaliyet Raporu" (2018).
http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1496415885.pdf (2 Temmuz 2019).

Bakırköy Belediyesi 2015-2019 Stratejik Planı,
http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1469002325.pdf (30 Haziran 2019).

Bakırköy Belediyesi Birim Yönetmeliği,
<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/saglik-isleri-mudurlugu/3-birim-yonetmeligi.html> (30 Haziran 2019)

Bakırköy Belediyesi, (2018) “Bakırköy Belediyesi Tıp Merkezi’nde Bir Yılda 100 Bin Hastaya Hizmet Verildi” <http://www.bakirkoy.bel.tr/guncel/haber/342-bakirkoy-belediyesi-tip-merkezi-nde-bir-yilda-100-bin-hastaya-hizmet-verildi.html> (28 Haziran 2019).

Bakırköy Belediyesi, “Coğrafi Konum”
<http://www.bakirkoy.bel.tr/bakirkoy/ilcemiz/cografi-yapi.html> (30 Mayıs 2019).

Bakırköy Belediyesi, “İlçemizin İsmi”
http://www.bakirkoy.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1525243084.03 (30 Mayıs 2019).

Bakırköy Belediyesi, “İlçemizin Tarihçesi”
<http://www.bakirkoy.bel.tr/bakirkoy/ilcemiz/tarihce.html> (31 Mayıs 2019).

Bakırköy Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü,
<http://www.bakirkoy.bel.tr/kurumsal/mudurlukler/kultur-ve-sosyal-isler-mudurlugu/19-birim-yonetmeligi.html> (28 Haziran 2019).

Bakırköy Belediyesi, “Paylaşım Noktası”
<http://www.siyasalbirikim.org/belediyeler/bakirkoy-belediyesinden-paylasim-noktasi-h5511.html> (13 Temmuz 2019).

Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler, <http://www.bakirkoy.bel.tr/hizmet/sosyal-hizmetler.html> (28 Haziran 2019).

Endeksa, “Bakırköy İlçesinin Kadın-Erkek ve Yaşlı Genç Oranları”
<https://www.endeksa.com/tr/analiz/istanbul/bakirkoy/demografi> (31 Mayıs 2019).

Gravür Sanatı, (2007).
<http://www.poetikhars.com/wikihars/doku.php/kavramlar/klise> (21 Ağustos 2019).

Hürriyet Gazetesi, (2018). “Bakırköy Spor Kompleksi Açıldı”
<http://www.hurriyet.com.tr/sporarena/bakirkoy-spor-kompleksi-acildi-40845527> (28 Haziran 2019).

İBB, “2019 Faaliyet Raporu” <https://www.ibb.istanbul/Uploads/2019/5/IBB-FAALIYET-RAPORU-2018-v4.pdf> (19 Mayıs 2019).

Milliyet Gazetesi, (2017). “İstanbul Semtlerinin İsimleri Nereden Geliyor?”
<http://www.milliyet.com.tr/Istanbul-semtlerinin-ismi-nereden-geliyor--molatik-4366/?Sayfa=10> (30 Mayıs 2019).

T.C. Bakırköy Kaymakamlığı, “İlçemizin Ekonomik Durumu” (2013).
<http://www.bakirkoy.gov.tr/ilcemizin-ekonomik-durumu> (31 Mayıs 2019).

T.C. Bakırköy Kaymakamlığı, “Eğitim ve Kültür Durumu” (2013).
<http://www.bakirkoy.gov.tr/egitim-ve-kultur-durumu> (31 Mayıs 2019).

TCCB. (2019). Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Görev ve Yetkileri,
https://www.tccb.gov.tr/cumhurbaskanligi/gorev_yetki/ (12 Mayıs 2019).

TÜİK. (2018). <http://www.tuik.gov.tr/Start.do> (19 Mayıs 2019).

Yeniakit Gazetesi, “İstanbul’da Hangi İlden Kaç Kişi Yaşıyor” (2015).
<https://www.yeniakit.com.tr/haber/istanbulda-hangi-ilden-kac-kisi-yasiyor-52105.html> (19 Mayıs 2019).

Yenişafak Gazetesi, “İşte En Kalabalık İlimiz” (2018).
<https://www.yenisafak.com/ekonomi/iste-en-kalabalik-ilimiz-3048382> (19 Mayıs 2019).

YSK. (2017). 16 Nisan 2017 Tarihli Anayasa Değişikliği Halkoylaması Sonuçları,
<http://www.ysk.gov.tr/doc/karar/dosya/5064/2017-663.pdf> (12 Mayıs 2019).

MÜLAKATLAR

Bakırköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden Yetkililerle Gerçekleştirilen Görüşme (27 Haziran 2019).

Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğünden Yetkiliyle Gerçekleştirilen Görüşme (28 Haziran 2019).

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ADI VE SOYADI: Burhan SANUK

DOĞUM YERİ VE TARİHİ: 23.08.1991-Elâzığ/Harput

MEDENİ HALİ: Bekar

E MAIL: burhansanuk@hotmail.com

EĞİTİM BİGİLERİ

YÜKSEK LİSANS: İstanbul Arel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

LİSANS: İstanbul Aydın Üniversitesi, Gazetecilik Bölümü

YABANCI DİL: İngilizce